

юли 2012

ГРАЖДАНСКИ НАБЛЮДАТЕЛ

12

Тримесечен аналитичен доклад
от гражданското наблюдение на окръжни съдилища в
градовете Пазарджик и Пловдив и районни съдилища в
градовете Асеновград, Велинград, Карлово,
Пазарджик, Пещера и Пловдив.

AMERICA FOR BULGARIA
FOUNDATION
Фондация Америка за България

Проектът се финансира от Фондация "Америка за България"

Проект “ПРАВОСЪДИЕ БЛИЗО ДО ХОРАТА”

ТРИМЕСЕЧЕН АНАЛИТИЧЕН ДОКЛАД

от гражданското наблюдение на
окръжни съдилища в градовете
Пазарджик и Пловдив и районни
съдилища в градовете Асеновград,
Велинград, Карлово, Пазарджик,
Пещера и Пловдив.

Период на наблюдение: март - май 2012

AMERICA FOR BULGARIA
FOUNDATION
Фондация Америка за България

Проектът се финансира от Фондация “Америка за България”

юли 2012 г.
Град Разград

НАЦИОНАЛНА НПО МРЕЖА ЗА ГРАЖДАНСКО НАБЛЮДЕНИЕ НА СЪДА

Тримесечен аналитичен доклад от гражданското наблюдение на окръжни съдилища в градовете Пазарджик и Пловдив и районни съдилища в градовете Асеновград, Велинград, Карлово, Пазарджик, Пещера и Пловдив.

Период на наблюдение: март - май 2012 г.

Издава: Център на НПО в Разград (ЦНПО)
7200 Разград, П.К. 237, тел./факс: (084) 66 16 94,
ел. поща: ngo@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org

Всички права запазени © 2012, ЦНПО, Разград

ISSN 1314-2348

Авторски колектив: Георги Милков - ръководител на проекта, Драган Събев - национален координатор, Елин Харизанов - анализатор, Стела Ковачева - редактор, София Чаушева - Асеновград, Живко Милушев - Велинград, Вълко Станев - Карлово, Ивайло Иванов - Пазарджик, Петър Стоилов - Пещера, Нина Христоскова - Пловдив.

Асеновград: Красимира Метаксова - наблюдател; Хронимира Манолевска - наблюдател; Гергана Михова - експерт; Емил Василев - експерт.

Велинград: Ахмед Налбантов - наблюдател; Радка Гарданска - наблюдател; Александра Керина - експерт; Дарина Шатова - експерт.

Карлово: Георги Шишманов - наблюдател; Мариана Маринова - експерт, Тошко Стоев - експерт.

Пещера: Нина Гакева - наблюдател; Силвия Христова - наблюдател; Георги Връбчев - експерт.

Пловдив: Георги Куманов - наблюдател; Мария Пишмишева - експерт; Екатерина Ужиканова - експерт.

Експерти: адвокат Надежда Василева, Стела Ковачева.

Благодарности:

Признателни сме на екипа на фондация „Америка за България,” които подкрепиха идеята за проекта и ни насърчаваха да ставаме по-добри.

Благодарим на всички участници в наблюдението, които показаха гражданска активност и висок професионализъм при събирането на данните и изготвянето на първичните доклади!

Специални благодарности на всички представители на съдебната власт в шестте съдебни района, които ни оказаха пълно съдействие и ни предоставиха ценни съвети за оформяне на нашите изводи и препоръки: Асима Вангелова-Петрова - председател на Районен съд - Карлово, Веселин Петричев - председател на Районен съд - Велинград, Веселин Хаджиев - председател на Районен съд - Пловдив, Иван Калибацев - председател на Районен съд - Асеновград, Ивета Парпулова - председател на Окръжен съд - Пазарджик, Николинка Цветкова - председател на Районен съд - Пазарджик, Стефка Стайкова - председател на Районен съд - Пещера, Сотир Цацаров - председател на Окръжен съд - Пловдив.

Ценна помощ ни оказаха съдебните администратори и административните секретари, които предоставиха подходящи условия за организиране на гражданското наблюдение.

Публикацията се издава в рамките на проект „Правосъдие близо до хората: втора фаза”, осъществяван от Център на НПО в Разград и Националната НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в България. Публикуваните констатации, изводи и препоръки по никакъв начин не ангажират Фондация „Америка за България”.

ТРИМЕСЕЧЕН АНАЛИТИЧЕН ДОКЛАД ОТ ГРАЖДАНСКОТО НАБЛЮДЕНИЕ НА
ОКРЪЖНИ СЪДИЛИЩА В ГРАДОВЕТЕ ПАЗАРДЖИК И ПЛОВДИВ И РАЙОННИ
СЪДИЛИЩА В ГРАДОВЕТЕ АСЕНОВГРАД, ВЕЛИНГРАД, КАРЛОВО, ПАЗАРДЖИК,
ПЕЩЕРА И ПЛОВДИВ.

МАРТ - МАЙ 2012

Легенда на съкращенията:

РС	Районен съд
ОС	Окръжен съд
СК	Семеен кодекс
ЗЗДН	Закон за защита от домашното насилие
ЗЗДет	Закон за закрила на детето
УБДХ	Указ за борба с дребното хулиганство
ЗБППМН	Закон за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
КЕПБМ	Кодекс за етично поведение на българските магистрати
ЗПУКИ	Закон за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси

AMERICA FOR BULGARIA
FOUNDATION

Фондация Америка за България

С подкрепата на Фондация „Америка за България“

Фондация „Америка за България“ подпомага развитието и растежа на динамичен частен сектор в полза на свободна и демократична България. Основана през 2008 година, Фондацията е наследник на Българо-американския инвестиционен фонд, създаден от Правителството на САЩ чрез Американската агенция за международно развитие. Грантовете, които Фондация „Америка за България“ предоставя, продължават отношенията на доброжелателство и приятелство между народите на САЩ и България.

Съдържание:

I. ПЪРВА ЧАСТ	7
1.1 УВОД	7
1.2 РЕЗЮМЕ.....	9
1.3 СТЕПЕН НА НАПРЕДЪК.....	12
1.4 ПРЕПОРЪКИ.....	14
1.5 ОБЩ АНАЛИЗ	19
1.6 МЕТОДОЛОГИЯ НА ГРАЖДАНСКО НАБЛЮДЕНИЕ.....	32
II. ИЗВОДИ ОТ ГРАЖДАНСКОТО НАБЛЮДЕНИЕ	36
2.1 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД - АСЕНОВГРАД	36
2.2 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД - ВЕЛИНГРАД.....	42
2.3 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД - КАРЛОВО	46
2.4 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА ОКРЪЖЕН СЪД - ПАЗАРДЖИК.....	51
2.5 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД - ПАЗАРДЖИК.....	56
2.6 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД - ПЕЩЕРА	64
2.7 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА ОКРЪЖЕН СЪД - ПЛОВДИВ	68
2.8 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД - ПЛОВДИВ	74
III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	80
IV. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ	82
V. ПРИЛОЖЕНИЯ	91

I. ПЪРВА ЧАСТ

1.1 УВОД

Мониторингът е извършен от местни екипи в стандартен състав от координатор, двама граждански наблюдатели и двама експерти. Екипите са преминали през предварително обучение за гражданско наблюдение на съда. Анализът на доклада е осъществен от екип на Националната НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в рамките на проекта „Правосъдие близо до хората: втора фаза“, финансиран от Фондация „Америка за България“. Настоящият доклад обхваща времевия период на наблюдение от 1 март до 30 май 2012 година, проведено в съдилищата на градовете Пловдив, Пазарджик, Пещера, Карлово, Велинград и Асеновград. Обект на гражданско наблюдение са Окръжен съд и Районен съд в Пловдив, Окръжен съд и Районен съд в Пазарджик; Районен съд - Пещера, Районен съд - Карлово, Районен съд - Асеновград и Районен съд - Велинград. Голямата част от планираните съдебни дела по темата за детско правосъдие са наблюдавани в районните съдилища на Пловдив и Пазарджик, за да бъдат изпълнени изискванията за необходимия брой дела.

Месечните доклади с впечатленията на наблюдателите бяха анализирани и структурирани от местните експерти и координатори. С цел да се унифицират резултатите, получени от теренното проучване, констатациите, изводите и препоръките бяха професионално редактирани. В доклада са намерили място препоръките на наблюдаващия екип, насочени към ръководствата на съдилищата, Висшия съдебен съвет, Министерство на правосъдието, неправителствени организации, които работят в подкрепа на съдебната реформа на местно и национално ниво.

Проследени са общо 179 съдебни дела (180 съдебни заседания) в процеса на наблюдение, състояло се в периода март, април и май 2012 година.

Гражданското наблюдение има за цел да установи основните тенденции в прилагането на детското и младежко правосъдие в наблюдаваните шест районни и две окръжни съдилища; каква е степента на отчетност, публичност и прозрачност на съда; практиката на приложението на ЗПУКИ и КЕПБМ; практиката на разпределението на делата на случаен принцип чрез компютърна програма; публикуването на съдебните актове и дейността на съдебната администрация, в това число и съдебните заседатели.

Наблюдението е фокусирано върху граждански и административно-наказателни производства, водени по Семейния кодекс, Закона за защита от домашно насилие, Закона за закрила на детето, Указът за борба с дребното хулиганство и Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

Силното обществено внимание към темата за децата и нуждата от сериозна реформа в подходите, свързани с обществената грижа за подрастващите, предполага специално наблюдение на образуването и разглеждането на съдебни производства, в които участват непълнолетни и малолетни лица. Провежданата в момента деинституционализация на 124 социални институции за 4800 деца, налага специално внимание върху приложението на наблюдаваните закони в съдебните процеси за младежко и детско правосъдие. В рамките на настоящия мониторинг в съдебни заседания бе наблюдавано поведението на всички участници в процеси,

свързани с деца и как се гарантират техните права. Следено е, дали съдът осигурява специални условия за работа с непълнолетни и малолетни, има ли подходяща обстановка в съдебните палати, където децата да се чувства спокойни и защитени. Опитали сме се да проследим има ли практики съдът да анализира работата си с деца в сътрудничество с институциите, ангажирани с държавната закрила на детето и с граждански организации, работещи по проблема, както и информира ли се обществеността за тези процеси.

Предмет на гражданското наблюдение са етичното поведение и наличие на конфликти на интереси на магистратите. На коментар и обществена оценка са подложени и факти, станали публично известни чрез публикации в медиите, с които екипът смята, че се нарушава Кодексът на етично поведение на магистратите и Закона за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси. Използват се публикации по наблюдаваните теми, които илюстрират процесите, дават други гледни точки или допълват факти. В хода на медийното проучване по тези въпроси се изграждат впечатления, граждански анализи и се предоставя на съда поглед отвън за етиката, морала и действията на съдиите.

На проучване бяха подложени публичността и информираността за дейностите на районен или окръжен съд. Специално внимание е отделено на случайното разпределение на съдебните дела, публикуването на съдебните актове, подбора и дейността на съдебните заседатели, архитектурната среда на съдебните сгради през призмата на достъпността, която тя осигурява за хората със специфични потребности.

Наблюдението се извърши в 28 общини в рамките на съдебните райони на Окръжен съд - Пазарджик и Окръжен съд - Пловдив¹.

Съд - град	Територия	Население	Брой общини в съдебния район ²
ОС - Пловдив	5972,89 км ²	683027	17
ОС - Пазарджик	4458,00 км ²	275548	11
РС - Асеновград	615,00 км ²	64034	3
РС - Карлово	1040,47 км ²	52307	1
РС - Пещера	135,40 км ²	18899	3
РС - Велинград	782,97 км ²	40707	2
ОБЩО:	10 430,89 км² *	958 575 *	28 *

**Забележка: Общите площ, население и общини са в обхвата на областите Пловдив и Пазарджик. Съдебните райони на Окръжен съд - Пловдив и Окръжен съд - Пазарджик включват в обхвата си територията и общините на четирите наблюдавани районни съдилища.*

¹ <http://censusresults.nsi.bg/Census/Reports/2/2/R1.aspx?OBS=PDV13> - статистиката на населението е по данни от последното преброяване през 2001 на Националния статистически институт.

² <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm> - данни за съдебните райони в България.

1.2 РЕЗЮМЕ

Настоящият доклад съдържа резултатите от гражданското наблюдение върху работата на две окръжни и шест районни съдилища в Южна България. Мониторингът е част от проекта "Правосъдие близо до хората - втора фаза", осъществен с подкрепата на Фондация "Америка за България".

Наблюдението бе проведено през месеците март, април и май 2012 година и включва проучване на работата по определени направления на окръжните съдилища в Пловдив и Пазарджик, както и на районните магистратури в градовете Асеновград, Велинград, Карлово, Пазарджик, Пещера и Пловдив. Наблюдението обхваща територия от 10430,89 кв. км. с население от 958 575¹ души в 28 общини в рамките на съдебните райони на Окръжен съд - Пазарджик и Окръжен съд - Пловдив.

Методиката на Системата за гражданско наблюдение, използвана от екипа, ангажиран с проекта е резултат от сътрудничеството на гражданска коалиция от авторитетни американски организации - „Адвокати от Минесота за човешки права“ и „WATCH“. Българският вариант на гражданското наблюдение е разработен от Институт „Отворено общество“ през 2004г. Методиката е използвана и усъвършенствана в продължение на седем години по предишни проекти на Центъра на НПО в Разград, осъществени в периода 2004-2011 година.

Във формулирането на гражданските оценки участват наблюдатели, експерти и координатори. Изводите бяха обобщени в аналитичен доклад за напредъка на съда през периода март, април и май 2012 година, който представихме на магистратите от наблюдаваните съдебни райони. На организираният от нас публични форуми за обсъждането му присъстваха представители на медиите, съдебни заседатели, съдебни служители, институции и ключови фигури от системата на правораздаването и гражданския сектор.

В процеса на наблюдението гражданските екипи проследиха 179 дела, проведени в 180 съдебни заседания. Доброволците попълваха изготвени от наши експерти анкетни карти за наблюдение, които бяха универсализирани за целите на мониторинга. Чрез тях впечатленията на наблюдателите за публичния образ на съда постъпваха при нас ясно систематизирани, тематично насочени и концептуално свързани. Емпиричните резултати бяха анализирани от гражданска консултативна група, съставена от експерти юристи, психолози, журналисти, социални работници.

При поставяне на оценките сме се ръководили от нормата, че „Незначителен напредък“ получават съдилища, които според нас имат сериозни проблеми в отчетност, публичност и прозрачност; по отношение етичното поведение на работещите в тях магистрати и воденето на съдебни процеси с участието на непълнолетни и малолетни. „Сериозен напредък“ се поставя за практики, които показват сериозна воля за постигане на дългосрочни резултати. „Изключителен напредък“ е налице, когато съдът въвежда и прилага нови, модерни практики, които са одобрени от Висшия съдебен съвет и Министеръра на правосъдието.

Предмет на гражданския мониторинг бяха проблемите, свързани с етичното поведение на действащите в наблюдаваните съдилища магистрати, съотнесено към нормите на Кодекса за етично поведение на българските магистрати. Проучени

1 <http://censusresults.nsi.bg/Census/Reports/2/2/R1.aspx?OBS=PDV13> - статистиката на населението е по данни от последното преброяване през 2001 на Националния статистически институт.

бяха и практиките, свързани с прилагането на Закона за предотвратяване и установяване конфликта на интереси, начина по който отделните членове на съдийските колегии декларират обвързаностите си, както и подходите на колегиите при публичното оповестяване на обявените вече зависимости.

Прегледът показва, че и тук е налице познатата и в други магистратури практика, декларациите за конфликт на интереси на съдиите да са непълни или информацията в тях да е кодирана. Много от жреците на Темида предпочитат вместо имена да посочват инициали, други отбелязват фирмите на своите близки по този начин, трети избягват да съобщат кои са банките, отпуснали им кредити. Всички те оправдават пропуските си с това, че законът допуска подобен подход. Това е вярно, но законът не ограничава стремежа към пълна прозрачност, ако самият магистрат има желание да не прикрива обвързаности.

Наблюдението установи още, че исканите от ЗПУКИ декларации могат да бъдат открити на сайта на Висшия съдебен съвет, където са качени хиляди аналогични документи на съдийската колегия от цялата страна. В нито една интернет страница на съдилищата обаче няма публикувани декларации на магистратите от съответния съдебен район, за да могат гражданите от тези населени места да видят какви са интересите и обвързаностите на съдиите, които правораздават в конкретния съд. Наблюдаващият екип счита, че този факт илюстрира отказа от истинска публичност, който пречи на същинското реформиране на съдебната система.

Във фокуса на наблюдението бяха включени и практиките на съдилищата, свързани с отчетността, прозрачността и публичността на работата им. За тази цел на анализ бяха подложени интернет-страниците на магистратурите - тяхната форма, съдържание и достъпност за гражданите. Проучени бяха и практиките за предоставяне на услуги по електронен път, както и системите за разпределение на делата на принципа на случайния подбор, както и начина и сроковете за публикуване на съдебните актове в интернет мрежата. Анализирани бяха и работата на съдилищата със съдебните заседатели, както и условията за работа в съдебните палати, тяхната достъпност за граждани, функционалност и модернизация.

Наблюдаващият екип констатира, че като цяло е налице видим напредък в работата на съдилищата в областите, свързани с повишаването на отчетността, прозрачността и достъпността на правосъдието спрямо гражданите и обществото като цяло. Върви процес на модернизация на съдебните палати, работата на съдилищата с граждани се подобрява, условията за работа на магистратите и служителите се осъвременяват, въвежда се използването на високите технологии за усъвършенстване на услугите, предлагани от съда на обществото.

Направените в доклада препоръки за усъвършенстване на уебдизайна на интернет-страниците на съдилищата и унифицирането им по единен стандарт за цялата страна цели да се улеснят гражданите при ползването на информация за работата и услугите, предоставяни от съдилищата. Препоръките на гражданските активисти за електронните им страници да бъдат налични съставите и дейностите на етичните комисии в съответния съд, публикуването на договорите за комплексно банково обслужване, както и разширяване кръгът на потребителите, чрез инсталирани на звукови и чуждоезикови версии е насочено към желанието за повече публичност и прозрачност на съда.

Анализът на работата на съдилищата, свързана с участието на съдебните заседатели в правораздавателния процес, показва традиционните слабости в тази сфера, характерни за съдебната система у нас. Подборът на тази група участници в съдопроизводството продължава да е по-скоро формален, за тяхната квалификация не се полагат никакви грижи, няма система за оценка на свършената от всеки съдебен заседател работа, нито е налице заплащане, което да мотивира високоотговорни и добре поставени в обществото хора да се заемат с този вид публична дейност. Неглижирането на института съдебен заседател в правораздавателната ни практика е толкова голямо, че в един от наблюдаваните съдилища открихме правилник за тяхната работа дословно преписан от друг съд, без да е сменено дори името на града първоизточник на документа.

Мониторингът, насочен към случайното разпределение на делата и към публикуването на съдебните актове, показва разлики в практиките на отделните съдилища. Наблюдаващият екип счита, че е наложително Висшият съдебен съвет да наложи унифициране на подходите при решаването на тези въпроси, за да няма различия, които под една или друга форма да ограничават правата на гражданите за информираност или да се заобикалят правилата за публичност и прозрачност в работата на съда.

Задача на наблюдаващия екип бе и да проследи съдебните практики при прилагането на законите, включващи детското и младежко правосъдие. Предмет на мониторинга бяха дела, заведени по Закона за защита на детето, Семейния кодекс, Закона за защита от домашното насилие и Указа за борба с дребното хулиганство, както и Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

Считаме, че е налице разбиране от страна на съдиите по проблемите, свързани с детското и младежко правосъдие. Мониторингът показва, че съдийските колегии се стремят да усъвършенстват практиките си в това отношение, доколкото съществуващите норми предполагат подобна възможност.

Наблюдаващият екип е на мнение, че са нужни концептуални промени в законодателството и в институционалните механизми за работа, свързани с младежкото и детско правосъдие. Те трябва да преосмислят досегашния опит, като предвидят наказателните мерки спрямо непълнолетните като крайна възможност, предхождана от система за превенция, в която възпитателните подходи залагат на образованието и създаването на подходяща социална среда за развитие на подрастващите.

Липсва напредък в усилията на съдебната гилдия по отношение на контролът и качеството на етиката, морала и съблюдаване професионалните и лични отношения за предпазване от попадане в конфликти на интереси. Направеното до момента не отговаря на обществените очаквания, въпреки наличието на добри правила (ЗПУКИ и КЕПБМ).

Отчетените от наблюдението негативни практики, не са изключения в настоящото проучване. Целта на анализа е изразяване на гражданската позиция за тревожни тенденции в съдебната система и сътрудничество при полагане на усилия за преустановяването им и въвеждането на нови добри практики.

Очакванията на обществото за същинска реформа в правоприлагането и поставянето върховенството на закона над всички обаче налагат съдът да бъде подложен на граждански натиск за промяна.

1.3 СТЕПЕН НА НАПРЕДЪК

При поставяне на оценките сме се ръководили от нормата, че „Незначителен напредък“ получават съдилища, които според нас имат сериозни проблеми в отчетност, публичност и прозрачност; по отношение етичното поведение на работещите в тях магистрати и воденето на съдебни процеси с участието на непълнолетни и малолетни. „Сериозен напредък“ се поставя за практики, които показват сериозна воля за постигане на дългосрочни резултати. „Исключителен напредък“ е налице, когато съдът въвежда и прилага нови, модерни практики, които са одобрени от Висшия съдебен съвет и Министъра на правосъдието. Във формулирането на гражданските оценки участват наблюдатели, експерти и координатори.

№	Критерий	Окръжен съд - Пловдив	Окръжен съд - Пазарджик	Районен съд - Асеновград	Районен съд - Карлово	Районен съд - Пещера	Районен съд - Велинград
1	Етично поведение, конфликт на интереси, ЗПУКИ, КЕПБМ	Сериозен напредък (5)	Съществен напредък (4)	Съществен напредък (4)	Съществен напредък (4)	Сериозен напредък (5)	Съществен напредък (4)
2	Отчетност, публичност, прозрачност	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)	Известен напредък (3)	Известен напредък (3)	Известен напредък (3)
3	Случайно разпределение на постъпили дела и публикуване на съдебните актове	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)	Съществен напредък (4)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)
4	Правосъдие за деца	НП	НП	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)	Сериозен напредък (5)

Районен съд - Асеновград предоставя широк набор от информация за граждани; през 2012 г. започна преместване в модерната сграда в бившия Партиен дом на последните два етажа. Създадена е система за контрол относно постъпленията на съдебни книжа, образуването на дела, разпределението им по състави, както и своевременното им администриране. Натовареността на Районен съд - Асеновград е 37.01 дела на съдия през 2011 г.

Районен съд - Велинград разполага със съвременна модерна сграда, която е удобна за служителите и за гражданите. Съдът инициира периодично срещи с ръководството на районна прокуратура и ОД на МВР, в резултат на което са постигнати много добри практики на сътрудничество. Към положителната оценка за работата на Районен съд - Велинград се прибавя и фактът, че през 2011 г. няма нито един сигнал или жалба за неетично поведение или корупция от страна на служители на съда. Натовареността на Районен съд Велинград е 48.05 дела на съдия през 2011 г.

Районен съд - Карлово: сградата на съда е стара и има нужда от сериозен ремонт; в зала четири има осем седящи места и трудно се събират повече участници в съдебния процес. Създадена е организация за справки по дела в регистратурата на съда, посредством програмата за управление на делата. За първи път по време на избора за административен ръководител на Районен съд - Карлово в края на 2011 година, Висшия съдебен съвет използва профили на кандидатите, изготвени

по проект „Инициатива за прозрачни съдебни назначения“¹. Натовареността на Районен съд - Карлово е 31.54 дела на съдия през 2011 г.

Окръжен съд - Пазарджик въведе електронен портал за достъп до информация за съдебните дела в целия съдебен окръг. Прави впечатление, че прилагат високи технологии при разглеждане на делата - провежда видеоконферентни връзки по време на съдебни заседания със съдилища от други държави. Въведе звукова версия на интернет-страницата си. Преобразуването на документите в реч се осъществява чрез програмата „Speech lab 2.0“, която версия разполага с 4 звукови файла. Има активна политика за връзки с обществеността - всяка седмица публикува прессъобщения за предстоящи и преминали съдебни заседания с резюме на случилото се. Организира дни на отворени врати за ученици - установени са повече от 10 посещения за два месеца. Натовареността на Окръжен съд - Пазарджик е 9.38 дела на съдия през 2011 г. Има възможност след изрично подаване на молба за изпращане на призовки по електронен път лицата да се считат за редовно призовани.

Районен съд - Пазарджик стартира електронно призоваване, чрез което изпраща съобщения и призовки по Гражданския Процесуален кодекс, в рамките на своята компетентност. Сградата е удобна, модерна и достъпна за лица с увреждания, разполага с информационен център и банков клон. Ежемесечно публикува прессъобщения в интернет-страницата си и информира гражданите за дейността си. Натовареността на Районен съд - Пазарджик е 55.30 дела на съдия през 2011 г.

Районен съд - Пещера се помещава в нова сграда, която е изградена до старата. Поради неизпълнени ремонтни работи старата сграда е неизползваема. Съдебните заседания се провеждат в пригодени съдебни зали, което затруднява нормалната съдебна дейност. Натовареността на Районен съд - Пещера е 36.60 дела на съдия през 2011 г. През 2003 г. е одобрен проект за преустройство на сградата на съда. В края на 2005 г. започна строителството, като пристройката и надстройката са завършени три години по-късно.

Окръжен съд - Пловдив е обявен за съд-модел по Програма за развитие на съдебната система към Американската агенция за международно развитие преди 2007 г. Създадена е изключително добра организация от административния ръководител на Окръжен съд - Пловдив при разпределението на делата на случаен принцип. Въведена е система за видеоконферентните връзки по време на съдебни процеси през 2010 г. Според американския посланик Джеймс Уорлик Председателят на Окръжен съд - Пловдив Сотир Цацаров е един от магистратите с идеи и предложения за промяна в системата, които целят не само реформа отвътре, но и по-достъпно правосъдие за всички български граждани. Съдия Сотир Цацаров подкрепя въвеждането на единен програмен продукт за разпределение на делата в съдилищата, използване на специални разузнавателни средства и отпадането на банковите такси при събиране на съдебните такси. Натовареността на Окръжен съд - Пловдив е, малко над 12 дела на съдия през 2011 г.

Районен съд - Пловдив е обявен за съд-модел на Програмата за развитие на съдебната система към Американската агенция за международно развитие преди 2007г. Районен съд - Пловдив работи в сградата на Съдебната палата - Пловдив, заедно с Апелативен съд - Пловдив и с Окръжен съд - Пловдив. Наблюдава се отлично взаимодействие и синхрон на работа между трите съдилища при осъществяване на административната и правораздавателна дейност. Районен съд - Пловдив е на второ място по натовареност след Районен съд - Варна с показател 61.23 дела на съдия през 2011 г.

1 http://www.karlovobg.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=2980:2011-12-02-20-37-40&catid=34:2009-07-15-08-58-25&Itemid=86

1.4 ПРЕПОРЪКИ

1.4.1 ЗА ЕТИЧНОТО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

А. ЗА ПУБЛИКУВАНИ ДЕКЛАРАЦИИ ПО ЗАКОНА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ НА КОНФЛИКТИ НА ИНТЕРЕСИ (ЗПУКИ)

1. Председателите на съдилищата да въведат практики декларациите по ЗПУКИ на всеки съдия да се публикуват и на интернет-страниците на съда, независимо че са публикувани на страницата на Висш съдебен съвет. (Пазарджик, Пещера и Велинград).

Коментар на Окръжен съд - Пазарджик: Декларациите на съдиите са публикувани на страницата на ВСС, като Окръжен съд - Пазарджик е спазил изискванията на ВСС, посочени в протокол 52/2008г. относно публикуването на декларациите. Всеки магистрат или служител сам преценява кои данни са лични, останалите не се публикуват (като например размер на кредити от банки)¹.

Коментар на екипа: Сериозен аргумент е законовото изискване да се декларират размерите на банковите заеми.² Гражданските активисти, заети с наблюдението, продължават да настояват в декларациите за конфликт на интереси, подадени от служителите в правораздавателната система да се посочват пълните имена на магистратите и свързаните с тях лица. Прибягването до съкращения или използване на инициали възприемаме не само като порочна практика, а като нарушаване императивите на закона. Обяснението, че този подход се одобрява и поддържа от Висшия съдебен съвет за нас не е състоятелно. Съветът няма правомощия да променя закони или да ги тълкува, като колективен орган, създаден да управлява и назначава кадрите в съдебната система. Съдиите и прокурорите са публични служители и като такива законът ги определя като задължени лица, които трябва да публикуват данните за своето имущество, доходи, банкови заеми и свързаните с тях лица.

2. Всички действащи съдебни заседатели, държавни съдебни изпълнители и съдии по вписванията да публикуват декларации за наличие или липса на конфликт на интереси по реда на ЗПУКИ в интернет-страницата на съответния съд, в който работят. (Пловдив, Пазарджик, Пещера, Карлово, Асеновград и Велинград).

3. ВСС изпълнявайки чл.18, ал.1 да отправят задължителни указания на магистратите да посочват ясно в декларациите по ЗПУКИ, кои са свързаните лица и с каква дейност се занимават. В случая са посочени само имената или инициалите на свързаните лица, без да е посочена каква е връзката между тях. (Карлово, Асеновград).

4. Да се поправи името на закона публикувано на интернет-страницата на Районен съд - Асеновград от ЗПРКИ на ЗПУКИ (Асеновград).

В. ЗА ЕТИЧНОТО ПОВЕДЕНИЕ И КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА МАГИСТРАТИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Съдебни заседатели да не съвместяват длъжността си като общински съветници или държавни служители (Карлово).

2. Правителството, заедно с Министерството на правосъдието и Висшия съдебен съвет да предприемат промени в Закона за съдебната власт като се въведе забрана на магистрати, които са роднини до 4-та сребрена линия, съжителстват,

¹ Писмо на г-жа Ивета Парпулова, председател на Окръжен съд - Пазарджик (Изх. №РД-08-631/05.07.2012г.) до Георги Милков, ръководител на проекта.

² Приложение чл. 12, т. 2 от ЗПУКИ, (Изм. и доп. - ДВ, бр. 26 от 2009 г., в сила от 31.03.2009 г.) <http://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135603507>

имат бизнесотношения, съдружия, емоционални зависимости, да работят в един съдебен район.

C. ЗА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

1. Препоръчваме унифициране на процеса на случайното разпределение - във всички съдилища да се използва един програмен продукт, одобрен от Висшия съдебен съвет.

2. Протоколите от случайното разпределение на съдебните дела да се съхраняват в PDF формат, защитени от външни манипулации (Карлово).

D. ЗА РЕДОВНОТО ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ И МОТИВИТЕ КЪМ ТЯХ В СРОК

1. Висшият съдебен съвет да създаде ясни правила съдебните актове да се публикуват по един и същ начин в интернет - страниците на всички съдилища.

2. Районен съд - Карлово да създаде отделна рубрика с публикации за постановени съдебни актове по производства със значим обществен интерес (Карлово).

E. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ

1. За съдържанието и формата на интернет-страницата на съда.

2. Висшият съдебен съвет да задължи съдилищата да унифицират интернет-страниците си, като за цялата страна те имат сходни съдържателни параметри, според спецификата на съда и прокуратурата (Пловдив, Пазарджик, Пещера, Карлово, Асеновград и Велинград).

3. В интернет-страниците на съдилищата в градовете Асеновград, Велинград, Карлово, Пещера и Пловдив да има отделни подрубрики с информация, свързана със Закона за държавните такси, в частта му за освобождаването на граждани от държавни такси (Асеновград, Велинград, Карлово, Пещера и Пловдив).

Коментар на Районен съд - Пещера: в интернет-страницата на Районен съд - Пещера е направена отделна рубрика, относно държавните такси и освобождаването от тях¹.

4. Интернет-страниците на всички съдилища да предлагат езикова версия на английски език (Асеновград).

5. Да се създадат звукови версии за незрящи в сайтовете на съдилищата (Асеновград, Пловдив, Велинград).

6. Районен съд - Пещера да внедри система за управление на съдържанието (CMS) и електронни услуги (Пещера).

7. Районен съд - Асеновград да публикува правилата за случайно разпределение на делата (Асеновград).

8. Всички съдилища да публикуват в интернет-страниците си информация за състава и дейността на Етичните комисии (Асеновград).

F. ЗА ПРАКТИКАТА В ГРАЖДАНСКИТЕ ДЕЛА ЗА МЛАДЕЖКО И ДЕТСКО ПРАВОСЪДИЕ

Приемането на Концепцията за държавна политика в областта на правосъдието на детето² показва повишено внимание от страна на държавата към механизмите на правосъдие, в които участници са и деца. Затова екипът на

1 Писмо на г-жа Стефка Стайкова, председател на Районен съд - Пещера(изх. №1437/12.07.2012г.) до Георги Милков, ръководител на проекта.

2 www.strategy.bg/FileHandler.ashx?fileId=1703 - Концепцията за държавна политика в областта на правосъдието за деца, стр.14, <http://www.justice.government.bg/new/Documents/Bills/Conception.pdf>.

наблюдението счита, че е нужно в обозрими срокове да се изработи конкретен план с мерки за изпълнение на обявените в Концепцията цели.

1. Да се създадат единни професионални държавни стандарти за подготовка и подбор на тесни специалисти, които да поемат правораздаването в което са включени малолетни и непълнолетни.

2. Специалната професионална подготовка на съдии и прокурори, натоварени да разглеждат дела с ненавършили пълнолетие участници да стане грижа на държавата.

3. Да се създаде ориентирана към правата на детето правна уредба, изцяло съобразена с международните правни стандарти, както и с установените най-добри практики в чуждестранните правни системи, когато същите са приложими към българската обществена действителност.¹

Г. ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОН ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО (ЗЗДЕТ)

Държавата в лицето на изпълнителната и съдебната власт да разработи обща програма за създаване на подходящи условия за водене на съдебни процеси, участие в които вземат деца. За тази цел на територията на всеки съдебен окръг да се планира създаването на т.н. "синя стая", в която да бъдат изслушвани децата, за да бъдат те предпазвани от стреса на разпита в съдебна зала.

Н. ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕ ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА ОТ ДОМАШНО НАСИЛИЕ (ЗЗДН)

1. Да се регламентира възможността съдът служебно да проверява имущественото състояние на ответника, за да може да се определи адекватно размер на паричната глоба, налагана на виновния по чл 6 (4) от ЗЗДН.

2. Да бъде изменен законът, като се въведе задължително мотивирано оттегляне на жалбата, с цел да се защити интересът на жертвата. За постъпилото оттегляне да бъдат уведомявани служебно от съда районната прокуратура и ДСП, които да имат право в определен срок да продължат делото. При бездействие и след изтичане на срока, съдът прекратява делото.

3. Отказът на извършителите за участие в специализирана психологическа програма за овладяване на гнева да се криминализира, като за отсъствие от нея се прилагат наказания, предвидени в НК.

4. При повторен акт на домашно насилие, в нарушение на съдебна заповед, размерът на глобите да се увеличава двойно (Карлово).

5. Съдът със свое решение да задължава виновния за домашното насилие да заплаща разходите по възстановителната програма на пострадалите и таксите за личното му участие в специализираните програми срещу агресията.

Препоръки за подобряване прилагането на закона:

6. Да се ускори разглеждането на съдебните дела, с цел превенция на бъдещи конфликтни ситуации, които биха принудили жертвите да изтеглят съдебните жалби - съдът да насрочва открито съдебно заседание преди установения краен срок от 30 дни;

7. Да се засили междуинституционалното сътрудничество по прилагане на ЗЗДН.²

Изключително ценни за България по темата са препоръките на специализирания Орган на Обединените нации - Комитет за елиминиране на всички форми на дискриминация по отношение на жените. Той дава следните задължителни

¹ Пак там - стр.14, <http://www.justice.government.bg/new/Documents/Bills/Conception.pdf>.

² Пресконференция в Окръжен съд - Пазарджик, изказване на съдия Николинка Цветкова, председател на РС-Пазарджик, 23 април 2012 г.

препоръки на Държавата - ответник за нарушени права на майка и две непълнолетни деца в случай на домашно насилие¹.

Общи препоръки:

1. Да се измени чл. 10, ал. 1 от Закона за защита срещу домашното насилие, така че да се премахне едномесечния срок и да се гарантира, че заповедите за защита са достъпни, без да се изправят молителите пред излишни административни и законови тежести.

2. Да се гарантира, че разпоредбите на Закона за защита срещу домашното насилие ще облекчат доказателствената тежест за жертвата, като се внесат съответни изменения в закона.

3. Да се гарантира, че достатъчен брой финансирани от държавата приюти/ кризисни центрове са на разположение на жертвите на домашно насилие и техните деца и да се осигури подкрепа за неправителствените организации, които предлагат приютяване и други форми на поддръжка за жертвите на домашно насилие.

4. Да се осигури задължително обучение за съдии, адвокати и други служители в сферата на правоприлагането на тема Закона за защита срещу домашното насилие, включително по въпроса за дефиниране на домашното насилие и на джандър-стереотипите, както и подходящо обучение за работа с Конвенцията, Факултативния протокол към нея и Генералните препоръки на Комитета, особено Генерална препоръка № 19.

I. ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕ НА СЕМЕЕН КОДЕКС (СК)

1. Да се обособят отделни зали за изслушване на деца (сини стаи) (Пещера, Карлово).

2. По време на съдебни процедури с участие на деца да участват психолози (Пещера).

3. Да се създадат програми за психологическо възстановяване на пострадали деца от психическо и физическо насилие (Карлово).

J. ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОН ЗА БОРБА С ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИТЕ ПРОЯВИ НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ (ЗБППМН)

1. Да се увеличи обществената информираност по проблема - да се организират кръгли маси и обществен дебат по проблема (Карлово).

2. Общинските съвети по предложение на Кмета да избират активни и ангажирани общественици за членове на Местните комиси по ЗБППМН.

3. Да се отдели специално внимание на обучението и подготовка на на обществените възпитатели.

4. Да се работи в тясно сътрудничество с полицейските органи и неправителствените организации, като ценен местен ресурс за подкрепа на деца в риск.

K. ОТНОСНО ПРИЛАГАНЕТО НА УКАЗ ЗА ДРЕБНО ХУЛИГАНСТВО (УБДХ)

Продължават да са актуални препоръките на екипа ни от 2011г.:²

1. Да се прилага разпоредбата в УБДХ (чл.1, ал.4), която предвижда да се прекратяват съдебните дела, а случаите да се насочват към местните КБППМН и детски педагогически стаи на МВР.

1 http://www.bgrf.org/index.php?option=com_content&view=article&id=315:2011-08-31-07-56-38&catid=41:last&Itemid=274&lang=bg

2 Доклад за напредъка на съда в Северна България 2010-2011 - <http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/item14.html>

2. Прилагането на УБДХ да включва задължителното поддържане на регистър, в който да се вписват наложените мерки за наказание „задържане в поделенията на МВР“, който да се контролира от прокуратурата.¹

3. Местата за задържане на лица и изтърпяване на административни мерки трябва да станат обекти с обществено предназначение по смисъла на Закона за здравето, за да се осъществява административен контрол върху условията за живот там.

4. Наказанието „задържане в поделенията на МВР“ по УБДХ да бъде прилагано само в места, които да отговарят на основните европейски стандарти за сигурност и хигиена.

5. В УБДХ да се предвиди възможност бързата процедура да не е задължителна за всички съдебни дела, а само за тези, при които общественият интерес налага това.

6. Когато непълнолетни нарушители са изправени пред съда по УБДХ, задължително на процеса да бъдат представени Дирекция „Социално подпомагане“ и Отдела за закрила на детето, които да дадат становище по случая, съгласно нормите на Закона за закрила на детето.

7. Да се уведомява задължително прокуратурата и да се изисква становище от нея по всяко конкретно съдебно дело (внесена полицейска преписка).

8. Прокуратурата да участва в съдебните производства по УБДХ срещу непълнолетни младежи, обвинени в нарушение на обществения ред.

9. Когато подсъдими по УБДХ са непълнолетни към тях да се прилага санкция, различна от „задържане в поделенията на МВР“. Младежите в тази възраст трябва задължително да посещават учебни занятия, а съдът с подобно решение препяства достъпа им до образование. Освен това т.н. „полицейски кучкарници“ не отговарят на санитарните норми за живот и там липсват условия, които да гарантират здравето и безопасността на ненавършилите пълнолетие деца и младежи. Предлагаме промените да следват логиката, според която в Закона за административните нарушения и наказания глобата за непълнолетните бе заменена с обществено порицание.

L. ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪДЕБНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

1. Да се подобри достъпът на уязвимите групи до правосъдие - Министерството на правосъдието и Висшия съдебен съвет да предприемат ефективни действия за улесняване физическия достъп до съдебните сгради на хората с увреждания в България, като се изградят рампи, подедни съоръжения и други улеснения за придвижване на хора със специфични потребности. Всички входове на съдебните палати да се разширят; да се улесни преходът между етажите.

2. Да се оптимизира графикът на съдебните заседания - да не се насрочват няколко съдебни дела в един и същи начален час, с цел да се спазват точно графици на насрочените процеси (Асеновград).

3. Във всички наблюдавани съдилища съдебните заседания, в които участват хора с трайни физически увреждания да се провеждат в зали, разположени на първия етаж (Асеновград).

4. Висшият съдебен съвет да подобри системата за връзки с обществеността - да вземе решение за назначаване на служители, специално натоварени да отговарят за връзките с обществеността, които да отговарят за един съдебен окръг.

5. Да се осигури свободен достъп до сервизните помещения (тоалетни) в сградите на наблюдаваните съдилища (Пловдив, Пещера, Карлово, Асеновград и Велинград).

¹ Коментар на екипа на проекта: „Не може да се създава и води регистър за неблагоприятни обстоятелства, какъвто не е предвиден в закон“

Коментар на Районен съд - Пещера: Във връзка с осигуряването на свободен достъп на гражданите до тоалетните в съда, Ви уведомяваме, че тоалетната на приземния етаж на сградата на съда е предназначена за граждани, като е поставена табела с обозначение.¹

6. За улеснение на гражданите в съдилищата да се разкрият клонове на обслужващите съдилището банки или в съдебните палати да се монтират ПОС - терминални устройства за по-бързо и лесно плащане на съдебните такси (Асеновград, Пещера и Карлово).

Коментар на Районен съд - Пещера: клон на обслужваща банка в съда не е разкрит, поради липса на помещение. Такова помещение, предназначено за офис на обслужващата банка е предвидено в старата сграда, в която реконструкцията е спряна през 2008 г.²

7. За да се повиши информираността на гражданите всяко съдилище да обяви на видно място видовете и размера на съдебните такси, както и стойността на банковите комисионни, дължими за превода им (Асеновград и Карлово).

М. ЗА ПОДБОРА И ДЕЙНОСТТА НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. За да се увеличи прозрачността и да се гарантира гражданския контрол върху дейността на съдебните заседатели в интернет - страниците на магистратурите да се публикуват списъци с имената на всички действащи в съответния районен или окръжен съд заседатели (Пловдив, Велинград, Карлово и Асеновград).

2. Да се повиши информираността по механизмите за подбор на съдебните заседатели, като общинските администрации, в партньорство със съдилищата, публично оповестят критериите, на които трябва да отговарят кандидатите, както и подробности за процедурата по избирането им.

3. Висшият съдебен съвет да промени начина на заплащането на съдебните заседатели, като чрез достойно възнаграждение на труда им се преследва висока мотивация, ангажираност и отговорност от тяхна страна към съдебния процес.

4. Правилата за съдебните заседатели са взаимствани от правилник на Габровския окръжен съд, като на места не е сменено дори името на съда. Да се подреди и преобразува съобразно нуждите на Районен съд - Карлово (Карлово).

5. Окръжен съд - Пловдив да публикува на интернет-страницата си вътрешните правила за дейността на съдебните заседатели (Пловдив).

1.5 ОБЩ АНАЛИЗ

Ивета Парпулова, председател на Окръжен съд - Пазарджик: Удовлетворена съм, че приех поканата за участие в този проект, именно в подкрепа на идеята да постигнем със съвместните усилия промяна на негативната оценка, която обществото дава за работата на съдебната система. За мен беше удоволствие да работим заедно. Надявам се и за в бъдеще да реализираме подобни съвместни проекти, да работим в една посока за създаване на положителни нагласи в обществото относно работата на съдилищата в България!³

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

Липсва минимален напредък по тази изключително важна тема за реформата в съдебната система. Актуален остава изводът ни от лятото на 2011 г. когато в

1 Писмо на г-жа Стефка Стайкова, председател на Районен съд - Пещера (изх. №1437/12.07.2012г.) до Георги Милков, ръководител на проекта.

2 Писмо на г-жа Стефка Стайкова, председател на Районен съд - Пещера (изх. №1437/12.07.2012г.) до Георги Милков, ръководител на проекта.

3 Писмо на г-жа Ивета Парпулова, председател на Окръжен съд - Пазарджик (Изх. №РД-08-631/05.07.2012г..) до Георги Милков, ръководител на проекта.

Доклада за напредъка на съда в Северна България отбелязахме: "Липсва реална публичност и възможност за достъп до декларациите за конфликт на интереси. Не съществува задължителна норма за санкция (наказание), ако не се публикуват декларациите за конфликт на интереси в интернет-страниците на институциите. „Скандално“ публикуване на декларациите за конфликт на интереси на магистратите само с инициали на имената им на страницата на ВСС. Голяма част от магистратите не са декларирали размера на поетите парични задължения и заеми. ВСС не използва правата си да провери и изиска всички задължени магистрати да декларират необходимите данни според изискванията на закона. Немалка част от магистратите не са декларирали възможни конфликти на интереси със свои близки, роднини, приятели и свързани лица, които работят в съдебната система, като магистрати, съдии по вписвания, държавни съдебни изпълнители, адвокати, съдебни заседатели, вещи лица, служители или експерти. Независимо, че никъде не са констатирани явни нарушения на техните текстове, у наблюдаващия екип се оформи трайното впечатление за формално спазване на нормите им. В същото време налице са поредица от действия, които показват, че в болшинството си съдийските колегии използват вратичките оставени в закона, за да не съобщят пълната информация за взаимовръзките и обвързаностите си. Например в голяма част от техните декларации, подадени по ЗПУКИ, имената на свързаните лица се съобщават с инициалите им, размера на кредитите и финансиралите ги банки са оставени неназовани. Повечето декларации не са огласени в електронните страници на съответните съдилища, с обяснението, че ги има в интернет-страницата на Висшия съдебен съвет. Ситуацията показва отказ от истинска публичност, защото липсват данните на страниците на всеки съд и гражданите нямат улеснен достъп до декларациите по ЗПУКИ. Потвърждава се впечатлението ни, че въведените под силния натиск на Европейската комисия законови норми и правила за контрол върху поведението на магистратите, няма да донесе очаквания резултат, ако необходимостта от промяна не бъде осъзната и поета от самите жреци на Темида."¹

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

Коментар по темата: Скандалът "Красьо" е на път да приключи, все едно че не се е случвал. Така състав на Софийския градски съд (СГС) оправда Красимир Георгиев по делото за лъжесвидетелстване. Според въззивната инстанция деянието на подсъдимия е несъставомерно, защото показанията му за евентуални познанства с магистрати са казани в качеството му на свидетел по първоначално образуваното дело за търговия с влияние. А по-късно прокуратурата отделя тези материали и образува дело за лъжесвидетелстване. Според СГС налице са и редица пропуски при разследването. Софийският районен съд (СРС) призна плевенчанина за виновен по това дело и го осъди на две години условно. Първата инстанция повярва изцяло на показанията на 11 магистрати, които заявиха пред съда, че при запознанството си с Красьо Черния са се представили като съдии и прокурори, разменили са си телефоните и после са поддържали връзка. Някои от тях дори твърдят, че са споделяли с Георгиев факта, че са се кандидатирали за административна длъжност. Втората инстанция обаче сега отрече всичко това и го оневини. Може би само за да докаже, че Темида замита най-добре и сигурно собствените си скандали, тези, в които участват нейни представители. Нещо като една добре обработена и спазвана "омерта". Защото сега какво се оказва - че съдебната система е разположена някъде между лобистите и първа линия на плажа в Приморско.²

Коментар по темата: Дъщерята на Николай Урумов от Върховния административен съд (ВАС) - Деница, бе възстановена в четвъртък на длъжност младши съдия в Благоевградския окръжен съд от Висшия съдебен съвет (ВСС). Имената и на двамата се оказаха в епицентъра на т. нар. скандал "Приморско", свързан с отдаването на право на строежи по черноморското крайбрежие на високопоставени магистрати и техните близки като "крайно нуждаещи се". Урумова бе уволнена от ВСС в началото на март 2011

¹ Доклад за напредъка на съда в Северна България, Център на НПО в Разград, юни 2011г. <http://ngo-rz.org/archives/dokladsyd2011.pdf>

² <http://www.segabg.com/article.php?id=603261>

г. заради уронване на престижа на съдебната власт. Впоследствие обаче ВАС окончателно я възстанови на работа, като очаквано отмени и наказанията - намаляване на заплатите с 25% за две години, наложени със същия аргумент на баща ѝ и колегите му Андрей Икономов и Панайот Генков. Решенията на ВАС по делата на Урумов, Икономов и Генков бяха постановени тихомълком от едни и същи състави на двете инстанции. Покрай еднотипните мотиви на актовете на двете инстанции се появиха сериозни съмнения за оказан натиск върху магистратите, ангажирани с трите дела.¹

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

В момента в съдебната система в България се използват 4 програми с различни качества и оперативност, одобрени от ВСС. Съществува бутон „протокол на word“ в “Law Choice”, който дава възможност за техническа манипулация на протокола за избор на съдия. Липсва надежден механизъм за наблюдение и контрол на процеса, като се следи електронния архив. Няма централен сървър за архивиране на база-данни от всички органи на съдебната власт, където се извършва случайно разпределение на съдебни дела, преписки и книжа. Актуални са нашите препоръки към Висшия съдебен съвет от 2011 г.²

1. Да се подобри интегритета между деловодната програма и софтуера за случайно разпределение на дела - двете системи да се интегрират и работят в обща среда;

2. Да се съведе във всички органи на съдебната власт - съдилища и прокуратури, включително следствени отдели, само една програма с доказани качества и оперативност, собственост на ВСС - “Law Choice”;

3. Да се премахне бутонът „протокол на word“, като възможност за техническа манипулация на протокола за избор на съдия;

4. Да се гарантира надежден механизъм за наблюдение и контрол на процеса, като се следи електронния архив;

5. Да се прегледа и актуализира съществуващата Инstrukция на ВСС за прилагане на принципа на случаен подбор, като гарантира невъзможност за манипулиране на избора, балансирана натовареност на съдиите, съхраняване на електронен архив;

6. ВСС да осигури централен сървър за архивиране на базата данни от всички органи на съдебната власт, където се извършва случайно разпределение на съдебни дела, преписки и книжа.

Използвана компютърна програма за разпределение на съдебни дела на случаен принцип:

Районен съд - Асеновград	Law Choice
Районен съд - Велинград	Law Choice
Районен съд - Карлово	Law Choice
Окръжен и Районен съд - Пазарджик	Law Choice
Районен съд - Пещера	Law Choice
Окръжен и Районен съд в Пловдив	Law Choice

1 <http://sadebnapraktika.com/content/kraino-nuzhdaeshchata-se-sobstvenichka-na-morski-imot-denitsa-urumova-be-vzstanovena-kato-sd>

2 Писмо на Георги Милков, ръководител на проект с изх. № Ц-81/11.10.2011г. до г-жа Радка Петрова, председател на комисия „Професионална квалификация, информационни технологии и статистика“ на Висш съдебен съвет, гр. София.

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННИТЕ СТРАНИЦИ НА СЪДИЛИЩАТА

През тримесечния период на наблюдение бяха проучени по пет произволно избрани публикувани съдебни актове на два окръжни и шест районни съдилища. При анализа се изследваха спазването на изискванията на ЗЗЛД, съдържанието на съдебния акт, формата на публикуването и наличие на технически грешки и пропуски.

Публикуваните съдебни актове съдържат всички реквизити по закон, но се различават по формат и шрифт. Различен е стандартът на публикуваните съдебни актове, в много от мотивите на някои места са заличени данните за юридическите лица, на други места не са; някъде са упоменати пълните имена на длъжностните лица и адвокатите, на други не. Във всички произволно проучени 40 съдебни актове се използват инициали за имената на съдебния секретар, прокурора, адвокатите и вещите лица. В някои решения дори имената на съдията - докладчик е обявено с инициали. В отделните сайтове на съдилищата разделите с публикуваните съдебни актове са подредени различно.

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страниците на съдилищата

През последните пет години се наблюдава развитие на политиките за прозрачност и публичност в съдебната система. Като цяло е положителен процесът за информирание на обществото за дейността на съда и администрацията. Липсва динамика и системен подход в политиките на съдилищата за поддържане връзките с обществеността. В повечето интернет-страници на съдилищата все още липсват електронни услуги за граждани и улеснения за уязвимите групи. Смятаме за неуместно използването на различни графични решения и неподходящи, на моменти несъвместими цветове в уебдизайна на сайтовете. В голяма част интернет-страниците на съдилищата са с различен дизайн, информацията не е поднесена достъпно, липсват удобни търсачки, липсва актуална информация, има празни рубрики, дублира се информация в различни по название рубрики. Несистемният подход в това отношение създава противоречив образ на съда и принизява авторитета на съдебната институция.

Въз основа на нашите наблюдения по темата за съдържанието на интернет-страниците на наблюдаваните съдилища, констатираме следните критични фактори:

- Интернет-страниците на съдилищата са различни по формат, стил, качество и обем, а съдържанието на информацията в тях не е унифицирана и подредена по един и същ начин. Това затруднява гражданите при търсенето.
- С различен стил и различна структура на шаблона е модулното проектиране, архитектурата на всяка интернет-страница, навигациите, дизайнът, езикът на който се поднася информацията.
- Всяка интернет-страница представя различна по обем информация (нормативна база). В голяма част от електронните страници липсват връзки към страници с информация за норми и закони, като например леснодостъпния www.lex.bg. Добра практика е страницата на Окръжен съд - Пазарджик, където в раздел „Полезни връзки“ е публикуван на първо място Българският правен портал, който препраща към www.lex.bg.
- Малко на брой интернет-страници предоставят информация на чужд език.
- Езикът, използван в сайтовете на съдилищата не е достатъчно разбираем за гражданите;
- Съдебните актове се публикуват, но достъпът до тях е различен на всяка електронна страница, което създава неяснота и затруднения. Добра практика има

в страницата на Окръжен съд - Пазарджик: „в рубриката „достъп до съдебни дела“ всеки потребител безплатно може да се регистрира и след активиране от страна на системния администратор, получава достъп до заседания и съдебни актове, постановени по всички видове дела“.¹

Коментар на екипа: В интернет-страниците на нито един съд не открихме информация, че са налице електронни услуги, с помощта на които гражданите могат да подават иски молби, заявления, да бъдат снабдени с актове, свидетелства за съдимост или други документи от съдебните институции. Препоръчваме да се въведат електронните услуги в съдебната система.

Коментар на Окръжен съд - Пазарджик: електронни услуги, предоставени от Окръжен съд - Пазарджик: Могат да бъдат изпращани на страните по делата и други книжа, освен призовки по електронен път - копия от протоколи от съдебните заседания, определения, решения, присъди.²

Е. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА

Коментар на екипа по приложението на ЗБППМН: От общо деветнадесетте изменения на ЗБППМН след влизането му в сила през 1958 г., девет са осъществени след 1989 г. (последна промяна по същество от 2005 г.), но само две от тях са насочени към промяна на статуквото (въвеждане на съдебен контрол върху настаняване във ВУИ и интегриране на СПИ в системата на корекционните институции), а не са технически наложени от промени в други закони с цел уеднаквяване на нормативни понятия. Нито едно от повече от петдесетте изменения на НК след 1989 г. не е осъществено в изпълнение на политика за усъвършенстване на режима на наказателната отговорност на непълнолетните, като първите усилия в тази посока са едва с проекта за нов НК от 2010 г. Въпреки поетите от България ангажименти по редица международноправни и политически актове, в НПК продължават да липсват основни институти за щадящо правосъдие, специално насочени към намаляване на излишното репресивно въздействие на процеса върху детето.³

Налице са важни изводи, споделени в същия горепосочен документ, че:

Противообществената проява е по-широко понятие от престъплението. За да бъде третирано едно деяние като такава проява, не е необходимо да бъде извършено виновно и за него да е предвидено наказание. Това води до квалифицирането като противообществено на поведение, чрез което детето проявява признаци само на жертва (сексуална експлоатация, най-тежките форми на детски труд по смисъла на Конвенция № 182 на МОТ) в нарушение на изрични изисквания на множество международни актове и насоки по прилагането им. Поради широката неопределеност на понятието за противообществена проява е невъзможно да се прецени ефективността на института на малозначителността по чл. 16 от ЗБППМН като гаранция срещу произволно правораздаване. Той изключва неморалната проява като вид противообществена проява, но въпреки това практиката на МКБППМН показва изключително висок дял на възпитателни мерки са налагани за такива прояви.

Липсва ясно разграничение между наказание и възпитателно-закрилна мярка, което придава на цялата държавна политика силно изразен репресивен характер. Системата на възпитателните мерки по ЗБППМН и на наказанията, приложими към непълнолетните по НК, по съдържание са идентични. Възпитателните мерки за изолация (настаняване в СПИ и ВУИ) удовлетворяват стандарта за лишаване от свобода, установен както в българския закон, така и в практиката на Съда по правата на човека. Три от петте възпитателни мерки, които не са аналози на наказания, са аналози на други репресивни наказателни (условно осъждане) и наказателнопроцесуални (мярка за неотклонение) институти. Мерките по чл. 13, точки 2, 9 и 10 от ЗБППМН са аналогични на три от четирите дисциплинарни наказания по чл. 60 от ПУДВУИСПИ. Това положение създава условия държавата да бъде осъждана от Съда по правата на човека за системни нарушения на фундаментални права.

1 Писмо на г-жа Ивета Парпулова, председател на Окръжен съд - Пазарджик (Изх. №РД-08-631/05.07.2012г.) до Георги Милков, ръководител на проекта.

2 Писмо на г-жа Ивета Парпулова, председател на Окръжен съд - Пазарджик (Изх. №РД-08-631/05.07.2012г.) до Георги Милков, ръководител на проекта.

3 Концепцията за държавна политика в областта на правосъдието на детето, стр.4

Процедурата за налагане на възпитателни мерки не удовлетворява основни изисквания за справедлива процедура, установени в ЕКЗПЧ. Тя е компрометирана от неопределеното съдържание на понятието за противообществена проява, което прави последиците от деянието непредвидими за детето. Липсват гаранции, че възпитателната мярка няма да преследва цели, различни от грижа. Не са обезпечени изискванията за доказаност на обвинението, правата на детето да бъде незабавно и подробно запознато с него, да не дава обяснения, да се ползва от презумпцията за невиновност и компетентна адвокатска защита, да участва активно в доказателствения процес, да ползва разумен срок за подготовка на защитата си, свободата му от самообвинение и пр. МКБППМН не отговаря на условията за независим и безпристрастен орган и упражнява едновременно функции по ръководство и решаване и по повдигане и поддържане на обвинението. Процедурата пред тях не е състезателна и не съдържа гаранции, че доказателственият процес ще доведе до установяване на обективната истина и правото на защита на детето ще се упражнява ефективно. Непълнолетните обвиняеми в наказателния процес се намират в по-благоприятно процесуално положение от малолетните и наказателнонеотговорните непълнолетни във възпитателното производство. От гореизброените недостатъци на законовата рамка и от по-високия ранг на НК и НПК спрямо ЗБППМН, следва по принцип юридическа невъзможност възпитателни мерки да бъдат налагани извън случаите на виновно извършено престъпление от непълнолетен, а спрямо малолетните и наказателнонеотговорните непълнолетни да се прилагат само мерки на закрила по ЗЗДет. Практиката е обратна.¹

Коментар по темата: Според Галина Тонева - заместник-главен прокурор: бройката на стаите за изслушване на децата в съдебните сгради не е достатъчна, защото предполага транспортиране на децата за провеждане на разпити в тези стаи, което също е стресово. Добре работещи са стаите в Пазарджик, Шумен, Пловдив. Единствено столичната е в сградата на Дирекцията на полицията. Това не се оказва добър вариант, защото също стресира, което въздържа колегите от използването ѝ. Обикновено стаите са в сгради, предоставени от общините и се оборудват по специален начин, предразполагащ децата. Обстановката е създадена, за да бъде близка до домашната. Съобразява се с възрастта на децата, слагат се играчки, свежи тонове, които да не потискат. На тези разпити не присъстват страните. Те могат да наблюдават от съседно помещение чрез специална техника. Разпитът се провежда от специализирано лице - психолог, педагог. Въпросите могат да се поставят от съдии или прокурори. Имах възможността да видя как работят специализираните институции в сферата на детското правосъдие в Шотландия. Центровете там са уникални. Всички работят заедно - социални служители, психолози, педагози, лекари, съдии, прокурори, разследващи органи. Дори съдилищата имат оборудвани стаи в съседство на залата, където може детето да бъде разпитвано, без да се подлага на стреса от изправянето му на няколко пъти до подсъдимия - неговия насилник. Тежка е ситуацията, когато детето е жертва на домашно насилие, защото в голяма част от случаите то няма от кого да бъде представявано.²

Коментар по темата: Нашите наблюдения по темата съвпадат с Концепцията за държавна политика в областта на правосъдието за детето³. Държавната политика по предотвратяване и противодействие на отклоняващото се поведение при децата последователно пренебрегва задълженията на законодателя, поети по влезли в сила международни договори. Като цяло държавата не въвежда ефективно международните правни стандарти, към които се присъединява. Изпълнението на ангажиментите ѝ се извършва формално и при отклонения от оригиналната правна формулировка на международния акт, които, дори когато са допустими, са неясно мотивирани и обикновено не пораждаат целения от първоизточника правен ефект. По съдържание законодателните инициативи са консервативни, фрагментарни и противоречиви и изразяват слабата информираност, политическа неангажираност и игнориране на международните задължения на българския законодател⁴.

1 Концепцията за държавна политика в областта на правосъдието на детето, стр. 4

2 <http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1391467>.

3 <http://www.google.bg/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&ved=0CGMQFjAE&url=http%3A%2F%2Fwww.strategy.bg%2FFileHandler.ashx%3FfileId%3D1703&ei=92qzT4C9JunD0QWRtPmLCQ&usg=AFQJCNFy2Za3UsTKBgtaVLUPO-Vduc-Cow> - Концепция за държавна политика в областта на правосъдието на детето.

4 Пак там, стр. 4.

Коментар по темата: Институционалната система няма специализиран характер. Липсват държавни професионални стандарти за подбор и поддържане на квалификацията на тесни специалисти. Въпреки обезпечеността на съдебната власт от гледище на човешки ресурси (23.7 съдии на 100 000 души, което е над средното за Европа), подготовката на прокурорите и съдиите да разглеждат дела с ненавършил пълнолетие участник продължава да не е предмет на целенасочено и стандартизирано изграждане и поддържане от държавата. Частична професионализация е налице в групата на инспекторите в Детските педагогически стаи (ДПС) към МВР. Законът не изисква тясна специализация и не предвижда ред за проверка на компетентността и на социалните работници, психолозите и педагозите, чието присъствие при процесуални действия спрямо дете е допустимо или задължително.¹

Липсата на последователна законодателна стратегия за предотвратяване и противодействие на отрицателните прояви на децата (особено на наказателнонеотговорните) води до противоречие между репресивната и закрилната функция на държавата спрямо деца, които са едновременно извършители и пострадали от общественоопасно поведение. Те са адресати на две напълно самостоятелни политики, основани на различни комплекси нормативни актове (съответно на ЗЗД и ЗБППМН), провеждани от различни институционални системи. Между тези политики липсва както нормативно, така и институционално установена зона на съвместно действие, приоритетност и разпределение на компетентност, която да разреши конкуренцията между тях, когато детето е адресат и на двете. Това затруднява професионалното общуване между двете системи и прави невъзможни екипна и мултидисциплинарна работа и създаване на услуги в общността, насочени към децата с отклоняващо се поведение. ЗБППМН блокира възможността системата на наказателното правораздаване спрямо непълнолетни извършители на престъпления и системата за закрила на детето да действат ефективно и синхронизирано. ЗБППМН товари с репресия, аналогична или по-тежка от наказателната, непълнолетни извършители на леки престъпления, освободени от наказателна отговорност, т.е. деца, които държавата се е отказала да наказва. Същият закон предвижда същия стандарт на репресия по отношение на деца без престъпно поведение, като същевременно пречи на достъпа им до системата за закрила. Така законът подменя възпитателната политика на държавата с репресия, която не е снабдена с правни гаранции срещу произвол и се прилага стихийно и хаотично от МКБППМН. Практиката по прилагането на ЗЗДет потвърждава изводите за несъответствия на системата за правосъдие за деца с международните стандарти (зачитане на най-добрия интерес на детето, подкрепа за преодоляване на поведенчески отклонения, предимство на мерки за подкрепа и възстановяване без институционализация, професионализация на системата) и несъгласуваност в действията на специализираните администрации по прилагане на секторните закони.²

Коментар по темата: По повод предстоящите изменения в Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс, подготвяни от създадената междуведомствена работна група, съставена от представители на Министерство на правосъдието и на Висшия съдебен съвет, както и на основание чл.54, ал.1, т. 7 ЗСВ, Ви изпращам настоящия сигнал. Инспекторатът към ВСС извършва годишна планова тематична проверка в редица районни съдилища на страната по прилагането на Закона за закрила на детето в производствата, образувани по Семейния кодекс и противоречивата практика по определяне и събиране на държавни такси по някои от делата. При досега извършените проверки в РС - Габрово, РС - Дряново, РС - Трявна, РС - Пещера, РС - Велинград, РС - Пазарджик, както и при извършените преди това комплексни планови проверки в РС - София, РС - Враца, РС - Перник, РС - Мездра, РС - Козлодуй и много други, се установи проблем от икономическо и социално значение за гражданите и за съдиите по събирането на държавни такси по частните граждански дела по чл.130, ал.3 СК. В производствата по чл.130, ал.3 СК, образувани по молби за издаване на разрешение от районния съд за разпореждане със суми от детски влог, се събира такса в размер на 25/двадесет и пет/ лева за образуване на делото, съгласно чл.16 от Тарифата, както и такса в размер на 5/пет/ лева при издаване на съдебно удостоверение

1 <http://www.google.bg/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&ved=0CGMQfJAE&url=http%3A%2F%2Fwww.strategy.bg%2FFileHandler.ashx%3FfileId%3D1703&ei=92qzT4C9JunD0QWRtPmLCQ&usq=AFQjCNFy2Za3UsTKBgtAVLUP O-Vduc-Cow> - Концепция за държавна политика в областта на правосъдието на детето., стр. 8.

2 Пак там, стр. 9.

на основание даденото от съда разрешение, съгласно чл.23, т.1 от Тарифата. По тези дела съдът се произнася с определение, поради което е длъжен да образува частно гражданско дело по молбата по чл.130, ал.3 СК и да събира съответните такси По значителна част от образуваните частни граждански дела от този вид, исканите разрешения касаят теглене на минимални суми от 50 лева до 200 лева от детския влог и са свързани с недостиг на средства за покриване на основни нужди и потребности на семейството и на децата. Изискването за заплащане на държавни такси в тези случаи, допълнително обременява и без това тежкото икономическо състояние на хората, решили се да теглят суми или да закрият детските влогове, сумите по които най-често са набирани от самите родители, или съгласно определени изисквания, касаещи начина на плащане, се сформират от наследствени пенсии и издръжки. Задължителното заплащане на държавни такси по този вид частни граждански дела създава неоправдано напрежение и недоволство срещу съда, който се стреми да разрешава този социален проблем, неприсъщ на дейността му. Съдиите масово уважават молби за освобождаване на молителите по чл.130, ал.3 СК, при искане за теглене на минимални суми от детските влогове, от задължението им да заплатят дължимата държавна такса. В някои от съдилищата вместо дела, по молбите за разрешение за теглене на суми от детски влог, се образуват преписки, по които не се събират държавни такси. За да спестят на гражданите поне разходите по превод на сумите за заплащане на дължими такси, таксите по чл.16 и чл.23, т.1 от Тарифата се събират в касата на районния съд, вместо в банка, а вместо да се издава съдебно удостоверение за даденото разрешение, се издава заверен препис от определението, което се таксува по-малко от пет лева, съгласно чл.23, т.2 от Тарифата. В Районен съд - Асеновград не се събира държавна такса за образуване на дело при депозирана молба за разрешение за теглене на средства от детски влог, а се събира единствено държавна такса за издаване на съдебно удостоверение, тъй като са масови случаите, при които исканото разрешение е за теглене на суми в размер от 50 лева до 100 лева. Държавни такси /както за образуване на делото, така и за издаване на съдебно удостоверение/ по дела, образувани по молби за разпореждане с детски влогове, средствата по които са набрани от постъпления по изпълнителни дела за издръжка не се събират с оглед разпоредбата на чл.5, б."ж" от Закона за държавните такси. В тези случаи, в самата молба се отбелязва, че средствата по детския влог са от преведена издръжка по изпълнително дело и се представят доказателства за това. Както бе отразено по-горе, голяма част от делата по чл.130 СК са образувани по искания за теглене на различни по размер суми от детски влог, често пъти - за минимални суми. Това обременява дейността на съда с неприсъщи социални функции. Радикално този проблем би могъл да бъде разрешен чрез законодателни промени в Семейния кодекс - чл.130, ал.3 . Би било добре да се предвиди или минимален размер на сумата, за чието теглене от детския влог се изисква разрешение по закон от районния съд, като се даде възможност или на родителите да охраняват детския интерес, или пък разрешението до този минимален праг да се дава от ДСП по настоящия адрес на детето, а не от районния съд. Би могло да се обсъди и вариант разрешението за теглене на суми от детски влог да се дават изцяло от съответната ДСП.¹

1. За прилагането на Закон за защита от домашно насилие

„България е осъдена за първи път от орган на Обединените нации - Комитет за елиминирание на всички форми на дискриминация по отношение на жените - за нарушени права на майка и две непълнолетни деца в случай на домашно насилие

На 23.08.2011 год. в офиса на Фондация „БЦДИ“-клон Пловдив е получено Становището на Комитета на ООН за елиминирание на дискриминацията по отношение на жените относно Комуникация № 20/2008 год., подадена от г-жа В.К. в качеството ѝ на жертва на домашно насилие, представлявана от адвокат Милена Кадиева. Държава-ответник: България. Дата на комуникацията: 15 октомври 2008 г.

След преценка на изнесените в комуникацията факти и представените доказателства Комитетът осъди България за нарушение на чл. 2, 5 и 16 във връзка с чл. 1 от Конвенцията и във връзка с Генерална препоръка №19/1992 год. за това,

¹ В писмо на инспектор Милка Варнова-Итова от Инспектората на ВСС до Маргарита Попова, министър на правосъдието и проф. Анелия Мингова - представляващ Висшия съдебен съвет по повод извършена тематична планова проверка в Районен съд - Пазарджик.

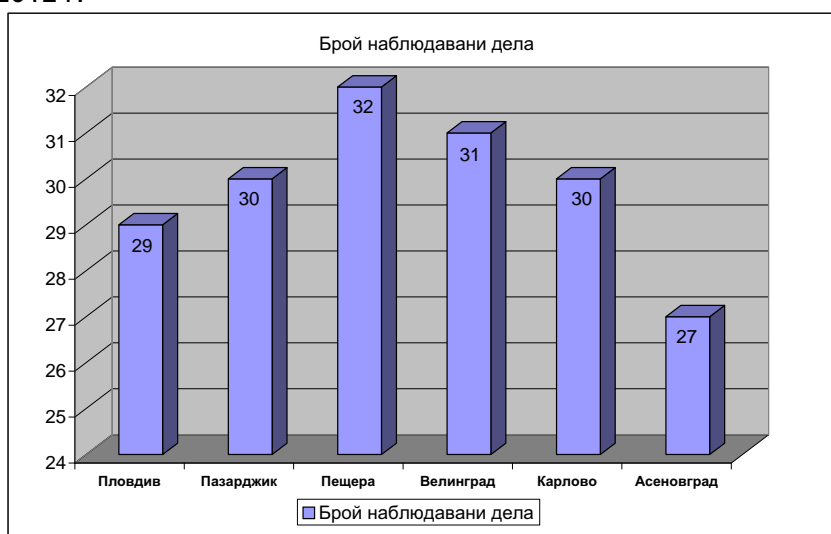
че Държавата, чрез своите органи, не е осигурила на жертвата ефективна защита срещу домашно насилие.

Районният и Окръжният съд в Пловдив не са преценили правилно представените доказателства, не са взели предвид всички актове на домашно насилие, посочени подробно от жалбоподателката, подценили са формите на психическо и емоционално насилие, на което е била подложена, не са обърнали тежестта на доказване в процеса и са постановили актове, почиващи на стереотипи, основани на пола.

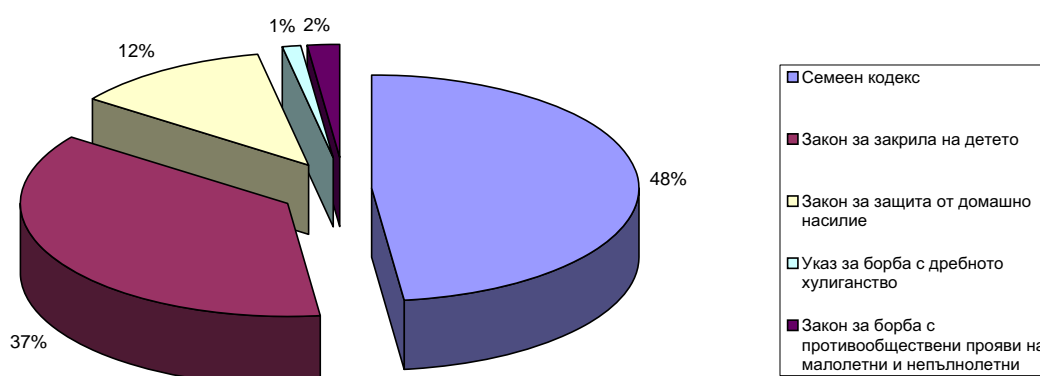
Националните решения са постановени от съдия Валентина Иванова (XV гр.с. на Пловдивски районен съд) и състав от съдиите Виолета Гъдева, Мария Златанова и Полина Бешкова (VI гр.с. на Пловдивски Окръжен съд)."¹

Ф. ГРАФИЧНО ПРЕДСТАВЯНЕ НА СТАТИСТИКАТА ЗА НАБЛЮДАВАНИТЕ ДЕЛА

Общо са наблюдавани 179 съдебни дела в 180 съдебни заседания за периода март-май 2012 г.

Наблюдавани дела по закони в съдилищата в градовете Пловдив, Пазарджик, Пещера, Велинград, Карлово, Асеновград за периода март - май 2012 г.

Близо половината (48%) от наблюдаваните дела са по Семейния кодекс. Над една трета (37%) са съдебните дела по Закона за закрила на детето. Голяма част от наблюдаваните дела по ЗЗДН са наблюдавани в Районен съд - Пловдив и Районен съд - Велинград.

1 http://www.bgrf.org/index.php?option=com_content&view=article&id=315:2011-08-31-07-56-38&catid=41:last&Itemid=274&lang=bg

Натовареност на съдиите в наблюдаваните съдилища за 2011 година:¹

№	Съдилище	Брой съдии по щат за 2011 г.	Натовареност по щат към 31.12.2011 г.				Действителна натовареност към 31.12.2010 г.		
			Брой дела за разглеждане	Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия	Брой свършени дела	Брой свършени дела месечно на 1 съдия	Отработени човеко-месеци	Брой дела за разглеждане месечно на 1 съдия	Брой свършени дела месечно на 1 съдия
24	ОС Пазарджик	21	2365	9,38	2154	8,55	231,5	10,22	9,30
27	ОС Пловдив	58	8749	12,57	7442	10,69	564,0	15,51	13,20
50	РС Пазарджик	14	9291	55,30	8344	49,67	155,0	59,94	53,83
53	РС Пловдив	53	38943	61,23	34086	53,59	506,0	76,96	67,36
109	РС Пещера	5	2196	36,60	2014	33,57	48,0	45,75	41,96
111	РС Велинград	5	2883	48,05	2602	43,37	47,0	61,34	55,36
119	РС Асеновград	9	3997	37,01	3575	33,10	81,0	49,35	44,14
120	РС Карлово	9	3406	31,54	2956	27,37	84,0	40,55	35,19

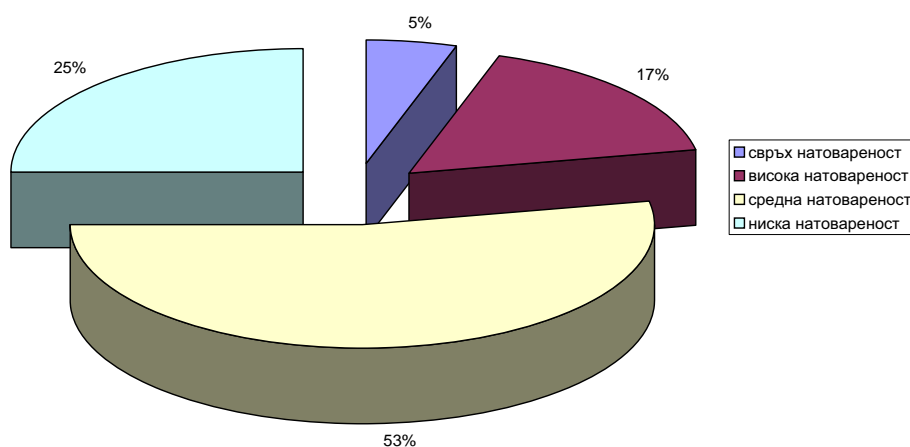
Коментар по темата за натовареността²:

Средната натовареност по щат на всички районни съдилища, изразена в брой дела за разглеждане месечно на един магистрат за 2011 г. е 38,74 бр. За сравнение с предходните три години 2008-2010 г. тя е била средно 29,57 бр., или налице е увеличение с 9%.

Ако условно се приеме, че районните съдилища с натовареност под 30 бр. дела месечно са с ниска натовареност; от 30 до 46 - със средна натовареност; от 46 до 60 дела - с висока натовареност, то по отношение на това ниво се очертава и четвъртата група съдилища - свръх натоварени (с над 60 бр. дела месечно).

На следващата графика е показано разпределението на четирите групи натовареност по щат на районните съдилища.

Разпределение на степента на натовареност на всички районни съдилища

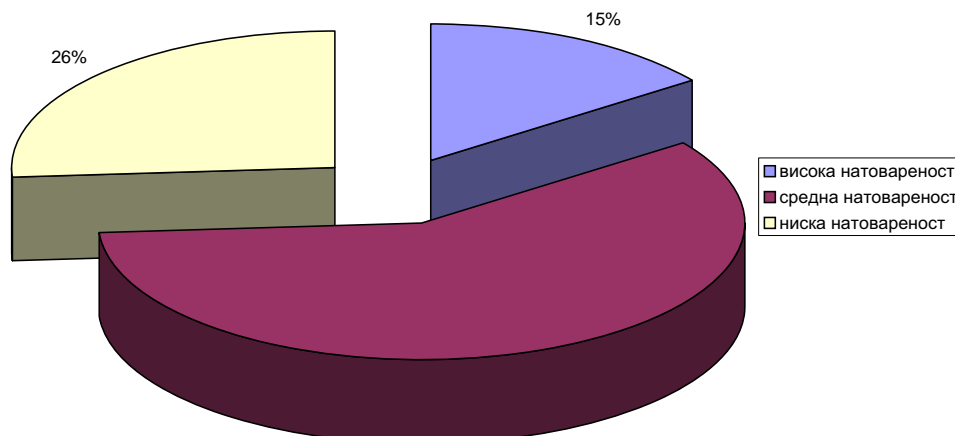
Видно от графиката 1/4 от районните съдилища са с ниска натовареност и почти 1/6 с висока натовареност.

Свръх натоварените районни съдилища по брой дела за разглеждане месечно на един съдия са 5% и това са: Софийски РС - 82,47 бр.; РС Варна - 74,24 бр.; РС Пловдив - 61,23 бр.; РС Габрово - 61,11 бр.; РС Перник - 60,68 бр. и РС Русе - 60,24 бр. За сравнение през предходния тригодишен период средната натовареност по щат на същите съдилища е била съответно: СРС - 68,90; РС Варна - 57,86; РС Пловдив - 48,74; РС Габрово - 37,97; РС-Перник - 56,94. Съпоставката на данните сочи тенденция за значително увеличение на броя на делата в тези свръх натоварени районни съдилища.

¹ Натовареност на съдиите в съдилищата на Република България за 2011г., според Комисията по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт на Висшия съдебен съвет, писмо на Цветанка Табанджова, председател, изх. №96-00-135/19.04.2012 г.

² Аналитичен доклад на статистическите данни за натовареността на съдилищата в Република България за 2011 год. на Комисията по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт на Висшия съдебен съвет - стр. 2 и стр. 4

Разпределение на степента на натовареност на Окръжните съдилища

Броят на свършените дела месечно за 2011 г. от един съдия по щат съответно е: СРС - 63,16 бр.; РС Варна - 60,94 бр.; РС Пловдив - 53,59 бр.; РС Габрово - 55,19 бр.; РС Перник - 54,41 бр. Следователно решаемостта на делата е: СРС - 76,58%; РС Варна - 82,08 %; РС Пловдив - 87,52%; РС Перник - 89,66 %; РС Габрово - 90,31% и РС Русе - 91,48 %. Стойността на решаемост на делата под 100 % в тези съдилища по същество показва, че с наличния щат от съдии те не могат да се справят с големия поток от постъпващи дела. Посочените стойности са получени като броя на решените дела е разделен на броя на заведените дела и резултатът е умножен по 100.

Съдилищата с висока натовареност по щат (от 46 до 60 дела за разглеждане месечно от един съдия) са 17%. Това са предимно съдилища в областните центрове или такива близо до населени места с голяма концентрация на население и бизнес. От районните съдилища в областните центрове много натоварени са: РС Сливен - 59,76 бр.; РС Пазарджик - 55,30 бр.; РС Бургас - 52,78 бр.; РС Враца - 52,68 бр.; РС Велико Търново - 52,58 бр.; РС Стара Загора - 52,18 бр. и РС Хасково - 51,76 бр.. От районните съдилища извън областните центрове много натоварени са: РС Харманли - 58,67 бр.; РС Ботевград - 54,76 бр.; РС Средец - 49,75 бр.; РС Нова Загора - 48,44 бр.; РС Велинград - 48,05 бр.; РС Несебър - 47,95 бр.; РС Девин - 47,00 бр.; РС Дулово - 46,67 бр.; РС Панагюрище - 46,39 бр. и РС Димитровград - 46,35 бр.

Средната натовареност по щат в окръжните съдилища за 2011 г. е 8,69 бр. на съдия месечно, при 8,60 бр. средна натовареност за периода 2008-2010 г., което обстоятелство сочи, че няма ръст в постъпленията на делата за разглеждане

Тук ясно се разграничават **три групи** съдилища - с висока натовареност - от 11 до 20 дела, със средна натовареност - от 7 до 11 дела и с ниска натовареност - под 7 дела месечно. Изключение от тази натовареност се наблюдава при СГС - 28,42 бр. дела за разглеждане на един съдия месечно, или повече от три пъти от средното за нивото, поради което следва да се приеме, че този съд е **свръх натоварен**.

С висока натовареност по щат са 15 % от окръжните съдилищата и те са ОС Варна - 12,81 бр., ОС Пловдив - 12,57 бр., ОС Благоевград - 12,41 бр. и ОС Стара Загора - 12,28 бр. дела месечно.

Със средна натовареност са 59% от съдилищата от това ниво и с ниска натовареност - 26 % или 1/4. С най-ниска натовареност - под 6 дела месечно са: ОС Разград - 5,56 бр.; ОС Търговище - 5,20 бр.; ОС Ямбол - 4,97 бр.

Коментар по темата: Според обобщения анализ на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет стана ясно, че по сигнал по в.гр.д. № 52/2007 г. на ОС-Пловдив ИВСС установява, че към момента на извършване на проверката през 2009 г., две години след образуването на делото, то е отлагано 17 (седемнадесет) пъти за изготвяне на техническа експертиза. Вещите лица са многократно подменяни, като има случаи на повторно назначаване на вече отстранени вещи лица. Допуснато е драстично нарушение на процесуалната дисциплина от страна на вещите лица, което не е санкционирано от съда. Мотивиран сигнал с точно посочване на действията на съда и техническите експерти

е изпратен до председателя на Окръжен съд- Пловдив, по приложението на Наредба № 1 за вещите лица и чл. 197, ал.2 и чл. 198 във вр. с чл. 13 от ГПК.¹

Според обобщения анализ на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет стана ясно, че при комплексната планова проверка по наказателните дела е била установена негативна тенденция - Има забавяне при изготвяне на мотивите към постановените присъди и решенията от страна на някои състави в Районен съд - Пазарджик и Районен съд - Карлово.²

Коментар по темата: Според обобщения анализ на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет стана ясно, че по сигнал по в.гр.д. № 52/2007 г. на ОС-Пловдив ИВСС установява, че към момента на извършване на проверката през 2009 г., две години след образуването на делото, то е отлагано 17 (седемнадесет) пъти за изготвяне на техническа експертиза. Вещите лица са многократно подменяни, като има случаи на повторно назначаване на вече отстранени вещи лица. Допуснато е драстично нарушение на процесуалната дисциплина от страна на вещите лица, което не е санкционирано от съда. Мотивиран сигнал с точно посочване на действията на съда и техническите експерти е изпратен до председателя на Окръжен съд- Пловдив, по приложението на Наредба № 1 за вещите лица и чл. 197, ал.2 и чл. 198 във вр. с чл. 13 от ГПК.³

Според обобщения анализ на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет стана ясно, че при комплексната планова проверка по наказателните дела е била установена негативна тенденция - Има забавяне при изготвяне на мотивите към постановените присъди и решенията от страна на някои състави в Районен съд - Пазарджик и Районен съд - Карлово.⁴

Г. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

Коментар по темата: Плащаме на държавата без банкови такси, обявява от първа страница "24 часа". Плащанията към държавата ще стават чрез ПОС терминали. Гражданите, които плащат държавни такси, данъци или глоби, вече няма да харчат пари и банкови преводи, каза зам.-министърът на финансите Владислав Горанов.

Институциите започват да слагат в сградите си ПОС устройства за плащане с карти, каза той. Разходите на банките по обслужването на плащанията през тези терминали ще бъдат поети от бюджета. Решението за това е заложено във вече действащия Закон за ограничаване на плащанията в брой. Там е записано, че гражданите и фирмите могат да плащат своите задължения към бюджета без банкова такса или комисиона, ако направят това чрез ПОС терминал на съответната бюджетна организация. Законът задължи всички министерства, териториалните им структури и общините да осигурят устройства за плащания с банкова карта.⁵

Процесът по премахването на високите такси за банковите преводи към държавни институции бележи напредък:

Гражданите вече ще могат да правят плащания към държавни институции на ПОС терминали в 14 български банки без такси. Уникредит Булбанк, СиБанк, ОББ, Интернешънъл асет банк, Общинска банка, ЦКБ, Банка Д, ПИБ, ДСК, КТБ, „Токуда“, „Алианц“, Райфайзенбанк и Инвестбанк вече са подписали рамков договор с Министерството на финансите за разплащания и събиране на приходи чрез картови плащания, съобщиха от ведомството на Симеон Дянков. Оттам посочиха, че в близко бъдеще се очаква още няколко български трезора да се присъединят към инициативата.

В следващите месеци според утвърдени вече графици всички министерства, териториалните им структури, общините, здравната каса и висшите училища ще трябва да осигурят устройства за плащания с банкова карта. Преговорите с търговските банки се водеха от близо година, като проектът се движеше от зам. финансовия министър Владислав Горанов. Още преди година той обясни, че според сметките на МФ разходите

1 Обобщен анализ на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет за периода 2008-2012г., стр.22; <http://www.inspectoratvss.bg/bg/page/16>.

2 Пак там, стр. 29, т.III.1.2.

3 Пак там, стр.22, т.III.1.2.

4 Пак там, стр.29, т.III.1.2.

5 <http://www.vesti.bg/index.phtml?tid=40&oid=4109271> от 11.09.2011 г.

за фиска за банковите такси ще са много по-малки от ползите за гражданите и от повишената събираемост.

В същото време ценовите условия на услугата са еднакви за всички банки, подписали рамковия договор. Финансовото ведомство ще заплаща по 0.55 лв. за всяка една транзакция, независимо каква е сумата, и по 25 лв. без ДДС на месец за ползване на едно ПОС терминално устройство. На практика така гражданите, които плащат държавни такси, данъци или глоби, вече няма да харчат пари за банкови преводи или таксите на гише, които достигат до 3-4 лв.

От Министерството на финансите все още не са правили изчисления колко точно ще струва това на бюджета, защото не се знае какъв ще бъде интересът на хората и колко транзакции ще бъдат направени.

Последно покана към държавните институции за инсталиране на ПОС терминали отпратиха от УниКредит Булбанк. Още от понеделник администрацията ще може да подаде искане за това към трезора. Услугата включва предлагане и инсталиране на ПОС терминали на бюджетни предприятия и обработване от страна на банката на плащания с банкови карти на дължими собствени приходи (данъчни и неданъчни), уточниха от УниКредит.¹

Коментар по темата: Българските граждани да не плащат комисиони за съдебни такси или да внасят сумите по безкасов път, предлагат магистрати от обединението "Форум на съдилищата". Идеята ще бъде обсъдена на среща на съдиите през тази седмица.

"Това е възможност за пряко плащане в брой или по банков път, но без комисиона, нещо което е от значение за всеки българин. До Висшия съдебен съвет ще бъде отправено предложение за промяната, което се надяваме да стане максимално бързо", обясни Сотир Цацаров, председател на Окръжния съд в Пловдив. Той обяви идеята по време на посещението на американския посланик Джеймс Уорлик под тепетата. Според Цацаров в Министерството на финансите имали условия за безкасово обслужване с посттерминални устройства, а целта е да се ускори организацията, а законодателната база за промяната съществува. Сега някои от комисионите са колкото съдебната такса. Джеймс Уорлик пристигна под тепетата, за да се срещне лично с председателя на съда. "Цацаров прави изключително добри неща по отношение на реформирането на съдебната система и ще разговаряме, за да чуя какво е развитието в тази насока", обяви Уорлик. Посланикът допълни, че в страната има много добри магистрати, които работят за подобряване на системата. "Цацаров е един от тях. Хубаво е, че предложенията за реформа идват отвътре", допълни дипломатът. Шефът на Окръжния съд в Пловдив обясни още, че на срещата на "Форума на съдилищата" ще се обсъжда изменението в Закона за съдебната власт, свързано с атестацията и назначаване на магистрати. Във "Форума на съдилищата" участват представители на 41 български съдилища.²

Коментар по темата: Правосъдното министерство в неведение за състоянието на съдебните сгради³ Лазар Груев: Софийският районен съд е опасен за хората. Министерството на правосъдието няма информация за състоянието на съдебните сгради в страната, стана ясно в четвъртък по време на посещението на заместник-правосъдния министър Пламен Георгиев във Висшия съдебен съвет. Той заяви, че министерството вече е изпратило екип да обследва палатите в страната и не успя да каже нищо конкретно за наболия проблем по преместването на Софийския районен съд в нова сграда. Обсъждането започна с изказване на председателя на Върховния касационен съд Лазар Груев, който обяви, че от няколко години съдът в Перник на практика е без покрив, а земетресението е влошило състоянието му. Груев допълни, че сградата е покрита с найлони. Председателят на ВКС за пореден път постави и въпроса за състоянието

1 http://www.klassa.bg/news/Read/article/201759_%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D1%89%D0%B0%D0%BC%D0%B5+%D0%B7%D0%B0%D0%B4%D1%8A%D0%BB%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F+%D0%BA%D1%8A%D0%BC+%D0%B4%D1%8A%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B0+%D0%B2+14+%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B8+%D0%B1%D0%B5%D0%B7+%D1%82%D0%B0%D0%BA%D1%81%D0%B8 - 20.04.2012 г.

2 <http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1407941>

3 <http://www.mediapool.bg/%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%8A%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE-%D0%B2-%D0%BD%D0%B5%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%B7%D0%B0-%D1%81%D1%8A%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%8F%D0%BD%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%8A%D0%B4%D0%B5%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D1%81%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8-news193523.html>

на Софийския районен съд. "Сградата на районния съд е опасна за хилядите хора и магистратите, които работят там. Тя няма дори подстъпи за евакуация. Трябва ли да се случи нещо, за да започне решаването на проблема?", попита Груев и напомни, че говори за състоянието на сградата на този съд от няколко години, включително е поставял темата и пред Народното събрание. Председателят на ВКС допълни, че от години и магистратите в Петрич правораздават при ненормални условия.

"Всичко това не говори добре за нас", обърна се Груев към колегите си във ВСС. "Защо няма анализ на ВСС, който да посочи виновника за закъснението на ремонта на сградата на ГУСВ (където трябва да бъде преместен Софийския районен съд - бел.ред.)? Крайно време е Министерството на правосъдието да си влезе във функциите", коментира Груев. След последните конституционни промени от 2006 година Министерството на правосъдието прие собствеността върху всички сгради в съдебната система и е отговорно за ремонтите.

Заместник-правосъдният министър изрази пълно съгласие с казаното от Лазар Груев, но не даде конкретни отговори на поставените въпроси. Пламен Георгиев каза, че за екипа на новия министър Диана Ковачева сградите са наследен проблем и на този етап в министерството нямат никаква информация за състоянието им. Георгиев обясни, че не може да даде отговор и защо се бави ремонтът на сградата на ГУСВ. "Има проблем със Софийския районен съд. Има висящ договор, но не мога да вляза в конкретика", обясни заместник-министърът. Правосъдният министър до 2009 година Миглена Тачева подписа договор за строителството на две нови съдебни палати в София и Варна, но строежът им не започна заради липса на пари. В крайна сметка тези договори бяха дадени на прокуратурата, а старите планове за преместване на Софийския районен съд - отново отложени във времето. В крайна сметка се разбра, че заместник-министърът е дошъл във ВСС само да увери, че отсега нататък институцията няма да ремонтира на парче съдебните сгради, а това ще става по план. За 2012 година министерството разполага с крайно недостатъчните 1.3 милиона лева за ремонти, от каквито се нуждаят 50% от съдебните палати в страната. В същото време реконструираната напълно преди 5 години Съдебна палата в София е протекла и има нужда от закърпване на покрива срещу 140 000 лева. Подобен е и проблемът във Видин. Бюджетът на ВСС за ремонти е също силно ограничен - 300 000 лева. На този фон председателят на бюджетната комисия в съвета Иван Колев хвърли светлина върху разхищенията с държавни средства. Около 1.5 милиона лева са били похарчени за проект на новата съдебна палата в София, но проект така и не е бил изготвен. Други 600 000 евро са дадени от бюджета на съдебната власт за купуване на 6 апартамента за нуждите на членовете на ВСС. Парите са похарчени от правосъдното министерство, но апартаментите така и не са предадени, разказа Иван Колев.

1.6 МЕТОДИКА НА ГРАЖДАНСКОТО НАБЛЮДЕНИЕ

Настоящият доклад съдържа резултатите от гражданското наблюдение върху работата на две окръжни и шест районни съдилища в Южна България. Мониторингът е част от проекта "Правосъдие близо до хората: втора фаза", осъществен с подкрепата на Фондация "Америка за България".

Наблюдението бе проведено през месеците март, април и май 2012 година и включва проучване на работата по определени направления на окръжните съдилища в Пловдив и Пазарджик, както и на районните магистратури в градовете Асеновград, Велинград, Карлово, Пазарджик, Пещера и Пловдив. Наблюдението обхваща територия от 10430,89 кв. км. с население от 958 575¹ души в 28 общини в рамките на съдебните райони на Окръжен съд - Пазарджик и Окръжен съд - Пловдив.

Доброволците попълваха изготвени от наши експерти анкетни карти за наблюдение, които бяха универсализирани за целите на мониторинга. Чрез тях впечатленията на наблюдателите за публичния образ на съда постъпваха при нас

¹ <http://censusresults.nsi.bg/Census/Reports/2/2/R1.aspx?OBS=PDV13> - статистиката на населението е по данни от последното преброяване през 2001 на Националния статистически институт.

ясно систематизирани, тематично насочени и концептуално свързани. Емпиричните резултати бяха анализирани от гражданска консултативна група, съставена от експерти юристи, психолози, журналисти, социални работници. При поставяне на оценките сме се ръководили от нормата, че „Незначителен напредък“ получават съдилища, които според нас имат сериозни проблеми в отчетност, публичност и прозрачност; по отношение етичното поведение на работещите в тях магистрати и воденето на съдебни процеси с участието на непълнолетни и малолетни. „Сериозен напредък“ се поставя за практики, които показват сериозна воля за постигане на дългосрочни резултати. „Изключителен напредък“ е налице, когато съдът въвежда и прилага нови, модерни практики, които са одобрени от Висшия съдебен съвет и Министъра на правосъдието.

Във формулирането на гражданските оценки участват наблюдатели, експерти и координатори. Изводите бяха обобщени в аналитичен доклад за напредъка на съда през периода март, април и май 2012 година, който представихме на магистратите от наблюдаваните съдебни райони. На организирания от нас публични форуми за обсъждането му присъстваха представители на медиите, съдебни заседатели, съдебни служители, институции и ключови фигури от системата на правораздаването и гражданския сектор.

Методиката на Системата за гражданско наблюдение, използвана от екипа, ангажиран с проекта е резултат от сътрудничеството на гражданска коалиция от авторитетни американски организации - „Адвокати от Минесота за човешки права“ и „WATCH“. Българският вариант на гражданското наблюдение е разработен от Институт „Отворено общество“ през 2004 г. Методиката е използвана и усъвършенствана в продължение на седем години по предишни проекти на Центъра на НПО в Разград, осъществени в периода 2004 - 2011 година.

В периода 2007 - 2009 година ние обогатихме инструментариума на наблюдението от 2004 - 2005 година. Доброволците попълваха изготвени от наши експерти анкетни карти за наблюдение, които бяха универсализирани за целите на мониторинга. Чрез тях впечатленията на наблюдателите за публичния образ на съда постъпваха при нас ясно систематизирани, тематично насочени и концептуално свързани. Емпиричните резултати бяха анализирани от гражданска консултативна група, съставена от експерти юристи, психолози, журналисти, социални работници. Изводите бяха обобщени в тримесечни доклади за напредъка на съда, които периодично представяхме на магистратите от наблюдаваните съдебни райони и на медиите. Организирахме публични форуми за обсъждане с най-широко гражданско участие, в което специално поканихме магистрати, съдебни заседатели, съдебни служители, институции и ключови фигури.

През 2010-2011г. осъществихме първия национален проект за гражданско наблюдение на 20 съдилища в Северна България, което е нов етап в развитие на методиката за мониторинг. Проектът имаше за цел да подобри отчетността, прозрачността и етиката в съдебната система в България чрез механизъм за успешно гражданско наблюдение на съда на национално ниво.

В сегашния проект обект на гражданско наблюдение са: 24 районни и окръжни съдилища в Южна България, разделени в четири групи по шест съдилища (4 районни и 2 окръжни).

I. Група - Окръжен съд - Благоевград (Районен съд - Благоевград), Окръжен съд - Кюстендил (Районен съд - Кюстендил), Районен съд - Перник, Районен съд - Петрич, Районен съд - Разлог, Районен съд - Дупница;

II. Група - Окръжен съд - Пловдив (Районен съд - Пловдив), Окръжен съд - Пазарджик (Районен съд - Пазарджик) Районен съд - Асеновград; Районен съд - Карлово; Районен съд - Пещера, Районен съд - Велинград;

III. Група - Окръжен съд - Стара Загора (Районен съд - Стара Загора), Окръжен съд - Хасково (Районен съд - Хасково), Районен съд - Кърджали, Районен съд - Чирпан; Районен съд - Свиленград, Районен съд - Димитровград;

IV. Група - Окръжен съд - Ямбол (Районен съд - Ямбол), Окръжен съд - Сливен (Районен съд - Сливен), Районен съд - Бургас, Районен съд - Поморие, Районен съд - Несебър, Районен съд - Царево;

Основните теми за наблюдение са:

1. Етично поведение и конфликт на интереси

- a. Закон за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси;
- b. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати.

2. Разпределение на постъпилите съдебни дела на принципа на случайния подбор чрез електронна програма и публикуване на съдебните актове на електронните страници на съдилищата

3. Отчетност, публичност и прозрачност

- a. Съдържание на интернет-страници на съдилищата - степен на достъп и визуализация на информация за дейността на съда и съдебните дела;

4. Правосъдие за деца/Младежко и детско правосъдие

- a. Закон за закрила на детето;
- b. Семейен кодекс;
- c. Закон за защита от домашно насилие;
- d. Указ за борба с дребното хулиганство.

Наблюдаваме допълнителни теми, свързани с дейността на съдебната администрация, архитектурната среда на съдебните сгради, достъпност на уязвими граждани до правосъдие, подбор и дейност на съдебните заседатели.

Наблюдението се извърши чрез четири стандартни карти за оценка, съставени за нуждите на проучването и спецификите на съдебните процеси:

- Карта за оценка на етичното поведение и наличие на конфликт на интереси на магистрати;
- Карта за оценка на отчетност, публичност и прозрачност на съда - с фокус връзките с обществеността, интернет-страниците на съда.
- Карта за оценка на прилагане на принципа на случайния подбор на постъпилите съдебни дела в съда;
- Карта за гражданско наблюдение в съда по граждански дела за младежко и детско правосъдие.

Наблюдението спрямо прилагането на ЗЗДет, СК, УБДХ, ЗБППМН се осъществява чрез:

1. Лично и пряко наблюдение с присъствие в съдебни заседания по граждански дела, избрани по критерия - „страна или участник в процеса да е малолетно или непълнотелно лице“.

2. Снемане на наблюдението чрез попълване на анкетна карта за младежко и детско правосъдие и изготвяне на месечни доклади.

3. Обобщаване и изготвяне на тримесечен аналитичен доклад.

4. Консултиране и увърждаване на тримесечния аналитичен доклад с експерти и представители на наблюдаваните съдилища.

Законът за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси; Кодексът за етичното поведение на българските магистрати; степента на публичност и прозрачност в дейността на съда; разпределението на делата на случаен принцип чрез компютърна програма; системата за публикуване на съдебните актове наблюдаваме чрез смесена методика:

1. Анализ на интернет-страниците на съдилищата - с фокус върху достъпността и всеобхватността на информацията, която те съдържат;

2. Анализ на публикуваните декларации на магистратите от съответното съдилище за наличие или липса на частен интерес;

3. Анализ на публикуваните съдебни актове в интернет-страниците на магистратурите;

4. Пряко наблюдение на случайното разпределение на постъпилите дела в съответния съд;

5. Анализ на медийни публикации, свързани с работата на наблюдаваните съдилища, постъпки и действия на магистратите, работещи в тях, както и такива на съдебните служители.

6. Наблюдения на екипа в 6 града.

7. Сигнали на граждани.

В рамките на проекта проучихме интернет-страниците на шест районни и две окръжни съдилища. В нашия анализ са представени фактите от този мониторинг, придружени със сравнения. Стремили сме се да изследваме практиките в съдилищата в усилията им да направят дейността на институциите публична и прозрачна, както и да увеличат степента на информираност на гражданите.

II. ИЗВОДИ ОТ ГРАЖДАНСКОТО НАБЛЮДЕНИЕ

2.1 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД - АСЕНОВГРАД

А. ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

На интернет страницата на Районен съд - Асеновград са публикувани декларациите на всички съдии, държавни служебни изпълнители и съдии по вписванията, подадени по ЗПУКИ. Съдържащият информацията файл е във формат PDF. Прегледът на декларациите показва интересни факти. Така например съдия Иван Шейтанов, магистрат от Районен съд - Асеновград е подал декларация на 23.01.2009г. В нея той посочва като свързано лице съпругата си Розалия Шейтанова, също съдия в Окръжен съд - Пловдив. Съдия Шейтанова обаче не вписва в своята декларация, подадена три дни по-рано на 20.01.2009г. като свързано лице съпруга си, който правораздава в районния съд на същия съдебен окръг, в чиято окръжна магистратура тя работи. В следваща декларация на съдия Шейтанова, подадена на 30.05.2011 г. за промяна на обстоятелствата тя вписва, че Мирослава Андонова, бивш съдия в Районен съд - Асеновград, е поръчител по договор за банков кредит между съпруга ѝ Шейтанов и Райфайзенбанк, като Андонова е вписана като адвокат в АК-Пловдив.

В публикуваните декларации 7 съдии са посочили задължения по кредити към банки. Всички с изключение на съдия Мария Караджова са декларирали размера на кредита и са посочили кредитиращите банки.

В интернет-страницата на ВСС има декларирани настъпили промени в обстоятелствата при някои съдии, които не са актуализирани в интернет-страницата на районен съд - Асеновград. Декларацията на бившият съдия Мирослава Андонова все още е в интернет-страницата на Районен съд - Асеновград, докато няма публикувана декларация на новия съдия - Елена Калпачка, която работи в съда от месец април 2012г. Декларирана е промяна в обстоятелствата на Председателя на Районен съд - Асеновград с дата 28.05.2012, която е обявена в интернет-страницата на съда, но не и в сайта на ВСС.

Районен съд - Асеновград¹

1. Стефка Томова Пашова - посочва за свързани лица: Васил Димитров Костадинов - Адвокат в АК - Пазарджик

2. Мария Максимова Караджова - не посочва размерите на банковите кредити и банките, към които ги дължи; посочва за свързани лица: Д.С.В., М.И.К., И.М.К., С.С.В

3. Иван Георгиев Шейтанов - посочва за „свързани лица: Розалия Крисиминова Шейтанова-съдия в ОС Пловдив; налице е договор с кредитна институция - Райфайзен банк, сключен от мен, който вече съм декларирал с подадената от мен декларация по чл.12, т.2 от ЗПУКИ /ЗПРКИ/, и по силата на който поръчител ми е Мирослава Димитрова Андонова. Към момента на деклариране на договора за кредит, Мирослава Андонова е била също съдия в Районен съд - гр.Асеновград. Към месец април 2011г. същата е освободена от заеманата от нея длъжност, поради подадена оставка. На 26.05.2011г. узнах, че Андонова е вписана

¹ <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

като адвокат към АК гр. Пловдив, което е станало същия месец, на неизвестна за мен дата. Лицето не ме е уведомило за настъпилото обстоятелство. Предвид това, считам, че е налице основание за деклариране на промяна, тъй като договорът за поръчителство между мен и Мирослава Андонова, вече се явява сключен с лице, което извършва дейност в област, свързана с вземаните от мен, и от моята съпруга - Розалия Красимирова Шейтанова - съдия в Окръжен съд гр.Пловдив, решения в кръга на нашите правомощия и задължения по служба."

4. Иван Георгиев Калибацев - не посочва размера на банковия кредит.

2. За етичното поведение и конфликт на интереси на магистрати и съдебни заседатели

Няма оповестени медийни публикации или сигнали в публичното пространство свързани с темите за етичното поведение и за конфликт на интереси за магистрати работещи в Асеновградския съдебен район.

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

Районен съд - Асеновград използва компютърната програма "Law Choice" за случайно разпределение на делата. Гражданските дела се разпределят между четирима съдии, наказателните дела се разпределят също между други четирима магистрати. Разпределението на наказателни дела се извършва от Председателя на съда - съдия Иван Калибацев, а разпределението на граждански дела - от Заместник-председателя съдия Мария Пейчева. Law Choice не е съвместима с деловодната програма на съда. Използването ѝ е максимално опростено и достъпно. Всяко постъпило дело получава уникален номер в деловодството, след което получава друг номер, който се генерира от програмата за случайно разпределение. Има издадени вътрешни правила за случайното разпределение на делата, но те не са публикувани на интернет-страницата. Изключения от разпределението се правят при избор по дежурство, при болест, при командировки. При отпуск до 3 дни дадения съдия не се изключва от програмата и продължават да му се разпределят дела. При връщането на съдията се включва отново в разпределението като програмата започва автоматично да изравнява броя на делата между съдиите. Изключения се правят и при назначаване на нов съдия. От месец Април 2012г. в Районен съд - Асеновград работи нов съдия - Елена Калпачка, която разглежда граждански дела. В началото тя получава еднакъв брой дела с другите съдии, като постепенно броят им ще се увеличава, за да може приблизително да се изравни натовареността на всички съдии.

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННАТА СТРАНИЦА НА РАЙОНЕН СЪД - АСЕНОВГРАД

Мониторингът показва, че съдебните актове по приключилите дела биват публикувани на интернет страницата на съда на същия или най-късно на следващия ден след произнасянето на съдийското решение. Те могат да бъдат открити и в интернет платформата на Централния уеб базиран интерфейс - <http://legalacts.justice.bg/>. Вътрешните правила за публикуване на съдебните актове на Районен Съд - Асеновград могат да бъдат открити на началната страница на сайта на магистратурата. За улеснение на гражданите там са качени и указания за достъп до съдебните актове, който е свободен. Алгоритъмът за достъп е следния: първо се влиза в меню „Решени дела“. Там излиза архив по месеци и години. Избира се месеца и годината и излизат всички решени дела през този период. Като се натисне върху номера на делото излиза информацията по него. През месец април 2012 е забелязан 1 публикуван акт, който не може да се отвори - по дело 13/2012, а през

месец Май 2012 - по дела 565/2012 и 621/2012. И на трите акта излиза съобщение „NOT FOUND“. Публикуваните актове съдържат имената на съдията, на прокурора, името на протоколита обикновено е само с инициали. Личните данни на отделните лица са филтрирани според изискванията на Закона за защита на личните данни.

Районен съд - Асеновград

1. Определение от 12.01.2012 г. на Районен съд - Асеновград на съдия Мария Караджова по гражданско дело №71 по описа за 2012г.

- липсва имената на секретаря на делото;
- използва се инициал за публична институция: „...Окръжен съд - П...“.

2. Решение от 15.05.2012 г. на Районен съд - Асеновград на съдия Мария Терзиева по гражданско дело № 592 по описа за 2012 г. Иск с правно основание чл.25, т. 2 и 3 и чл.26 от Закон за закрила на детето.

- спазени са всички изисквания на ЗЗЛД, не са открити пропуски и технически грешки.

3. Определение от 24.04.2012 г на Районен съд - Асеновград, на съдия Невена Кабадаиева по гражданско дело № 306 по описа за 2012г.

- липсва името на секретаря на делото;
- липсва посочено правно основание на производството.

4. Решение от 19.03.2012 г. на Районен съд - Асеновград на съдия Мария Караджова по гражданско дело № 114 по описа за 2012г. Обективно съединени иски с правно основание чл.128 от КТ, чл.224, ал.1 от КТ и чл. 86 от ЗЗД.

- спазени са всички изисквания на ЗЗЛД, не са открити пропуски и технически грешки.

5. Решение от 10.02.2011 г. на Районен съд - Асеновград на съдия Мария Караджова по гражданско дело № 801 по описа за 2011 г. Производство по извършване на делбата, II фаза.

- Имената на вещото лице в процеса са посочени с инициали в съдебния акт.

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страницата на Районен съд - Асеновград: <http://www.court-asenovgrad.org>

Интернет-страницата на Районен съд - Асеновград е в опростен вариант. Препоръчваме оптимизиране дизайна от гледна точка на цветовата гама. Менютата са изнесени вляво, а в средата на страницата са поместени вътрешните правила за публикуване на съдебни актове и за изпращане на съобщения и призовки чрез електронен пощенски адрес по реда на чл. 42, ал. 4 и сл. от ГПК. Препоръката ни е да бъде сменен техният формат от pdf на word файл, за да бъдат улеснени гражданите при ползването им. Посочено е, че съдебните актове се публикуват и в Централен уеб базиран интерфейс. Под менюто в него е посочен адреса и работното време на съда.

E. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА

1. За прилагането на Закон за закрила на детето

В наблюдаваните дела децата бяха доста притеснени, поради което съдиите се опитваха да проявяват тактичност и съобразителност, като задават въпросите си към тях в свободна форма извън официалния тон. Искане да предположат детето, за да може да отговори максимално вярно и ясно. Обикновено в такива дела присъстват социални работници, психолози, родители, роднини или

приемното семейство на децата. Съдиите внимателно изслушваха страните, даваше се възможност за изказване на становище по конкретни въпроси и по изготвените социални доклади. Даде се възможност и за представяне на нови доказателства по делата. Решенията бяха обявени в срок. По мнение на наблюдаващия екип те бяха съобразени с интереса на децата и възможностите за бъдещото им развитие.

2. За прилагането на Семейен кодекс

Делата за разводи по взаимно съгласие протичат бързо, за около 5-10 мин. При почти всички наблюдавани бракоразводни дела бяха сключени споразумения между страните за това къде ще останат децата и каква издръжка ще се изплаща. При делата за издръжка и увеличаване на издръжката се взимат предвид представените доказателства за доходи, декларации от НАП, фишове за заплати и др. Изслушват се свидетели относно нуждите на децата.

3. За прилагането на Указ за борба с дребното хулиганство

В наблюдавания съд постъпват изключително рядко дела по УБДХ с участие на непълнолетни, като броят им е около 5-6 за година. От началото на 2012г. до месец май няма постъпили преписки по УБДХ в Районен съд - Асеновград. За дело по УБДХ обикновено веднага се насрочва съдебно заседание, в рамките на 1 час от дежурен съдия. В съдебното заседание задължително присъстват социални работници, когато лицето, срещу което е съставен акт е непълнолетно. Може да присъства и прокурор. Полицията внася преписки в съда по компетентност. За непълнолетен нарушител, изправен пред съда да отговаря по УБДХ задължително се уведомява Комисията за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

4. За прилагането на Закон за противообществените прояви на малолетни и непълнолетни

Наблюдавано е Дело 29/2012 чл.13,ал.1,т.11 от ЗБППМН. Делото се разглежда по молба на Отдела за Закрила на детето - гр.Първомай, защото детето Й. Т. бяга и не ходи на училище, демонстрира непристойно поведение. Двамата родители не взимат страна и не се интересуват от детето си. Решението бе детето да се настани в СПИ. Съдията по делото ясно и точно е разяснила на страните правата им. Използвала е възможността да приложи възпитателна функция на процеса, като е обяснила на непълнолетното лице, как и защо поведението ѝ е непристойно, защо е важно да завърши училище и да уважава възпитателите си. По делото има изготвен доклад от социален работник. На самия процес присъстват психолог, педагог и прокурор. Наблюдаваното дело по ЗБППМН е първото от този вид за 2012г. След внасянето на прокурорската преписка първото съдебно заседание се насрочва в рамките на 1 месец. Обикновено тези дела се разглеждат при закрити врати.

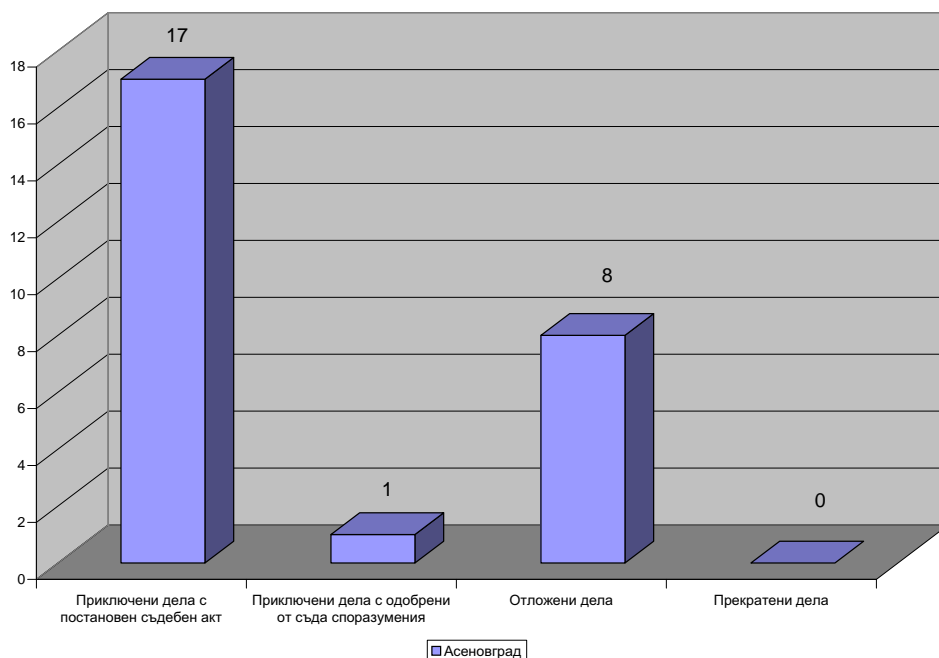
Коментар по темата: По данни от Отчета за изпълнение на дейностите, заложен в Общинската програма за Закрила на детето - 2011г. „За по-добро бъдеще на децата на Асеновград“ през 2011г. в Общинска комисия за борба с противообществени прояви / ОбКБППМН/ - Асеновград са разгледани 66 възпитателни дела срещу 76 малолетни и непълнолетни, от които 46 момчета и 30 момичета. В сравнение с 2010г. има значително завишаване на броя възпитателни дела, както и броя на извършителите на противообществени прояви, срещу които е разглеждано възпитателно дело. През 2011г. най-често е прилагана възпитателната мярка по чл.13, ал.1, т.1 от ЗБППМН -“предупреждение”. За по-голямата част от преминаващите през комисията, възпитателното дело изиграва своята превантивна роля, след като им бъде разяснено какво са нарушили и какви биха били последствията за тях. Възпитателните мерки по чл.13, ал.1, т.4 от ЗБППМН - „поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, със задължение за полагане на засилени грижи» е следващата най-често прилагана възпитателна мярка. Необходимо е родителите да се активират и да засилят грижите спрямо детето си, след като то е било субект на противообществена

проява. Третата най-често прилагана мярка е по т. 5 - „Поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател“, което показва, че често се налага да се оказва помощ на родителите във възпитателния процес. Натъкваме се на факта, че родителите често са безсилни и нямат капацитета да се справят с асоциалното поведение на детето си. Нямат и нужния авторитет пред децата си, а последните от своя страна демонстрират абсолютно незачитане на авторитети. Двадесет и девет възпитателни дела са разгледани срещу непълнолетни, извинявали отсъствията си с неистински медицински бележки, което се установи след проверка в средните училища, съвместно с РП-Асеновград, РУ“П“-Асеновград и ОЗД-Асеновград

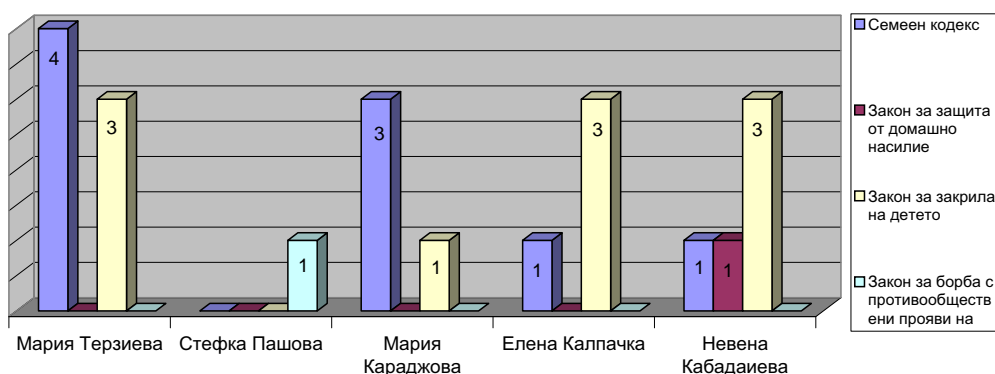
Комисията е изпратила две предложения до съда за налагане на възпитателни мерки по чл. 13, ал.1, т. 11 от ЗБППМН - „настаняване в социално-педагогически интернат», които бяха потвърдени. През 2011 година има шест деца срещу които са разглеждани две и повече възпитателни дела. Няма обжалвани пред съда възпитателни мерки, наложени от Общинската комисия по противообществените прояви на малолетни и непълнолетни

Ф. ДИНАМИКА НА СЪДЕБНОТО ПРОИЗВОДСТВО - НАБЛЮДАВАНИ СЪДЕБНИ ДЕЛА

Динамика на съдебното производство - Районен съд - Асеновград за периода март-май 2012 г.

Наблюдавани дела при съдии от Районен съд - Асеновград за периода март-май 2012 г.

Г. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

Спазване на непрекъснато работно време на съдебните канцеларии; обслужване на граждани; състояние на архитектурната среда и достъпност на

съдебната сграда, включително и на съдебните зали; наличие на информационен център, информационни табели и достъпни тоалетни за граждани; наличие на стаи за адвокати и прокурори; наличие на служители за връзки с обществеността.

Районен съд - Асеновград се помещава в две сгради. Едната от тях не е пригодена за хора с увреждания. На първия етаж на сградата е обособено гражданското отделение, а на втория наказателното. Самите стълби на съда от единия етаж до другия са стръмни и представляват препятствие за трудноподвижни лица. Няма и изграден асансьор за придвижване между етажите. На втория етаж е тясно и няма място къде гражданите да седят в очакване да бъдат допуснати в съдебната зала. На първия етаж срещу входа са инсталирани електронни информационни табели, указващи номерата на делата, часа и съответната зала, в която ще се гледа процеса. Има информация за банката, която обслужва съда, информация и ценоразпис на предлаганите съдебни услуги, както и информация за реда по който става освобождаване от държавни такси. В деловодството също предоставят устна информация по конкретни въпроси, както и сведения за различните видове услуги, които съдът предоставя на гражданите.

В сградата на съда има две тоалетни, които са достъпни за граждани. На първия етаж в сградата на Районен съд - Асеновград е разположено Гражданското деловодство. На Агенцията по вписванията е предоставен един кабинет, както и част от мазето на сградата, което се ползва и като архив. На втория етаж се намира Наказателното деловодство. Пред кабинетите има маса и столове за граждани, които искат да направят справки или да попълнят документи там . Непрекъснатото работното време се спазва. В обедно време в деловодството винаги има дежурен, който обслужва гражданите. В сградата на Районен съд - Асеновград няма офис на Централна Кооперативна Банка, която обслужва съда, няма и банкомат. В сградата на съда няма каса, където гражданите да плащат таксите. Плащанията се извършват по банков път в посочената банка, която се намира близо до съдебната палата. Има обявен списък и ценоразпис на услугите, които се извършват в съда. На видно място е информацията за категориите граждани, които са освободени от заплащане на държавни такси. В Районен съд - Асеновград има създадена Комисия за професионална етика в съответствие с Кодекса за етично поведение на българските магистрати, но нейният състав не е посочен.

Н. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

В Районен съд - Асеновград се извършва жребий, който определя съдебните заседатели за участието им в делата. Това става чрез специализирания софтуер - Law Choice. Разпределението е на случаен принцип и за него се изготвя протокол. В интернет страницата на съда няма качен поименен списък на съдебните заседатели и не са публикувани техни декларации по ЗПУКИ. Не е констатирано съдебните заседатели да са общински съветници или общински служители. Сред 40-те съдебни заседатели. съотношението между мъже и жени е равно. По професия те са педагози, учители и др. Преобладават заседателите с висше образование.

2.2 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД - ВЕЛИНГРАД

А. ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

На интернет-страницата на Районен съд - Велинград не са публикувани декларациите за конфликт на интереси на съдиите, а само на съдебните служители. Декларациите на съдиите са публикувани на интернет-страницата на ВСС. Там са публикувани и декларациите на съдията по вписванията и държавния съдебен изпълнител.

Районен съд - Велинград¹

- Надежда Георгиева Чешитева - не посочва размера на банковия си кредит
- Наташа Иванова Даскалова - посочва за свързани лица: Съпругът ѝ Кирил Георгиев Даскалов е собственик на "ВЕЛИСТРОЙ 2004" ЕООД ВЕЛИНГРАД, а синът ѝ Георги Кирилов Даскалов е управител на "ВЕЛИСТРОЙ 2004" ЕООД Велинград. Основната дейност на дружеството е строителство

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

Няма оповестени медийни публикации или сигнали в публичното пространство за съмнения в етичното поведение и за конфликт на интереси за магистрати работещи в Велинградския съдебен район.

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

Случайното разпределение на делата се осъществява чрез специализиран софтуер на ВСС - Law Choice. Всяко дело при постъпването му се разпределя чрез този софтуер и се разпечатва протокол за избора на съдия. Изключение се прави само за делата по дежурство, които се разглеждат от дежурния магистрат и не минават през системата за случайно разпределение. Специализираният софтуер е инсталиран на компютъра на Административния секретар на съда - Ангелина Ангелова и тя извършва разпределението. Това е постановено със заповед на председателя на съда и приетите вътрешни правила за случайно разпределение. При отсъствие на административния секретар разпределението се осъществява от Системния администратор - Димитър Похлупков. Създадена е добра организация по разпределянето на делата.

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННАТА СТРАНИЦА НА РАЙОНЕН СЪД - ВЕЛИНГРАД

На страницата на Районен съд Велинград има публикувани Вътрешни правила за публикуване на съдебните актове, както и указания за потребителите за достъп до тях. Съдиите записват решенията си в деловодна програма в отделни папки. Задължение на системния администратор е всеки ден да проверява в папките на съдиите за нови решения и да ги публикува на интернет страницата. Така всяко решение постановено от съдия се публикува още същия ден. Публикуваните

¹ <http://www.vss.justice.bg/bg/start.htm>

решения съдържат всички необходими реквизити и са спазени изискванията на Закона за защита на личните данни.

Районен съд - Велинград

- Решение №3/05. I. 2012 г. на Районен съд - Велинград на съдия Ваня Тотолокова по гражданско дело №132 по описа за 2011г. Искове за решаване на спор между родители, които не живеят заедно, относно местоживеенето на децата им.

- имената на секретаря са с инициали
- няма подробно изложение на мотивите.

- Решение от февруари 2012 г. на Районен съд - Велинград на съдия П. Г. По гражданско дело №655 по описа на съда за 2012 г. Предявен е иск с правно основание чл.150 СК.

- имената на съдията, гледал делото са с инициали
- имената на секретаря са с инициали
- имената на адвоката по една от страните в процеса са с инициали

- Решение от 07.04.2012г. на Районен съд - Велинград на съдия Петя Георгиева по гражданско дело № 1639 по описа за 2011 година. Предявени са обективно съединени искове по чл.344, ал.1, т.1, т.2 и т.3 във вр. с чл.225, ал.1 от КТ. Производството е по глава Двадесет и пета, чл.310, ал.1 т.1 от ГПК.

- имената на секретаря са с инициали
- имената на адвоката на една от страните в процеса са с инициали

- Решение № 179/31. V. 2012 г. на Районен съд - Велинград на съдия Ваня Тотолокова по гражданско дело №291 по описа за 2012 г. Производството е по реда на чл. 30 от Закона за закрила на детето.

- имената на секретаря са с инициали
- имената на прокурора са с инициали

- Решение от 27.01.2011г. на Районен съд - Велинград на съдия Петя Георгиева по гражданско дело № 1339 по описа за 2010 г. Производството е по Глава втора "Производство за налагане на мерки за защита срещу домашното насилие" от Закона за защита от домашното насилие.

- спазени са всички изисквания на ЗЗЛД, не са открити пропуски и технически грешки

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страницата на Районен съд - Велинград: <http://rs-vel.info>

Сайта на Районен съд - Велинград е в синя цветова гама. Менютата са разположени в ляво и дясно. Препоръчваме текстът в централната част на страницата да бъде на друг фон, защото този дизайн отвлича вниманието на потребителя и затруднява четенето на текстовата информация. В средата на страницата са поместени Указания за достъп до публикуваните съдебни актове, с добавен линк към Централния сайт за публикувани съдебни актове- <http://legalacts.justice.bg/AdvancedSearchEmbedded.aspx?court=521>.

Менютата от лявата страна са: За съда; История; Структура; Съдебен район; Достъп до съдебни дела Пазарджишки съдебен район; График на насрочените дела; Съдебни актове по чл. 64 от ЗСВ; Търсене на съдебни актове; Отчетни доклади; Обяви за работа в РС Велинград; Обявления и Съдебни заседатели.

Менютата от дясната страна са: Събития; Тарифи-Държавни такси; Мнения и предложения; Контакти; Образци на документи; Схема на движение на делата в съда; Галерия; Полезни връзки и Банкови сметки. Публикувани са вътрешните правила за публикуване на съдебните актове; случайно разпределение на делата и тези за изпращане на съобщения и призовки чрез електронен пощенски адрес.

Е. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА

1. За прилагането на Закон за закрила на детето

Повече от половината наблюдавани дела по този закон приключиха с решения за настаняване на децата в социалните домове. Само в един случай бе изменена мярка за настаняване на дете при приеман родител. Наблюдателите отчитат, че все още не се прилага достатъчно мярката „приемна грижа“. Обикновено заседанията протичат много кратко - разглеждат се за не повече от 5 минути, винаги участва представител от Отдел за закрила на детето. Наблюдаващият екип смята, че магистратите нямат специални умения за правораздаване по процеси, в които участват или са замесени деца и този вид дела се разглеждат почти формално, макар да не се допускат процесуални нарушения при прилагането на закона.

2. За прилагането на Закон за закрила от домашно насилие:

Наблюдателите констатираха, че често по време на включените в мониторинга дела, заведени по ЗЗДН съществува напрежение в съдебната зала. Съдиите следяха строго да не се нарушава реда. Обикновено се постановяват мерки, които задължават ответника да се въздържа от извършване на домашно насилие и той бива отстраняван от съвместно обитаваното със жертвата на домашно насилие жилище и му се налага глоба. Едно дело бе оставено без движение поради пропуск в исковата молба, в която не бе отбелязана датата на извършване на домашното насилие. Наблюдателите отчитат, че при тези дела съдиите не постановяват задължителното участие на ответника в специализирани психологически програми за овладяване на агресията.

3. За прилагането на Семейен кодекс

Най-често наблюдаваните дела са за разтрогване на брака по взаимно съгласие. Заседанията им протичат за кратко време. Наблюдаваните дела, свързани с участието на деца, са най-често за изменение размера на издръжка. Не са констатирани интересни случаи. Кодексът се прилага без констатирани нарушения и противоречия в практиките. При спорове за родителски права, наблюдателите отчитат, че решенията бяха произнесени единствено в интерес на детето.

4. За прилагането на Закон за противообществени прояви на малолетни и непълнолетни

Наблюдавано бе съдебно дело по чл. 13, ал. 1, т.13 от ЗБППМН. Направено е искане от местната комисия за защита от противообществени прояви на малолетни и непълнолетни в община Ракитово. Непълнолетното лице системно е нарушавало реда и е участвало в сбивания и кражби. Спрямо него са предприемани множество поправителни и възпитателни мерки от по-лек тип, което обаче не е довело до постигане целите им. Местната комисия иска лицето да бъде настанено във възпитателно училище-интернат.

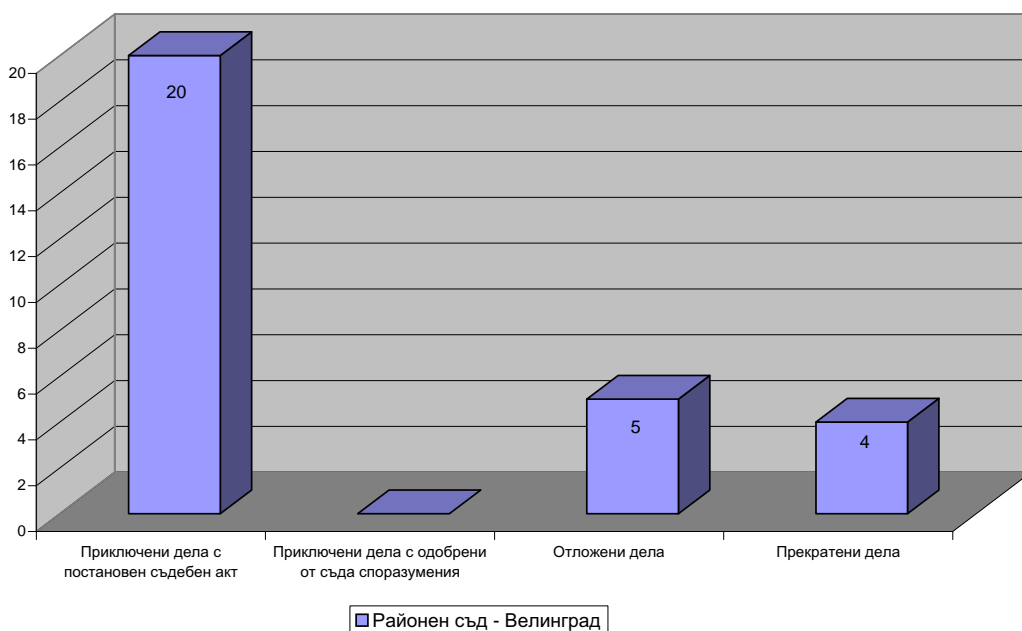
5. За прилагането на Указ за борба с дребното хулиганство

Наблюдаван е съдебен процес по УБДХ за непристойно поведение на обществено място. Нарушителят Т.Я. се е държал непристойно, като е псувал и обиждал персонала в почивна станция на компанията "Марица изток", за което е сигнализирана полицията. Срещу нарушителя е съставен акт по УБДХ, който е

внесен в съда. След събиране на доказателства по делото, съдът призна лицето Т.Я. за виновен, като му наложи глоба в размер на 200лв. Положителното развитие на дейността е свързана с адекватното и бързо решаване на този вид дела, поради противообществената им опасност. Анализът на практиката на УБДХ във Велинградския регион показва, че съществува зависимост между броя на делата заведени по Указа и наказателните актове за нарушение на местните наредби, издадени от общината. Когато актовете на комисията по опазване на обществения ред отпаднат в съда, се преминава към използване на УБДХ като единствен инструмент за санкциониране.

Ф. ДИНАМИКА НА СЪДЕБНОТО ПРОИЗВОДСТВО - НАБЛЮДАВАНИ ДЕЛА

Динамика на съдебното производство - Районен съд - Велинград за периода март-май 2012 г.

Г. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

Спазване на непрекъснато работно време на съдебните канцеларии; обслужване на граждани; състояние, архитектурна среда и достъпност на съдебната сграда, включително и съдебните зали; наличие на информационен център, информационни табели и достъпни тоалетни за граждани; наличие на стаи за адвокати и прокурори; наличие на служители за връзки с обществеността.

В съдебната палата във Велинград няма изнесена информация за размера на съдебните такси, нито за реда и условията според които те могат да не се заплащат. Внасянето на таксите става в банка, вън от съдебната сграда. Във фойетата има указателни табели, образци на документи, които се издават в съда. Сградата на Районен съд - Велинград е със съвременен изглед, наскоро ремонтирана и разширена, тя е удобна за служителите и за гражданите. Има съоръжения за достъп на хора с увреждания до първия етаж, където се намират заседателните зали. Има специална заповед за обслужване на хора с увреждания, които имат нужда от информация. За да не им се налага да стигат до втория етаж, към който няма рампи или специален асансьор, нарочно определен служител от деловодството, което се намира на втория етаж слиза при тях и им дава необходимата информация. Определена е плаваща обедна почивка, така че да могат гражданите да бъдат обслужвани без прекъсване в рамките на целия работен ден. На входа има информационно табло за разположението на канцелариите. До вратите на

канцелариите има табелки с наименованието им и имената на служителите, които работят вътре. На първият етаж на съда има тоалетна, която може да се ползва от гражданите. Няма специална стая за провеждане на разпити за малолетни и непълнолетни, но по преценка на съдията, той може да извърши разпита в своя кабинет или в стаята до съдебната зала. За адвокатите е осигурено помещение до деловодството, снабдено с компютър. За прокурорите няма отделна стая, но им е осигурен гардероб за тогите. В Районен съд Велинград няма създадена Комисия за професионална етика в съответствие с Кодекса за етично поведение на българските магистрати заради недостатъчен минимален брой съдии. Компетентна за сигнали за нарушения на КЕПБМ за съдилището е Етичната комисия на Окръжен съд - Пазарджик.

Н. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Изборът на съдебни заседатели в Районен съд - Велинград става по азбучен ред. С телефонно обаждане до няколко души от списъка текущо се определят кои са свободни и могат да участват в съдебни състави. На практика не се прилага жребий за избор. Секретарят на съда се обажда по ред на заседателите в списъка и се приемат първите, които са свободни за съответната дата. По отношение прилагането на жребий при избор на съдебни заседатели, Председателят на съда смята, че няма необходимост от въвеждането му, защото системата по която работят действа достатъчно добре. Никой обаче не следи за равномерната натовареност на отделните съдебни заседатели. На страницата на съда няма публикуван списък с техните имена. Проверката ни обаче показва, че сред тях няма общински съветници или партийни активисти. Средната им възраст е около 55 години.

2.3 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД - КАРЛОВО

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

В интернет - страницата на Районен съд - Карлово са публикувани всички декларации на съдебните служители, подадени по ЗПУКИ. Те са достъпни в PDF формат. Декларациите на магистратите, подадени в рамките на задълженията им по същия закон могат да се намерят единствено на страницата на ВСС. Проверката ни показва, че в тях няма пропуски по отношение на свързаните със съдиите лица, но има непълноти относно банковите кредити на деклараторите.

Районен съд - Карлово:

- Стоян Илиев Ранчев - не посочва размерите на банковите си кредити.
- Георги Димитров Димитров - посочва за свързани лица: съпругата си Кръстина Любенова Димитрова - съдия в Районен съд - Пловдив.
- Мария Димитрова Личева - Гургова - не посочва размера на банковия си кредит.

2 Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

В декларацията за конфликт на интереси на съдия Кутрова не е отбелязано, че е съпруга на разследващ полицай Кутров от същия съдебен район. В съда знаят за това и винаги я изключват от разпределението на наказателни дела, в чиито досъдебни производства е участвал съпруга ѝ. Няма публикации в медиите

за конфликт на интереси през последните три години. Магистратите избягват публични изяви, както и участие в различни структури извън съдебната система. Според Председателя на съда Етична комисия има, но до този момент тя е изготвяла становища само при атестирането на съдии.

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

При наблюдаваните дванадесет случайни разпределения на дела не са констатирани пропуски и грешки в работата на системата. Всеки ден между 14.00 и 15.00 часа входящите съдебни дела се носят на Председателя на съда. Той ги въвежда последователно в програмния продукт, по реда на постъпването им и програмата ги разпределя на съдиите. Съставя се протокол, който се подписва от Председателя на съда и се прикрепя към делото. Служителите спазват режима на работа на програмния продукт Law Choice. Съществуват вътрешни правила за разпределение на постъпилите в съда дела.

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННАТА СТРАНИЦА НА РАЙОНЕН СЪД - КАРЛОВО

Вътрешните правила за организацията на публикуване на съдебните актове могат да бъдат открити на интернет страницата на съда. Мониторингът показва, че решенията по делата се качват в сайта 2-3 дни след приключването им. Гражданите могат да получат информация за съдийските решения по конкретните дела като въведат номера на процеса в търсачката на сайта.

Районен съд - Карлово:

● Решение от 23.01.2012 г. на Районен съд - Карлово на съдия Мария Личева - Гургова по гражданско дело № 317 по описа за 2011 година. Производството е по иск с правно основание член 108 ЗС.

- имената на секретаря са посочени с инициали.
- на няколко места в съдебния акт град Карлово е обозначен с инициал като „град К.“.
- имената на адвоката на една от страните в процеса са изписани с инициали.
- номерът на приложен по делото нотариален акт е заличен в съдебния акт. В същото решение обаче е посочен номер на друг нотариален акт.

● имената на вещото лице в процеса са посочени с инициали.

● Решение от 10.02.2012 на Районен съд - Карлово на съдия Асима Вангелова-Петрова по гражданско дело № 1091 по описа за 2011 година. Производството е по обективно съединени иски с правно основание член 357, ал. 1 във връзка с член 188, т. 2 от КТ.

- имената на секретаря са с инициали.
- на няколко места в съдебния акт град Карлово е обозначен като „град К.“.
- имената и данни на юридическо лице са заличени на няколко места в съдебния акт - „...ЕТ ***...“; „...изпълнителния директор на „****“, ЕИК **** със седалище и адрес на управление: град С., Район С., улица „****, ...“.

● Определение от 07.03.2012 година на Районен съд - Карлово на съдия Асима Вангелова-Петрова по гражданско дело № 84 по описа за 2012 година.

- имената на секретаря са с инициали.
- имената на адвоката на една от страните в процеса са с инициали.
- Определение от 04.04.2012г. на Районен съд - Карлово на съдия Мария Личева - Гургова по гражданско дело 1719 по описа за 2011 година. Производството е по иск с правно основание чл.150 от СК.

- спазени са всички изисквания на ЗЗЛД, не са открити пропуски и технически грешки.
- Определение от 03.05.2012 година на Районен съд - Карлово на съдия Мария Личева - Гургова по гражданско дело № 1411 по описа за 2011 година.
- имената на секретаря са с инициали.

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страницата на Районен съд - Карлово: <http://www.rs-karlovo.com>

Интернет страницата на Районен съд - Карлово оставя впечатлението, че е организирана и подредена. Препоръчваме оптимизиране дизайна на сайта от гледна точка на цветовата му гама и унифициране на шрифта. Менютата са разделени от лявата и дясна страна на страницата. В горния десен ъгъл откриваме опция за бързо намиране на конкретна информация, без да се налага да се ползват подменюта, което отчитаме като добро решение. Менютата в лявата страна са: Начало (с 4 подменюта); Календар на заседанията (с 3 подменюта); ДСИ (с 2 подменюта) и Полезна информация (с 7 подменюта). Менютата в дясната страна са: Молби-образци; Нотариуси (списък) и Връзки. Публикувани са Резултатите от проведена Процедура по избор на банка и самата Процедура. Поместен е списъкът с вещи лица; има линк с пряк достъп до съдебните актове и вътрешните правила за публикуваните съдебните актове, както и организация на работата на съдебните заседатели. Линк към Централен уеб базиран интерфейс за търсене на дела допълват страницата.

E. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА

Изслушването на малолетни и непълнолетни задължително се извършва при закрити врати и в присъствието на представител на Дирекция «Социално подпомагане». Когато предстои разпит на дете, съдията приканва всички да напуснат залата с изключение на социалния работник. Част от адвокатите недоволстват, че и те трябва да напуснат залата.

Коментар по темата¹: През 2010 година Общинската комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни - Карлово е провела 85 заседания, на които са решавани текущи въпроси, свързани с дейността на комисията, обществените възпитатели, методичният кабинет на класния ръководител; училищните комисии за борба срещу противообществените прояви и са били разглеждани възпитателни дела. Конкретните мерки на МКБППМН - Карлово свързани с осигуряване на социална закрила на малолетни и непълнолетни съгласно чл.10 от ЗБППМН.

МКБППМН - Карлово следи поведението и проблемите на децата, нуждаещи се от помощ /чл. 10, б."а" от ЗБППМН/ и децата настанени в СПИ и ВУИ. Комисията се стреми да оказва социална подкрепа на малолетни и непълнолетни, пребивавали в СПИ и ВУИ за уреждане на битовите, трудовите и социалните им проблеми. Конкретната дейност се състои в посещения и проверки по домовете, разговори с близки, консултации, оказване на помощ за придобиване на документи за самоличност, регистрация в бюрото по трудова заетост и ДСП, включване в курсове за професионална квалификация и компютърни умения, оказване на помощ за устройване на работа, намиране на жилище, отпускане на еднократни помощи от ОС - Карлово. В съответствие с Указание на ЦКБППМН (Писмо №73 от 25.09.2009г.) МКБППМН - Карлово има създаден поименен регистър на всички неучащи и неработещи непълнолетни в общината, освободени от СПИ, ВУИ ПД както и условно осъдени. СПИ, ВУИ и съда ни информират своевременно при освобождаване на непълнолетния от СПИ или ВУИ или при налагането на присъдата. За 2011г. има 2 лица освободени от СПИ и 2 непълнолетни лица с влязла в сила присъда.

¹ Доклад на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни - гр. Карлово за 2011 г.; изготвен от Пенка Башлийска, Секретар на МКБППМН - Карлово

● За 2011г. има 3 потвърдени и 3 отменени предложения от съда за настаняване на деца от ДДЛРГ в СПИ и ВУИ.

● В Община Карлово има 12 общински училища - 1 НУ, 9 ОУ, 2 СОУ и 4 професионални гимназии общо с около 6000 ученици. Броят на неприбраните ученици подлежащи на задължително обучение по ЗНП за 2011г. по данни от училищата е 14. Непосещаващите училище ученици са предимно от ромски произход, нараства броят на учениците от български произход, непосещаващи редовно училище. Въвеждането на делегираните бюджети, води до негативни последици свързани с укриването на неприбраните ученици, подлежащи на задължително обучение и невписването на отсъствията от часове в училищните дневници. Децата, които имат отсъствия обикновено живеят в селата и родителите им предимно са безработни и социално слаби, което прави неудачно налагането на глоба като санкционираща мярка. За непосещаване на училище на малолетни и непълнолетни за 2011г. са подадени 3 сигнала, за разлика от предходната година в която са постъпили 37 сигнала.

● Провеждани са периодично консултации с деца с наложена възпитателна мярка по чл. 13, ал. 1, т.3. Допълнителни консултации са провеждани и с 23 родители, чиито деца бягат от училище и имат голям брой отсъствия или други противообществени прояви.

Тенденции на движение на възпитателните дела. В сравнение с предходните години се наблюдава тенденция към трайно намаляване на подадените сигнали за извършваните противообществени прояви и престъпления от малолетни непълнолетни. През 2011г. в МКБППМН - гр. Карлово са постъпили 80 сигнала, като само 4 са за отсъствия от училище.

Брой на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки. През 2011г. се намалява броят на регистрираните в МКБППМН - гр. Карлово за противообществени прояви и престъпления малолетни и непълнолетни но се увеличават броят на рецидивите за 2011 има наложени мерки на 52 човека, докато през 2010 са наложени възпитателни мерки на 88 извършители. В последните няколко години се налагат следните тенденции:

*Престъпленията и противообществените прояви все по-често се извършват групово и предварително обмислено, а не поединично от отделни лица.

*Престъпленията са съпроводени с все повече демонстративен показ на агресия и арогантност.

*По-рядко се срещат групи от малолетни, повечето престъпления са извършени в съучастие на непълнолетни или непълнолетни и пълнолетни, които са вече криминалнопроявени и регистрирани в ДПС, РПУ и МКБППМН.

*Регистрираните извършители на престъпления за 2011г. са предимно непълнолетни.. Повечето извършители са вече регистрирани неколkokратно и извършват рецидиви, затова в статистиката изглежда, че броят на извършителите намалява.

Продължава тенденцията за увеличаване на регистрираните момичета извършители на противообществени прояви и престъпления.

Съотношението на вида на престъпленията за 2011г. е много променено:

Кражбите отново имат превес, като се наблюдава увеличаване на джебчийските кражби.

Постепенно и плавно се увеличава броят на умишлено нанесени телесни повреди, които се извършват предимно групово.

*Няма официално регистрирани случаи на просия от малолетни и непълнолетни за 2011г.

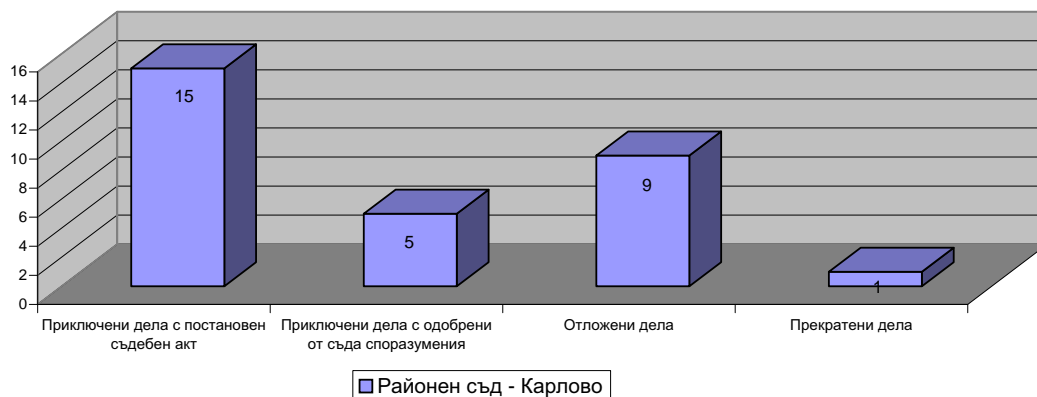
*За 2011г. няма официално регистрирани противообществени прояви свързани с употреба на наркотични вещества, на които извършители са непълнолетни.

*За 2011 са рязко се е увеличил броят на регистрирани бягства от дома -22 на брой, докато за 2010г. са били 12, за 2009г. - 2.

Обществен възпитател по чл.41 от ЗБППМН е бил наложен на 49 лица. От налаганите възпитателни мерки по ЗБППМН най-ефикасни са поставянето под възпитателен надзор на обществен възпитател по чл.13, т.5 и чл.41 от ЗБППМН, както и настаняването в СПИ и ВУИ на най-проблемните нарушители. Относно родителите мерките по чл. 15 се оказват

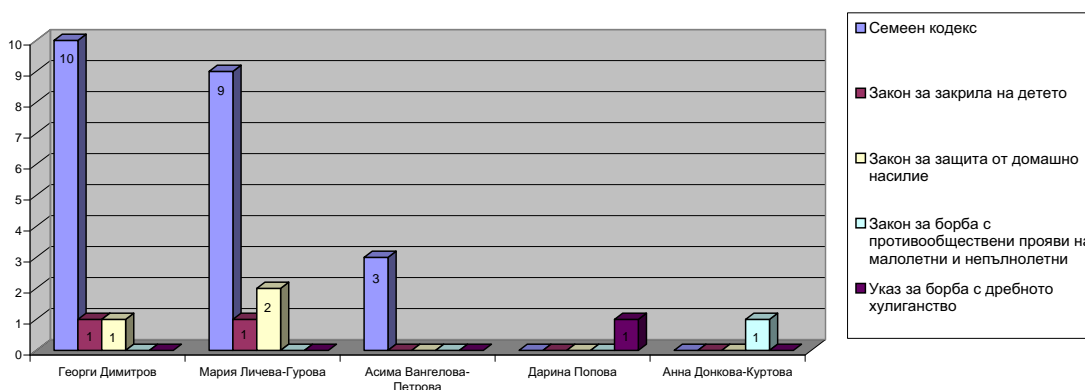
Ф. ДИНАМИКА НА СЪДЕБНОТО ПРОИЗВОДСТВО

Динамика на съдебното производство - Районен съд - Карлово за периода март-май 2012 г.

В Районен съд - Карлово от наблюдаваните общо 30 дела, точно половината (1/2) са приключени със съдебен акт. От останалите 15 броя дела, 9 са отложени, 5 са приключени със постигнати споразумения или спогодби между страните и 1 дело е прекратено.

Наблюдавани дела при съдии от Районен съд - Карлово за периода март-май 2012 г.

В Районен съд - Карлово най-много съдебни дела по Семейния кодекс са наблюдавани съответно при съдиите Георги Димитров и Мария Личева-Гурова. Също при посочените съдии са наблюдавани съдебни дела по Закона за закрила на детето и по Закона за защита от домашно насилие.

Г. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

Спазване на непрекъснато работно време на съдебните канцеларии; обслужване на граждани; състояние, архитектурна среда и достъпност на съдебната сграда, включително и съдебните зали; наличие на информационен център, информационни табели и достъпни тоалетни за граждани; наличие на стаи за адвокати и прокурори; наличие на служители за връзки с обществеността.

Съдебната сграда в град Карлово има осигурена рампа за хора с увреждания, но не е достъпна за всички модели на т.нар. инвалидни колички.

В съдебната палата няма специално пригодена информация на незрящи лица. Примерни образци на документи, издавани от съдилището могат да се намерят на интернет страницата, както и в сградата на съда.

Съдебните такси се плащат в съдебната палата, където има разкрит офис на обслужващата банка. Тарифите на различните услуги са публикувани на интернет-страницата на съда. Няма публикувана информация за реда и условията, според които става освобождаването от държавни такси.

Служителите от съдебната администрация в Районен съд - Карлово работят по двама в стая. Въведено е непрекъснато работно време.

Големи плазмени монитори дават информация за планираните за деня съдебни заседания (номер на делото, името на съдията).

Към Районен съд - Карлово няма създадена Комисия за професионална етика в съответствие с Кодекса за етично поведение на българските магистрати. За нарушения на Кодекса за етичното поведение на българските магистрати е компетентна Етичната комисия на Окръжен съд - Пловдив.

Н. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Съдебните заседатели в Карлово са 34 на брой. От тях 8 са педагози. Те са предложени и гласувани от Общинския съвет в града и утвърдени от Окръжния съд в Пловдив. Деловодна програма САС определя кои заседатели, в кое дело ще участват. Преглед на досегашната практика, показва, че при този начин на подбор има заседатели, които никога не са били включвани в съставите по гледане на делата. В процесите, в които се прилага незабавно и бързо производство, системата за случаен избор на заседателите изобщо не се прилага.

2.4 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА ОКРЪЖЕН СЪД - ПАЗАРДЖИК

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

Всички магистрати от наблюдаваният съд са попълнили декларации по ЗПУКИ. Те могат да бъдат открити на интернет-страницата на ВСС в електронен формат в pdf файл, но не са качени на интернет-страницата на Окръжен съд - Пазарджик.

Проучването показва:

- Ивета Бориславова Парпулова - не посочва размерите на банковите си кредити; посочва за свързани лица: съпруг Стоян Георгиев Парпулов- адвокат; дъщеря ѝ Виолета Стоянова Парпулова е встъпила в длъжност като мл.съдия в Софийски градски съд.

- Невена Иванова Танкова - посочва за свързани лица: Благо Атанасов Танков, Иван Благоев Танков и Пламен Атанасов Танков, без да обяснява връзките между нея и тях и от кои обстоятелства би произтекъл конфликт на интереси.

- Минка Петкова Трънджиева - не посочва размерите на банковите си кредити.

- Катя Стоянова Пенчева - не посочва размерите на банковите си кредити; посочва за свързани лица: Петър Стоянов Костов - брат, Директор на Дирекция "АПОФУС" - Областна администрация Пазарджик.

- Ирина Атанасова Джунева - не посочва размерите на банковите си кредити

- Елеонора Петрова Серафимова - посочва за свързани лица: КОС.

- Албена Георгиева Палова - не посочва размера на банковия си кредит; посочва за свързани лица: съпруг Пламен Емилов Хаджийски - адвокат.

- Илиана Георгиева Димитрова - Васева - посочва за свързани лица: съпруг Иван Георгиев Васев (адвокат).
- Коста Стоянов Стоянов - посочва за свързани лица: Валери Стоянов Стоянов - брат, адвокат от АК - Пазарджик.
- Н. Г. С.-А - посочва за свързани лица: Борис Андонов - съпруг - ЕТ "Боби-Борис Андонов", гр.Пловдив - дори собствените имена на магистрата са изписани с инициали.

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати.

Коментар по темата: Софийската градска прокуратура е предявила обвинения за подкуп срещу съдия и адвокат от Пазарджик, съобщи за Mediapool градският прокурор на София Николай Кокинов. Мярка за неотклонение "парична гаранция" от 1000 лева е наложена на окръжния съдия Георги Веселинов. Той е обвинен за взимане на подкуп. Като помагач в аферата е привлечена под отговорност адвокат Ташкена Колчева. Пред Mediapool Кокинов отказа да предостави информация по казуса с мотив, че тя е секретна. Той заяви единствено, че престъплението е извършено през април тази година. Според местната преса съдия Веселинов е разследван за получаване на подкуп от обвинения за трафик на антики Георги Загорски. Съдия Веселинов определил мярката за неотклонение на Загорски и той в момента е под гаранция от 5000 лева. По време на разследването по схемата са използвани специални разузнавателни средства. Пред свои колеги той е заявил, че е невинен и най-вероятно е натопен. Въпреки разследването Георги Веселинов все още се води на работа в съда. През последната година на него са се паднали едни от най-тежките дела в пазарджишкия съдебен район.¹

Коментар на Окръжен съд - Пазарджик: Съдия Георги Веселинов е отстранен от работа с Решение на ВСС, взето на заседание от 15.10.2009г. заради текущо дисциплинарно производство №63/2009г. Магистратът е възстановен на работа с решение на ВСС от 21.10.2010г., тъй като наказателното производство, водено срещу него, е прекратено. На заседание от 09.12.2010г. на ВСС е отхвърлено предложението за налагане на дисциплинарно наказание. За периода от 1 година същият не е бил на работа, не са му изплащани трудови възнаграждения и не са му разпределяни наказателни дела. В Окръжен съд - Пазарджик са въведени правила за случайно разпределение на делата и те се разпределят равномерно на всички според вида, фактическата и правна сложност и не е възможно на един съдия да се паднат най-тежките дела!²

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

Окръжен съд - Пазарджик използва програмен продукт "Law Choice" за случайно разпределение на делата. В програмата съществуват опции, които осигуряват разпределението на делата по докладчици между предварително зададените съдии, разглеждащи определен вид дела, по реда на постъпването им. Програмата по подразбиране разпределя при режим на „Случаен избор“, като дялът на натовареност на всеки съдия докладчик е заложен като 100%. При определени обстоятелства процентното разпределение се променя със заповед на Административния ръководител. Протокол от разпределението на делата на хартиен носител се подписва от извършващия разпределението и се прилага към делото и в отделна папка архив, съдържаща всички протоколи от този вид процедури. При връщане на дела за повторно разглеждане изборът на съдия докладчик се извършва посредством следните режими: „По дежурство“; „Определен докладчик“; „Не участват“. Разпределянето на делото се извършва

1 <http://www.mediapool.bg/%D1%81%D1%8A%D0%B4%D0%B8%D1%8F-%D0%B8-%D0%B0%D0%B4%D0%B2%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D1%82-%D0%B2-%D0%BA%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BF%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%85%D0%B5%D0%BC%D0%B0-%D0%B2-%D0%BF%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D1%80%D0%B4%D0%B6%D0%B8%D0%BA-news157248.html> - Съдия и адвокат в корупционна схема в Пазарджик

2 Писмо с Изх. №РД-08-631/05.07.2012г. на г-жа Ивета Парпулова, председател на Окръжен съд - Пазарджик до Георги Милков, ръководител на проекта.

между маркираните съдии, но пак при спазване на принципа на случаен избор. Преди разпределяне на делото програмата изисква посочване на основание за това. Причините се вписват в протокола за съответния избор и се съхраняват в архива на програмата. Във всеки момент може да бъде направена справка относно броя на делата, разпределени за всеки конкретен съдия. При въвеждане на нов докладчик, програмата дава възможност да му се зададе първоначален брой дела, съответстващ на средната натовареност на съдиите в магистратурата до момента. В първия работен ден на всяка седмица електронните процедури за избор се архивират, като срокът им за съхранение е равен с този на делата.

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННАТА СТРАНИЦА НА ОКРЪЖЕН СЪД - ПАЗАРДЖИК

В интернет-страницата на Окръжен съд - Пазарджик са публикувани Вътрешни правила за публикуване на съдебните актове. Практика в Окръжен съд и Районен съд - Пазарджик е съдебните актове да се публикуват на следващия ден след постановяването им.

Окръжен съд - Пазарджик:

- Решение № 23/15.02.2012 на Окръжен съд - Пазарджик при окръжен съдия Славейка Костадинова по търговско дело № 141 по описа на съда за 2010 година. Производство по несъстоятелност.

- имената на адвоката по една от страните в процеса са с инициали.

- Решение 127/15.03.2012год. на Окръжен съд - Пазарджик на съдия Катя Пенчева и членове на състава - Албена Палова и Надежда С.-Андонова при секретаря В.Б., по гражданско дело № 98/2012г. Производството е по чл.258 и сл. ГПК.

- използва се инициали - гр. Д.

- Решение 235/17.05.2012год. на Окръжен съд - Пазарджик на съдия Катя Пенчева и членове на състава - Албена Палова и Надежда С.-Андонова при секретаря В.Б., по гражданско дело № 263 /2012г. Производството е по чл.258 и сл. ГПК.

- спазени са всички изисквания на ЗЗЛД, не са открити пропуски и технически грешки.

- Решение от 21.04.2012 год. на Окръжен съд - Пазарджик на съдия Красимир Ненчев и членове на състава Борислав Илиев и Мариана Димитрова при секретаря Г.М., по гражданско дело N229/12 год. Производството е по чл.258 и следващите от ГПК.

- спазени са всички изисквания на ЗЗЛД, не са открити пропуски и технически грешки.

- Решение 42/02.02.2012 г. на Окръжен съд - Пазарджик на съдия Катя Пенчева и членове на състава Албена Палова и Надежда С.-Андонова по гражданско дело № 8/2012 г. Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

- липсват имената на секретаря.

- използвани са инициали за кмета на община : „...Община-Ракитово, представлявана от Кмета Е А Е...”¹

¹ http://www.court-pz.info/2012_1/0063d812_00812312.htm

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страницата на Окръжен съд - Пазарджик: <http://www.court-pz.info>

Коментар на Окръжен съд - Пазарджик: Интернет-страницата на съда е разработена още през 2006 г. в рамките на проект „Отворен съд“. Функциониращият сайт през февруари 2006 г. е изработен от дизайнер в първоначалния му вид и цвятова гама. През 2008 г. ВСС разпореди всички съдилища, които нямат сайт, да създадат такъв, без обаче да са дадени указания за стереотипния им изглед. Всеки съд е направил страницата си по свое собствено усмотрение, но според изискванията на ВСС за съдържание. Поддържахме идеята да се създаде един шаблон, по който да бъдат проектирани всички интернет-страници на съдилищата, за да се улесни предоставянето на информация на потребителите.¹

Интернет-страницата на Окръжен съд - Пазарджик е с лесен и подробен шаблон. Менютата са изнесени в лявата част на страницата. Те са: Пазарджишки окръжен съд; Структура на съда; Райони; История; Дела със значим обществен интерес; Достъп до съдебни дела на Пазарджишки съдебен район; Съдебни актове; Вътрешни правила за публикуване на съдебни актове; Указания за достъп до публикуваните съдебни актове; График- насрочени дела; Централен интерфейс за публикуваните съдебни актове на съдилищата в страната; Вътрешни правила за изпращане на съобщения и призовки чрез електронен пощенски адрес; Вътрешни правила; Новини и съобщения; Конкурси/Доклади/Декларации; Правна култура; Образци на документи; Вещи лица/Съдебни заседатели; Галерия/Събития; Контакти; Обратна връзка; Прокуратури; Полезни връзки и Други връзки. Сайтът е снабден със звукова версия в помощ на незрящите. Има и англоезична версия, но в нея са преведени само функциите, новини и контакти на съда, както и полезните връзки към други институции и брояч на посещенията.

Раздел "Контакти" предоставя информация за Окръжен съд - Пазарджик - адрес на съда и телефони на съдебните служители, както и информация за контактите с Районен съд - Пазарджик, Районен съд - Пещера, Районен съд - Велинград и Районен съд - Панагюрище, което служи за улеснение на гражданите.

В средата на страницата откриваме цитат от Председателя на Окръжния съд при освещаване на Съдебната палата през 1938 г.

Коментар по темата: Интернет-страницата на Окръжен съд - Пазарджик е много професионално и функционално изработена, съобразена със спецификата на работата в един съд - личи си, че програмистът е бил подпомаган от юристи. Интерфейсът е с подobaващ за институцията дизайн, менютата са лесни и удобни, а предлаганата информация е изчерпателна и много полезна, както за адвокатите, така и за всички граждани. От особена полза за адвокатите е възможността за извършване на справки във всички съдилища от съдебния район. Най-после гражданите и адвокатите могат да правят справки по делата им, да получават съдебните протоколи и актов,е без да губят часове в чакане в деловодствата. По този начин до голяма степен намери решение и хроничния проблем с липсата на адвокатски стаи.²

На интернет страницата на съда най-посещаваните са разделите с поместените в тях съдебни актове, които се търсят по номер или друг зададен критерий. Друга услуга от която до момента са се възползвали 843 потребители на сайта е модулът „Достъп до съдебни дела“. Той позволява в реално време проследяването на движението на всяко едно дело от исковата молба до постановения съдебен акт по дати и резултати. Създадена е отделна секция в Главното меню за Делата с особен обществен интерес, където се публикува информация за движението на делата с повишен обществен интерес, както и линкове към изготвените съдебни актове.

¹ http://www.court-pz.info/2012_1/0063d812_00812312.htm

² Писмо на адвокат Валентин Карабойчев, председател на АК - Пазарджик до г-жа Ивета Парпулова, председател на Окръжен съд - Пазарджик (изх. №118/16.05.2012г.).

Е. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

Спазване на непрекъснато работно време на съдебните канцеларии; обслужване на граждани; състояние, архитектурна среда и достъпност на съдебната сграда, включително и съдебните зали; наличие на информационен център, информационни табели и достъпни тоалетни за граждани; наличие на стаи за адвокати и прокурори; наличие на служители за връзки с обществеността.

Коментар на Окръжен съд - Пазарджик: Отчитаме като много добра практика видимото подобрене на визуализацията и информираността на гражданите, чрез монтираните видео стени и електронни табла. Окръжният съд в Пазарджик е вторият от двете съдилища, които разполагат със система за видеоконферентна връзка и тя се използва успешно от 2010г. Съществен напредък показва и интернет-страницата на съда с лесна навигация и много полезна информация. Прави впечатление инсталиране на звукова версия на сайта, в помощ на хората със зрителни и двигателни затруднения. Нововъведение за България е създадения "Уеб портал за достъп до информация за съдебните дела" за целия съдебен окръг.¹

Сградата на съда в Пазарджик е стара, входните врати са големи и масивни, затова трудно се отварят и затварят. Съдебната палата се състои от два етажа и партер. Председателят на Окръжен съд - Пазарджик информира, че през лятото на 2012 година ще бъде извършен ремонт на сградата. В нея са монтирани съвременни електронни табла, на които се изнася полезна информация за гражданите. Има рампи позволяващи достъп до съдебните зали на хора в неравностойно положение, но те са инсталирани само на партера. Достъпът до 2-рия и 3-тия етаж е труден за хората с двигателни увреждания. Липсва и асансьор. Въвеждането на системата за видеоконферентна връзка е голям плюс за работата на съда. В съдебната палата има достъпна тоалетна за граждани, която е на първия етаж в близост до съдебните зали.

Съдът в Пазарджик се стреми да подобри информираността на гражданите за своята работа. През месец февруари 2012г. са организирани „Дни на отворените врати“.²

Налице е и полезна динамика в работата с медиите. На интернет-страницата на съда ежедневно се публикуват пресинформации. Само през 2011 година те са били 650 броя. В Окръжен съд - Пазарджик има създадена Комисия за професионална етика в съответствие с Кодекса за етично поведение на българските магистрати.

Ф. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Жребия за определяне на съдебни заседатели се осъществява от техническо лице, упълномощено от Председателите на Окръжен съд и Районен съд - Пазарджик. Списъка със съдебните заседатели е публикуван на интернет-страницата на съда.

Коментар на Окръжен съд - Пазарджик: Изборът за участие на съдебни заседатели в съдебно заседание се извършва на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение най-малко 3 дни преди заседанието. Версията Law Choice за случаен подбор е инсталирана на компютъра на съдебен секретар. Всички съдебни секретари имат разрешен достъп с потребителско име и парола. Когато се прави такъв избор се въвежда в поле номера на наказателното дело и програмата генерира номер и избира автоматично съдебен заседател. Протоколът се разпечатва в 2 екземпляра, подписва се от секретарката, прилага се по делото и в папка. Когато е налице отказ на съдебен заседател да вземе участие в заседанието (болест, отсъствие от града, служебна ангажираност), се

1 Благодарствено писмо на Георги Милков, ръководител на проекта, до г-жа Ивета Парпулова, председател на Окръжен съд - Пазарджик. (Изх. № Ц-39/27.04.2012 г.).

2 http://www.court-pz.info/about/page_court15.php?page=gallery

2.5 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД - ПАЗАРДЖИК

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

Публикуваните в интернет-страницата на Висшия съдебен съвет декларации на съдиите от Районен съд - Пазарджик показват :

- Александър Любенов Александров - не посочва размера на банковия си кредит.
- Иванка Георгиева Илинова - посочва за свързани лица: съпруг - едноличен търговец.
- Веселка Велкова Златева-Кожухарова - не посочва размера на банковия си кредит; посочва за свързани лица: съпруг - Румен Николаев Кожухаров, длъжност "Секретар на Община Пазарджик" ; роднина по сватовство -Ангелина Димитрова Кожухарова - съдружник в „Институт по дървообработване“ООД, гр.Пазарджик, съдружник и управител в „РУЕМ ТРЕЙД“ООД, гр. Пазарджик и в „УНИКАТ МЕБЕЛ“ООД, гр. Пазарджик; роднина по сватовство - Николай Райчев Кожухаров - съдружник и управител в „Институт по дървообработване“ООД, гр. Пазарджик; роднина по сватовство - Емил Николаев Кожухаров - съдружник в „РУЕМ ТРЕЙД“ООД, гр. Пазарджик.
- Мариана Илиева Димитрова - не посочва размерите на банковите си кредити.
- Красимир Стефанов Комсалов - посочва за свързани лица: съпруга - ЕТ „Д-р Дина Петкова“ АПМП-ИП гр. Пазарджик.
- Цветанка Трендафилова Вълчева - посочва за свързани лица: роднини по сребрена линия: Светослав Николов Готев - ЕТ "Светослав Готев"- гр. Пазарджик; роднини по сватовство: Цветанка Здравкова Вълчева - адвокат - САК; Здравко Стойчев Вълчев - Управител на ДЗЗД "ЗММ Металик- инструмент"-гр. Пазарджик; Магдалена Иванова Войнова-Василева - Управител на ЕООД „Мейгън- Магдалена Войнова“ - гр. Пазарджик.
- Десислава Ангелова Ралинова - посочва за свързани лица: ЕТ "КОМЕРСАНТ-БОРИСЛАВ РАЛИНОВ" И „РАЛИНОВ И СИН“ ЕООД.
- М.И.П - не посочва размера на банковия си кредит.
- Мариана Димитрова Шотева - не посочва размерите на банковите си кредити.

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

Коментар по темата: Публикувана е информация за нарушение на Етичния кодекс от съдия Майа Попова от районен съд Пазарджик. Комисията по етика към Окръжния съд изпратила становище в Комисията към ВСС, че Майа Попова е нарушила Етичния кодекс. Становище на Комисията по професионална етика към Пазарджишкия окръжен съд, че съдия Майа Попова е допуснала нарушение на Кодекса за етично поведение на българските магистрати, е изпратено миналия юли до аналогичната комисия на Висшия съдебен съвет, става ясно от Отчета на съда. Няколко дни по-късно подалият оставка

¹ Писмо с Изх. №РД-08-631/05.07.2012г.. на г-жа Ивета Парпулова, председател на Окръжен съд - Пазарджик до Георги Милков, ръководител на проекта.

председател на Комисията по професионална етика и превенция на корупцията Цони Цонев, е отговорил, че се извършва проверка във връзка със случая Майа Попова и след приключването ѝ ще уведоми за резултатите. Междувременно Районна прокуратура Пловдив прекрати досъдебното производство с мотив, че пробата за алкохол от Попова е взета неправомерно, тъй като тя била в кома. Етичната комисия на Пазарджишкия окръжен съд е била сезирана след отвод на Комисията в Районния, която пък била сезирана от председателя му във връзка със статии във вестници и писмо от окръжния прокурор с приложено към него постановление относно причинено птп от съдия Майа Попова. Зам. председателят на Районния съд в Пазарджик Майа Попова сутринта на 28 април 2011г.се блъсна с форда си в паркиран автомобил "Мицубиши" в близост до пожарната и бе открита от полицията в безсъзнание.¹ „От края на февруари 2012г. заместник-председателят на Районен съд - Пазарджик Майа Попова отново правораздава. Тя беше излязла в дълъг отпуск, защото се водеше разследване за причинена от нея катастрофа, със съмнения за шофиране в нетрезво състояние през 2011г. В последните дни на февруари 2012г. Районна прокуратура - Пловдив прекрати разследването, което даде възможност на съдия Майа Попова да се върне на работа. А междувременно, докато Етичната комисия на Висшия съдебен съвет се помаиваше със случая и чакаше да приключи разследването, изтекоха давностните срокове за образуване на дисциплинарно производство срещу съдия Попова. За една година членовете на Етичната комисия на съвета успяха единствено да поискат нейните обяснения и да изпратят три писма до прокуратурата - да се осведомят какво става с разследването. Така, дали заради negliжиране на случая, мързел или може би заради някоя по-дълбока причина, ВСС „проспа“ случая защото изтече 6-месечният срок по л.310, ал.1 от ЗСВ, според който дисциплинарно производство може да се образува до 6 месеца от откриване на нарушението. И с благословията на кадровия орган на Темида Майа Попова вече спокойно обитава кабинета си в Районен съд - Пазарджик“². Съдия Майа Попова, която бе разследвана за шофиране в нетрезво състояние, вече не е заместник-председател на Районен съд-Пазарджик. На днешното си заседание Висшият съдебен съвет (ВСС) единодушно я освободи от ръководната длъжност по предложение на административния ръководител на РС-Пазарджик Николинка Цветкова. Тя става редови съдия, а на нейното място бе избрана Елисавета Радина. Членовете на ВСС мълчаливо осъществиха рокадата. Нито един от тях не каза и дума. И как ще каже, като по вина на съвета изтече 6-месечният срок от узнаването за образуване на дисциплинарно производство срещу Майа Попова за нарушение на Етичния кодекс на българските магистрати. Междувременно "Правен свят" научи, че по линия на инстанционния контрол Окръжна прокуратура-Пловдив ще провери доколко законосъобразно е прекратено делото по чл. 343б, ал. 1 от НК - за шофиране в нетрезво състояние с над 1.2 промила алкохол в кръвта, което се е водило срещу неизвестен извършител. Както "Правен свят" писа, в края на април 2011 г. Майа Попова катастрофира, изпада в безсъзнание, откарана е в болница, където са и взети две кръвни проби в рамките на три часа. Изследването показало наличието на 5.02 промила алкохол в кръвта ѝ (при първата проба) и 3.92 промила (при втората проба). ОП-Пловдив поднови разследването срещу районния съдия Майа Попова. Постановлението на пловдивската районна прокуратура за прекратяване на делото за катастрофата, причинена от съдийката, е отменено, а досъдебното производство е върнато за извършване на допълнителни действия по него, съобщи "Телекабел" като цитира говорителят на Окръжна прокуратура-Пловдив Галина Минчева. Случаят отново е поет от прокурор Петко Минев от Районна прокуратура -Пловдив. Двете кръвни проби, взети от съдия Попова след катастрофата на 28 април миналата година показват наличие на над 3 промила алкохол в кръвта. Първата е показала 5,02 промила, а втората 3.92 потвърди говорителят на пловдивската прокуратура Галина Минчева. Според окръжна прокуратура при разглеждането на случая на съдия Попова не е изяснена обективната истина в пълнота. На 16 февруари районният прокурор Петко Минев прекратява наказателното производство с мотива, че кръвните проби след пътния инцидент са взети от съдия Попова не по надлежния ред, а докато тя е била в безсъзнание. Сега новото дело отново

1 <http://pa-media.net/new/news.php?extend.1743.12>

2 <http://www.legalworld.etaligent.net/show.php?storyid=26123&p=1> - ВСС изпусна сроковете за дисциплинарка срещу съдия от Пазарджик; <http://legalworld.bg/show.php?storyid=26163> - ВСС понижи съдия Майа Попова от Пазарджик.

ще бъде разследвано от него. Срокът за новото разследване е двумесечен. Прокурор Петко Минев ще трябва да разпита нови свидетели и да назначи нова експертиза.¹

В. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страницата на Районен съд - Пазарджик: <http://rcourt-pz.info>

Интернет-страницата на Районен съд - Пазарджик е с добре подреден и подробен шаблон. Менютата са изложени от лявата му част. Те са: За съда (с 5 подменюта); Служби (с 5 подменюта); Контакти; съдебен район; Отчети; Съдебни дела (с 7 подменюта); Пресцентър; Бланки; Такси; Обяви; Мнения; Галерия; @ Връзки и Наръчник. В средата е посочена информацията за контакти със съда както и уведомление за електронно известяване за съобщения и призовки, налични в pdf формат. Препоръчваме смяна с doc формат, за да се улеснят гражданите. Отдясно гражданите се информират, как може да се проследят публикувани съдебни актове; поместен е линк на Централизирания веб базиран интерфейс за публикуваните съдебни актове, линк към Кадастър и Имотен Регистър на България; линк към Адвокатската колегия в гр. Пазарджик; линк към списък с нотариусите в страната; линк към списък с вещите лица в страната, както и линкове на Окръжен съд - Пазарджик, Административен съд, Апелативен съд, Върховен административен съд и Висш Съдебен Съвет. Най-долу е изложен брояч на посещенията на сайта.

Коментар по темата:² Районен съд - Пазарджик има електронна страница <http://www.rcourt-pz.info>, на която се публикуват съдебните актове по гражданските и наказателни дела, публичните продани по изпълнителните дела. Могат да се правят справки по дела, публикуват се обяви за конкурси за свободни длъжности, информират се за структурата на съда, необходими документи, банкови сметки, нужни телефони за връзка с определена служба и др.

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННАТА СТРАНИЦА НА РАЙОНЕН СЪД - ПАЗАРДЖИК

- Определение от 10.02.2012г. на Районен съд - Пазарджик на съдия Иванка Илинова по гражданско дело №5107 по описа за 2011 година.
 - имената на секретаря са с инициали;
 - спазени са изискванията по ЗЗЛД.
- Решение от 05.03.2012 г. на Районен съд - Пазарджик на съдия Десислава Ралинова по гражданско дело №3304/2011 г.
 - използват се инициали за село и област - „...с.*****, ул.“*****” № 119,обл. П**...”.
- Решение от 17.04.2012 г. на Районен съд - Пазарджик на съдия Николина Попова по гражданско дело № 104/2012г. Производството е по реда на чл.247 от ГПК .
 - използват се инициали при длъжностно лице: „...Дирекция „ Социално подпомагане „ гр. Септември , представлявана от директора З.М. ...”.
- Решение от 18.04.2012 г. на Районен съд - Пазарджик на съдия Десислава Ралинова по гражданско дело № 3588/2011г. Производството е по реда на чл.415 ал.1 от ГПК във вр. с чл.422 от ГПК.

¹ http://www.peshtera.info.com/index.php?option=com_content&view=article&id=5438:2012-04-19-04-33-37&catid=30:2010-11-21-23-41-52&Itemid=55

² Годишен доклад на Пазарджишки Районен съд за 2011 г., изготвен от съдия Николинка Цветкова - Председател, стр. 9

- o използват се инициали за град С;
- o имената на адвоката по една от страните в процеса са с инициали.
- Решение от 16.02.2012г. на Районен съд - Пазарджик на съдия Веселка Златева по гражданско дело №229/2012г. по описа на съда.
 - o имената на секретаря са с инициали;
 - o имената на прокурора по делото са заличени;
 - o използва се инициал за град: „...ДМСГД - гр.З...”.

D. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА - МЛАДЕЖКО И ДЕТСКО ПРАВОСЪДИЕ

ПАЗАРДЖИК¹

През 2011 г. са постъпили и разгледани общо 172 дела по ЗЗДет.

Година	Незвършени дела в началото на отчетния период	Постъпили	Общо дела за разглеждане		Свършени		Свършени до 3 месеца
			За настаняване на дете извън семейството	За прекратяване на настаняването	Постановено настаняване	Прекратено настаняване	
2009	7	125	104	28	87	25	109
2010	20	207	203	24	185	23	206
2011	19	172	172	19	151	16	167

Сравнителен анализ на делата по Закона за закрила на детето, постъпили и разгледани в Районен съд - Пазарджик за 2009 г., 2010 г. и 2011 г.

По 104 от делата е била предприета мярка за закрила - настаняване на детето извън семейството, а по 28 от делата настаняването е било прекратено, тъй като са настъпили условия за реинтеграция на детето в семейна среда. За сравнение броят на делата от този вид през 2010 г. е бил 207, а през 2009 г. - 125. Производствата по тези дела са охранителни, инициирани по молба на съответните Дирекции "Социално подпомагане". Общият брой новообразувани дела по искове по СК през 2011 г. е 401, от които 141 за развод и недействителност на брака, 105 за развод по взаимно съгласие, 29 за издръжка и 58 за изменение на издръжка. На общо събрание на съдиите от гражданска колегия беше обсъдена противоречивата практика във връзка с приложението на разпоредбите на новия СК. На същото събрание бяха взети решения за уеднаквяване на практиката. По всички производства, по които се засягат права или интереси на дете, вкл. по делата за издръжки и разводи по взаимно съгласие, препис от исковата молба да се изпраща на Дирекция „Социално подпомагане“ за изразяване на становище или изготвяне на социален доклад, а по делата за разрешение за теглене на детски влог и разпореждане с имущество на стойност над 2000 лева задължително да се изисква доклад от Дирекция „Социално подпомагане“. Продължава и практиката за провеждане на разпитите на деца в т. нар. "синя стая", представляваща специализирано помещение, изградено в Комплекс за социални услуги за деца и семейства в гр. Пазарджик. Състои се от две помещения, отделени с венецианско стъкло. В помещението, където се разпитва детето присъства психолог, а в другото, което се намира зад венецианското стъкло - съдията, съдебният секретар, страните по делото и пълномощниците им и евентуално родителите на пострадалото дете. Двете помещения са оборудвани с аудио- и видеотехника, една камера следи цялото помещение, втора е фокусирана

¹ Пресконференция на Окръжен съд и Районен съд - Пазарджик, съвместно с председател на РС - Пазарджик Николинка Цветкова, проведена на 23 април 2012 г., стр. 2

върху детето и неговите реакции. Съдията посредством слушалки чува останалите участници зад венецианското стъкло. В анализ на председателя на Районен съд - Пазарджик, г-жа Николинка Цветкова, се отчитат два пропуска при производства срещу непълнолетни лица.¹

Коментар по темата: „Не е било спазено в пълна степен изискването на чл. 387 от НПК по време на досъдебното производство да се събират данни за личността на непълнолетния, образованието, средата и условията, в които е живял, както и доказателства дали извършеното не се дължи на влияние на пълнолетно лице. В известна степен такъв пропуск се констатира и при съдебното производство.“ „Съществени пропуски както при ДП, така и при съдебното следва да се отбележат липсата на определени разследващи органи, които да водят разследването против непълнолетни и липсата на специална подготовка на съдии, които да участват в съставите, разглеждащи дела за извършени престъпления от непълнолетни“.

Коментар²

Година	Несвършени дела в началото на отчетния период	Постъпили	Общо дела за разглеждане	Свършени	Свършени до 3 месеца	Приключили със заповед за защита
2009	4	20	24	22	18	4
2010	2	19	21	19	17	6
2011	2	21	23	22	21	11

Сравнителен анализ на делата по Закона за защита от домашното насилие, постъпили и разгледани в Районен съд - Пазарджик за 2009 г., 2010 г. и 2011 г. По ЗЗДН през 2011 г. в Районен съд - Пазарджик са образувани по молба на пострадалите и разгледани в законоустановения срок 21 дела, като по 4 от делата са били издадени и Заповеди за незабавна защита, тъй като в молбата са се съдържали данни за пряка и непосредствена опасност за пострадалото лице. За сравнение общият брой на тези дела през 2010 г. е бил 19, а през 2009 г. - 20. В съда е утвърдена практиката препис от постановените съдебни решения по реда на този закон да се изпращат на Регионален фонд "ИГА" за последваща работа с извършителите с оглед наложените мерки за оказване специализирана помощ на лицата, жертви на домашно насилие.

Коментар по ЗБППМН и УБДХ:³ През 2011 г. в съда са били образувани и разгледани в деня на постъпването им и 18 дела по УБДХ.

Година	Несвършени дела в началото на отчетния период	Постъпили	Общо дела за разглеждане	Свършени	Наложени наказания на лица			
					Глоба	Задържане	Оправдани	Прекратени
2009	0	37	37	37	27	17	1	2
2010	0	24	24	24	25	11	3	0
2011	0	18	18	18	9	25	2	0

Сравнителен анализ на делата по Указа за борба с дребното хулиганство / УБДХ/ в РС - Пазарджик за 2009 г., 2010 г. и 2011 г. На 9 лица в тези производства са били наложени глоби, на 25 лица задържане в поделенията на МВР до 15 денонощия и 2 лица са оправдани. През 2010г. броят на делата от този вид е бил 24, а през 2009г. - 37. Нормативната рамка, в която се анализират проблемите на детската и младежката престъпност, превенцията, противодействието и репресията се формира от НК, ЗИН, ЗБППМН, както и някои подзаконовни нормативни актове.

¹ Пресконференция в Окръжен съд - Пазарджик и Районен съд - Пазарджик, съвместно с председател на РС - Пазарджик Николинка Цветкова, проведена на 23 април 2012 г.

² Пресконференция в Окръжен съд - Пазарджик и Районен съд - Пазарджик, съвместно с председател на РС - Пазарджик Николинка Цветкова, проведена на 23 април 2012 г., стр. 3.

³ Пак там - стр. 4-5.

На база на посочените нормативни актове следва да се разграничат от една страна тези, въз основа на които се осъществява т. нар. формално правосъдие за непълнолетни правонарушители - тоест правосъдие, което е основано на ясно регламентирана процедура, реализирана чрез правоохранителните органи в страната. Последните действат по реда, предвиден в НК, НПК и ЗИН. Паралелно - противодействието на нарушенията и простъпките на непълнолетни в РБ се реализира и чрез административни и възпитателни мерки, приложими като замяна на наказателните или напълно самостоятелно - когато се отнася до малолетни правонарушители, по отношение на които са неприложими наказателните мерки, тъй като те са наказателнонеотговорни. През 2011 г. в РС са образувани 27 НОХД с подсъдими - непълнолетни, като три от тях са за престъпления против личността и всички останали са престъпления против собствеността по чл. 194-197 от НК. По седем от внесените дела е имало по двама и повече непълнолетни подсъдими, като по три от тях е имало и наложена мярка за неотклонение задържане под стража, взета още на досъдебното производство. По всяко едно от делата е съобразено изискването на НПК изолирането на детето да се предприема само по изключение. В хода на тази статистика следва да се отбележи, че изискването на процесуалния закон е при задържане на непълнолетни те да се настаняват в подходящи помещения, отделно от пълнолетните. Друго нормативно изискване е незабавно за задържане на непълнолетен за това да се съобщи на родителите/попечителите, както и на директора на учебното заведение. Това изискване е било спазено от съответните състави на ПРС при разглеждане на делата с подсъдими - непълнолетни. Не е било спазено в пълна степен изискването на чл. 387 от НПК по време на досъдебното производство да се събират данни за личността на непълнолетния, образованието, средата и условията, в които е живял, както и доказателства дали извършеното не се дължи на влияние на пълнолетно лице. В известна степен такъв пропуск се констатира и при съдебното производство. Съдебните заседания по делата за престъпления, извършени от непълнолетни са били разглеждани изключително при закрити врати (чл. 391 от НПК). Съдебните състави, разглеждали и решили тези дела, са били формирани според специалното изискване на 390, ал.1 от НПК. Съдебните заседатели са били учители или възпитатели. Призовавани за съдебните заседания са били родителите/попечителите, на които е било осигурено и законово гарантираното право да участват в събирането и дори преценката на доказателствата, да правят искания, бележки и възражения. По делата не е бил конституиран частен обвинител с оглед разпоредбата на чл. 392, ал.4 от НПК. Очевидна е нуждата от съдействие на НПО именно при този проблем, който не само следва да се прокламира, но и да се търси ефективното му решение. Изискванията на закона в коментирания глава 30 от НПК, въвеждаща специални правила при разглеждане на дела за престъпления, извършени от непълнолетни са отговор на установените вътрешни и международни потребности за постановка и разрешение на проблема. Специална е процесуално-правната уредба и по отношение на непълнолетните като други участници в процеса - свидетели. Уредбата на дейността по предотвратяването и борбата срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните и по осигуряването на нормалното развитие и възпитание на извършителите им е в ЗБППМН. Практически дейността се осъществява чрез специално създадена към Министерския съвет на Република България Централна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, а на место ниво - чрез местни комисии към общините и съответно районите в големите общини. Други органи, извършващи дейности по този закон са детски педагогически стаи, социално-педагогически интернати, ВУИ, домове за временно настаняване на малолетни и непълнолетни, приюти за безнадзорни деца. Коментирания ЗБППМН предвижда налагане на възпитателни мерки спрямо малолетните и непълнолетните, извършили противообществени

прояви, както и спрямо непълнолетните, които са извършили престъпления, но са били освободени от наказателна отговорност по чл. 61 от НК.

През 2010г. в Районен съд - Пазарджик е имало едно наказателно дело от общ характер, по което съдът е приложил нормата на чл. 61 от НК спрямо четири непълнолетни лица за престъпление по чл. 195 от НК и същите са били освободени от наказателна отговорност, като съдът сам на основание ал. 2 от цитираната норма е определил съответните мерки по ЗБППМН, за което е била уведомена и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. Процедурата по налагане на възпитателна мярка по ЗБППМН предполага разглеждане на възпитателно дело от комисия в специален състав, председателствана от правоспособен юрист (последните изменения в закона от 2004г.) и двама членове, определени от председателя на самата комисия. Делата се образуват основно по предложение на прокурора и полицията. При разглеждането им присъства задължително малолетния или непълнолетния и техен родител. С последните изменения в закона при разглеждане на възпитателното дело правата и законните интереси на малолетния или на непълнолетния се защитават от негов доверен представител или от адвокат. Когато не е посочен доверен представител или адвокат, правата и законните интереси на малолетния или на непълнолетния се защитават от представител на съответната дирекция "Социално подпомагане". Делата се разглеждат при закрити врата. Местните комисии могат да налагат всички мерки, които са изчерпателно изброени в чл. 13 от Закона, с изключение на най-тежката - настаняване във ВУИ, за която решение се взема от Районен съд - Пазарджик.

От направения преглед може да се твърди, че е изградена нормативна система за противодействие на противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, която действително предвижда включване на обществеността в дейностите за противодействие в особено важните мерки за превенция. В тази връзка сътрудничеството с НПО се възприема и разглежда като неизменна част от инициативите на обществото да се изоставят остарелите практики за възмездие и изолация на малолетните и непълнолетни нарушители на закона като се заложи на позитивните подходи, насочени главно към ресоциализация на децата, изпаднали в конфликт със закона.

Година	Несвършени дела в началото на отчетния период	Постъпили	Общо дела за разглеждане	Свършени	Свършени до 3 месеца
2009	0	2	2	2	2
2010	0	0	0	0	0
2011	0	1	1	1	1

Сравнителен анализ на делата, образувани и разгледани във връзка с местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и дейността на непълнолетни по ЗБППМН постъпили и разгледани в Районен съд - Пазарджик за 2009 г., 2010 г. и 2011 г.

Законът предвижда и мерки против родителите, когато с поведението си те не гарантират правата на децата си в предвидения от закона обем. Що се отнася до административните нарушения, извършени от непълнолетни, както и хулиганските прояви - уредбата е в Закона за административните нарушения и наказания и съответно в УБДХ.

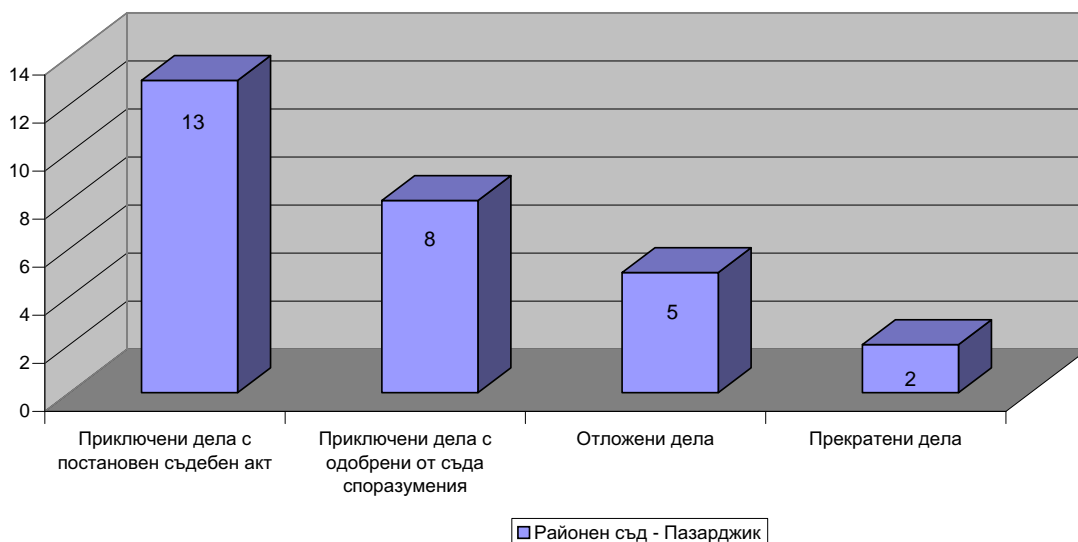
Не е било спазено в пълна степен изискването на чл. 387 от НПК по време на досъдебното производство да се събират данни за личността на непълнолетния, образованието, средата и условията, в които е живял, както и доказателства дали извършеното не се дължи на влияние на пълнолетно лице. В известна степен такъв пропуск се констатира и при съдебното производство. Като съществени пропуски при досъдебното и съдебното производство, следва да се отбележат

липсата на определени разследващи органи, които да водят разследването против непълнолетни и липсата на специална подготовка на съдии, които да участват в съставите, разглеждащи дела за извършени престъпления от непълнолетни.

Броят на съдебните дела по закона за защита от домашното насилие показва устойчива тенденция през последните три години (19-21). Все още не се използва достатъчно инструмента на незабавна съдебна защита на жертвите. Бихме препоръчали да се засили междуинституционалното сътрудничество по прилагане на ЗЗДН. Забелязваме намаление в броя на делата по УБДХ за 2011г., но същевременно е тревожно преобладаващата мярка „задържане в поделенията на МВР“. Незначителен е броят на оправданите граждани по този указ. Според нас съдът би трябвало да бъде особено внимателен, когато прилага спорни и остарели правни норми, които ограничават правата на гражданите.¹

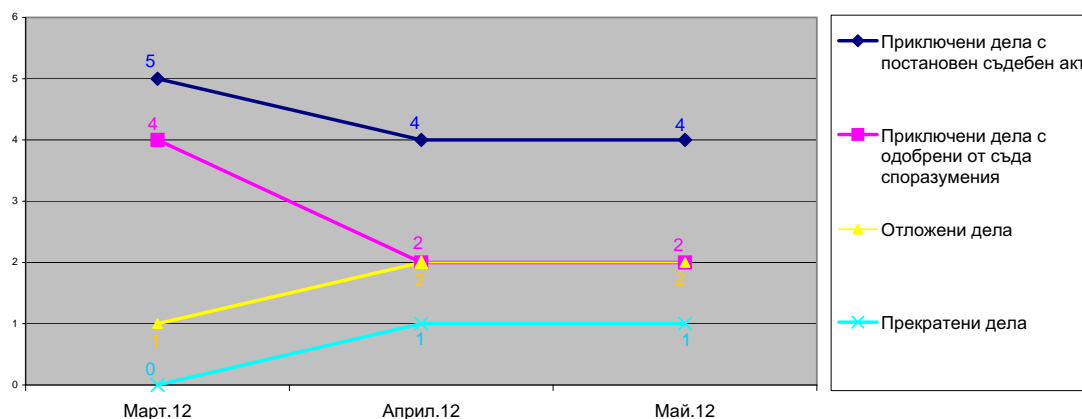
Е. ДИНАМИКА НА СЪДЕБНОТО ПРОИЗВОДСТВО - НАБЛЮДАВАНИ ДЕЛА

Динамика на съдебното производство в Районен съд - Пазарджик за периода март - май 2012 г.

В Районен съд - Пазарджик от наблюдаваните общо 28 дела, по-малко от половината (13) са приключени със съдебен акт. От останалите 15 дела, 8 дела са приключени със постигнати споразумения или спогодби между страните, 5 броя дела са отложени и 2 дела са прекратени.

Движение на наблюдаваните дела в Районен съд - Пазарджик за март - май 2012 г.

¹ Благодарствено писмо на Георги Милков, ръководител на проект до г-жа Николинка Цветкова, председател на Районен съд - Пазарджик (изх. № Ц-40/27.04.2012).

2.6 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД - ПЕЩЕРА

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

На страницата на Висшия съдебен съвет са публикувани декларациите по ЗПУКИ на всички съдии от Районен съд - Пещера с дата 19.01.2009г. Една от декларациите е само с инициали, докато останалите 3 са с пълните им имена. На интернет-страницата на Районен съд - Пещера са публикувани декларациите на съдебните служители със заличени лични данни. Всички декларации са в един файл. Достъпа е от рубриката 'Обявления'. Не бяха открити декларациите по ЗПУКИ на държавния съдебен изпълнител и съдията по вписванията. Според административния секретар са били изпратени на Министерство на правосъдието. При проверка не са открити в интернет-страницата му. В интернет-страницата на Висшия съдебен съвет бяха проучени декларациите на съдиите, работещи в наблюдаваните съдилища.

Районен съд - Пещера

- Велина Иванова Ангелова - посочва за свързани лица: Стоян Христов Ангелов - съпруг; Иван Христов Ангелов - девер; Борис Иванов Дерменджиев - брат и Радка Вихрова Дерменджиева - снаха.

- Камен Георгиев Гатев - посочва за свързани лица: "Уникредит лизинг" АД.

Коментар на Районен съд - Пещера: Относно публикуването на декларации по ЗПУКИ на съдиите, Ви уведомяваме, че на основание протокол № 52/17.12.2008 г. на ВСС е приет механизъм за приемане на декларации по чл.12, т.2 от ЗПУКИ, с който Районен съд - Пещера се е съобразил. Декларациите за наличие или липса на конфликт на интереси на Съдия по вписванията и Държавен съдебен изпълнител при Районен съд - Пещера са изпратени в Министерството на правосъдието гр. София. В отделна секция в интернет-страницата на Районен съд Пещера се намират декларациите на служителите за наличие или липса на конфликт на интереси и докладите за дейността на Районен съд - Пещера за 2010 г. и за 2011 г.¹

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

По време на наблюдавания период основно бяха проучени следните интернет-страници: www.pestera.info.com; www.pa-media.net, www.pazardjik-info.com и www.videlinabg.com. Новините, са свързани предимно с дейността на съда. Няма публикации, които да са свързани с етичното поведение и наличие на конфликт на интереси на магистрати от Районен съд - Пещера.

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

Районен съд - Пещера използва програмата Law Choice за случайното разпределение на делата. Разпределението на делата се извършва от административния секретар със заповед на Председателя на съда. След разпределението на всяко дело се отпечатва протокол. Програмата съхранява всяка промяна в архива.

¹ Писмо на г-жа Стефка Стайкова, председател на Районен съд - Пещера, с изх. №1437/12.07.2012г. до Георги Милков, ръководител на проекта.

Коментар на Районен съд - Пещера: относно разпределението на постъпилите съдебни дела на принципа на случайния подбор, чрез електронна програма Ви уведомяваме, че в Районен съд - Пещера са създадени правила за случайно разпределение на дела, които са съобразени със Закона за съдебната власт и Правилника за администрацията в районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища, което от своя страна води до извода, че делата в Районен съд - Пещера се разпределят правилно и по най-добрия начин, с което е постигната максимална справедливост и приблизително еднакъв брой разпределени дела от различни видове на всеки магистрат.¹

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ЕЛЕКТРОННАТА СТРАНИЦА НА РАЙОНЕН СЪД - ПЕЩЕРА

На интернет-страницата на съда са публикувани Вътрешни правила за публикуване на съдебните актове в интернет. В дясно на началната страница има указание за граждани за достъпа до публикуваните съдебни актове. Има и връзка към Централизирания интерфейс за справки. Наблюдателите установиха, че постановените съдебни актове са описани в таблицата за приключените дела за месец март 2012г., качена в сайта на съда, но не е публикувано цялостното им съдържание².

Районен съд - Пещера

- Допълнително решение Номер 6/06.01.2012 година, на Районен съд - Пещера на съдия Стефка Стайкова по гражданско дело № 682 по описа за 2009 година.

- спазени са всички изисквания на ЗЗЛД, не са открити пропуски и технически грешки.

- Решение № 126 / 22.02.2012 година, на Районен съд - Пещера на съдия Велина Ангелова по гражданско дело № 866 по описа за 2011 година. Производството е по реда на чл. 14, ал.3 от Закон за собствеността и ползването на земеделски земи.

- спазени са всички изисквания на ЗЗЛД, не са открити пропуски и технически грешки.

- Определение от 02.04.2012г. на Районен съд - Пещера, на съдия Ани Харизанова по Гражданско дело № 1513 по описа за 2011 година.

- имената на секретаря са с инициали;

- имената на адвоката по една от страните в процеса са с инициали;

- един от свидетелите е посочен с фамилия в публикувания съдебен акт.

- Решение номер 270/03.05.2012г. на Районен съд - Пещера, на съдия Камен Гатев по гражданско дело №309 по описа за 2012г.

- длъжностно лице на Дирекция „Социално подпомагане“ е посочен с инициали.

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страницата на Районен съд - Пещера:
<http://www.rs-pe.info>

Препоръчваме оптимизиране дизайна на сайта от гледна точка на цветовата гама и унифициране на шрифта. Менютата по секции са изнесени в ляво. Те са: За съда; История; Структура; Съдебен район; Дела; Обявления; ДСИ; Информация; Предложения; Полезни връзки; Контакти и Галерия. В дясната част на сайта е

¹ Писмо на г-жа Стефка Стайкова, председател на Районен съд - Пещера, с изх. №1437/12.07.2012г. до Георги Милков, ръководител на проекта.

² http://www.rs-pe.info/doc/nasrocheni/Sadebni%20Aktove%202012/g03_2012/gd03_12.htm

изложено Споразумението за сътрудничество между Сдружение "Център на НПО в Разград" и РС Пещера. Достояние на гражданите са още дейността на съда за 2011г.; Указанията за достъп до публикуваните съдебни актове; Директни справки за съдебни актове в РС Пещера; Вътрешни правила за организацията на публикуване на съдебни актове и разпределение на делата на случаен принцип и Списък на съдебните заседатели мандат 2010 - 2015 г.

Коментар на Районен съд - Пещера: Шрифтът в интернет-страницата на Районен съд - Пещера е унифициран, а цветовата гама е избор на системния администратор, който в момента е в платен годишен отпуск.¹

Е. Правосъдие за деца

1. За прилагането на Закона за закрила на детето през 2011 год. в Районен съд - Пещера са постъпили за разглеждане 81 бр. дела с правно основание чл. 26 от Закона за закрила на детето - настаняване извън семейството и 4 съдебни дела образувани по чл. 30 от същия закон за прекратяване на настаняването. Тези дела са разпределяни на доклад на наказателните съдии, като в съответствие с изискванията на ЗЗДетето са насрочвани и разглеждани в кратки срокове.

2. За прилагането на Закона за защита от домашно насилие: през 2011 година са разгледани 4 броя дела по ЗЗДН. Констатира се запазване динамиката на този вид дела в сравнение с предходните 2010 год. и 2009 г. За сравнение: - 2009 г. - 3 дела; 2010 г. - 4 дела; 2011 г. - 4 дела.

3. За прилагането на Семейния кодекс през 2011 г. броят на гражданските дела образувани въз основа на предявени иски по СК е 83 бр. За сравнение:- 2009 г. - 55 бр.; 2010 г. - 90 бр.; 2011 г. - 83 бр.

Най-многобройни са исковете за прекратяване на брака чрез развод по исков ред и по взаимно съгласие, съответно с правно основание чл. 49 от СК и чл. 50 от СК - общо 44 бр. На второ място по постъпление са исковете за изменение на вече присъдена издръжка - 11 бр., и за присъждане на първоначална такава по СК - 9 бр.

Сравнителен анализ на делата по Семейния кодекс, постъпили и разгледани в РС- Пещера за 2009 г., 2010 г. и 2011 г.

Година	Несвършени дела в началото на отчетния период	Постъпили	Общо дела за разглеждане	Свършени				Свършени до 3 месеца
				Общо	Решени	Прекратени		
						Други причини	Спогодба	
2009	23	55	78	70	52	11	7	42
2010	8	90	98	73	49	9	15	69
2011	25	83	108	98	71	16	11	87

4. За прилагането на Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни през 2011 год. в Районен съд - Пещера не са постъпили дела по реда на ЗППМН. За 2009 г. са 4 бр., за 2010 са 2 бр. Общо водените на отчет в ДПС малолетни и непълнолетни лица, извършители на престъпления и противообществени прояви в началото на 2011г. са 26. През годината общо водените на отчет са 42 малолетни и непълнолетни лица. В края на 2011г. на отчет в Детска педагогическа стая се водят 29 малолетни и непълнолетни лица. През 2011г. не е предоставяна полицейска закрила по Закона за закрила на детето. Изградена е "Комисия за закрила на детето" под председателството на кмета на Община Пещера.

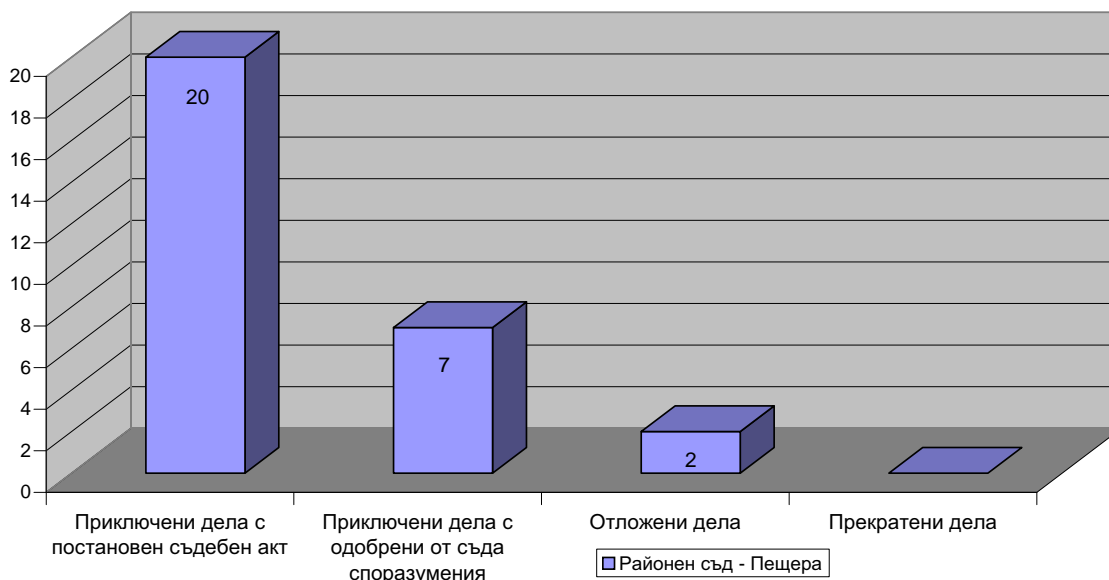
¹ Писмо на г-жа Стефка Стайкова, председател на Районен съд - Пещера, с изх. №1437/12.07.2012г. до Георги Милков, ръководител на проекта.

5. За прилагането на Указа за борба с дребното хулиганство: През 2011 г. в Районен съд - Пещера са постъпили 3 съдебни дела по УБДХ. За 2009 г. - 17 бр.; 2010 г. - 7 бр.

От данните следва, че броят на делата по УБДХ е намалял с 4 спрямо 2010 г. и с 14 спрямо 2009 г.

Ф. ДИНАМИКА НА СЪДЕБНОТО ПРОИЗВОДСТВО - НАБЛЮДАВАНИ ДЕЛА

Динамика на съдебното производство в Районен съд - Пещера за периода март - май 2012 г.

В Районен съд - Пещера от наблюдаваните общо 29 дела, 2/3 (20 дела) са приключени със съдебен акт. От останалите 9 дела, 7 са приключени със постигнати спогодби между страните и 2 дела са отложени.

Г. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

Спазване на непрекъснато работно време на съдебните канцеларии; обслужване на граждани; състояние, архитектурна среда и достъпност на съдебната сграда, включително и съдебните зали; наличие на информационен център, информационни табели и достъпни тоалетни за граждани; наличие на стаи за адвокати и прокурори; наличие на служители за връзки с обществеността.

Съдебната сграда в Пещера е достъпна за лица придвижващи се със специални технически средства само до първия етаж. По обективни причини Районен съд - Пещера не е в състояние да осигури комфорт и добри условия в съдебните зали. През 2003г. е изработен и одобрен проект „Пристройка, надстройка и преустройство на сградата на Районен съд - Пещера“. В края на 2005г. започва строителството, като пристройката и надстройката са завършени през 2008г. През същата година съдът се премести в новопостроените помещения и освободи основната сграда, в която се намират съдебните зали и всички служби, за да започне реконструкцията и преустройството там. От 2008 година до момента не са предприети действия за започване на реконструкцията. Новата сграда на съда не е напълно подходяща за дейността и функциите, с които е натоварена. Съдебните зали са малки, не отговарят на изискванията и създават неудобство за магистрати, адвокати и граждани. Една от приспособените т.н. „съдебни зали“ е изключително тясна и е невъзможно присъствието на граждани в нея. В съда се спазва непрекъснатото работно време. Поради малкия брой на съдиите в Районен съд - Пещера няма създадена Комисия за професионална етика. За нарушения на Кодекса за етичното

поведение на българските магистрати се сезира Етичната комисия на Окръжен съд - Пазарджик.

Н. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

В Районен съд - Пещера делата се разпределят между съдебните заседатели по случаен признак с помощта на програмата Law Choice, а не чрез жребий за всяко конкретно дело. Изключение от случайния принцип се прави при незабавни наказателни производства. Тогава съдебните заседатели се избират по списък и се уведомяват по телефона. Изборът е регламентиран в правилата за случайното разпределение на дела. Според нас това е добра практика, като се има предвид, че съдията и съдебният заседател са равнопоставени. Справка в програмата показва, че делата се разпределят равномерно между всички заседатели. Не е установено измежду съдебните заседатели да има такива, които са общински съветници или членове на политически партии. На интернет-страницата на съда е публикуван списъкът на съдебните заседатели за мандат 2010-2015г. Няма публикувани техни декларации по ЗПУКИ. Съдебните заседатели са предложени и одобрени от Общинския съвет. По списъка от интернет-страницата на съда заседателите са 24 души - от тях 9 са пенсионери а останалите са учители, чистач, директор на читалище, служители в частни фирми или безработни. Двама от заседателите са починали. Най - възрастният съдебен заседател е на 71, а най - младият на 35. Средната възраст е около 55 години.

Коментар на Районен съд - Пещера: Относно декларации за наличие или липса на конфликт на интереси на действащите съдебни заседатели смятаме, че ние не притежаваме правомощие да изискваме такива декларации. По-скоро Общинските съвети, които предлагат съдебните заседатели следва да изискват от кандидатите да представят декларации по чл.12, т.2 от ЗПУКИ. Що се отнася до публикуването им в интернет-страницата на съда след проверка в другите наблюдавани от Вас съдилища се оказа, че в нито едно от тях няма публикувани декларации за наличие или липса на конфликт на интереси по реда на ЗПУКИ на съдебни заседатели, държавни съдебни изпълнители и съдии по вписванията, а не само в сайта на Районен съд - Пещера и районен съд - Асеновград, които се цитират в доклада.¹

2.7 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА ОКРЪЖЕН СЪД - ПЛОВДИВ

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

В интернет-страницата на Висшия съдебен съвет бяха проучени декларациите на съдиите, работещи в наблюдаваните съдилища

Окръжен съд - Пловдив:

- Сотир Стефанов Цацаров - посочва за свързано лице Николай Илиев Ангелов, съдия в Районен съд Пловдив - роднина по сватовство втора степен
- Анна Иванова Иванова - не посочва размера на банковия си кредит
- Елена Йорданова Захова - не посочва размера на банковия си кредит
- Емилия Атанасова Брусева - не посочва размерите на банковите си кредити; посочва за свързано лице Константин Владимиров Брусев - съпруг, адвокат, вписан

¹ Писмо на г-жа Стефка Стайкова, председател на Районен съд - Пещера, с изх. №1437/12.07.2012г. до Георги Милков, ръководител на проекта.

в Адвокатска колегия -Пловдив, вписан в списъка на лицата, които могат да бъдат назначавани за синдици, воден към Министерство на правосъдието, член на Съвета на директорите на „Онгъл“ АД - гр. Пловдив, съдружник в „Евроалтернатива“ ООД - гр. Пловдив и „Емилия“ ООД - гр. Пловдив.

- Ирена Асенова Писова - не посочва размерите на банковите си кредити; посочва за свързано лице - Николай Илиев Базлянков - адвокат, първи братовчед; Илия Чилев Базлянков - адвокат роднина по сватовство

- Красимира Димитрова Ванчева - съдия в Окръжен съд - Пловдив не посочва размерите на банковите си кредити

- Красимира Пенева Костова - не посочва размерите на банковите си кредити; посочва за свързано лице Костадин Димитров Паскалев

- Мариета Благоева Бедроян - не посочва размера на банковия си кредит

- Милена Бориславова Рангелова - посочва за свързани лица: съпругът ѝ Христо Сотиров Козаров, действащ като ЕТ «Д-р Христо Козаров - АИППМП» гр. Пловдив; баща ѝ Борислав Георгиев Рангелов, управител на ООД «Микс» гр.Пловдив.

- Надежда Иванова Желязкова - Каличкова - не посочва размерите на банковите си кредити

- Нестор Спасов Спасов - не посочва размерите на банковите си кредити; посочва за свързано лице Съпругата Миглена Маринова Спасова - адвокат

- Радослав Петков Радев - не посочва размерите на банковите си кредити; посочва за свързано лице Атанаска Радева Радева-адвокат в Пловдивска адвокатска колегия

- Румяна Иванова Панайотова - не посочва размера на банковия си кредит; посочва за свързано лице Стоян Димитров Димитров - едноличен собственик на капитала и представляващ ЕООД

- Светлана Иванова Изева - не посочва размера на банковия си кредит

- Славка Георгиева Димитрова - не посочва размерите на банковите си кредити; посочва за свързано лице Калоян Минчев Димитров - съпруг, заемащ длъжността прокурор в Районна Прокуратура - гр. Карлово

- Стела Венциславова Дандарова - не посочва размерите на банковите си кредити

- Цветелина Евгениева Георгиева - посочва за свързано лице В. З. - адвокат

- Димитрина Илиева Тенева - посочва за свързано лице съпруг - Никола Паунов Тенев - адвокат

- Галя Георгиева Велчева - не посочва размера на банковия си кредит

- Станислав Петров Георгиев - не посочва размера на банковия си кредит

- Розалия Красимирова Шейтанова - налице е договор с кредитна институция - Райфайзен банк, сключен от съпруга ми - Иван Георгиев Шейтанов - съдия в Районен съд гр.Асеновград, който той е декларирал вече с подадената от него декларация по чл.12, т.2 от ЗПУКИ, и по силата на който негов поръчител е Мирослава Димитрова Андонова. Към момента на деклариране на договора за кредит от страна на Иван Шейтанов, Мирослава Андонова е била също съдия в Районен съд - гр.Асеновград. Към месец април 2011г. същата е освободена от заеманата от нея длъжност, поради подадена оставка. На 26.05.2011г. узнах, че Андонова е вписана като адвокат към АК гр.Пловдив, което е станало същия месец, на неизвестна за мен дата. Лицето не е уведомило съпруга ми, и/или мен за настъпилото обстоятелство. Предвид това, считам, че е налице основание за деклариране на промяна, тъй като договорът за поръчителство между моя съпруг и Мирослава Андонова, вече се явява сключен с лице, което извършва дейност в област, свързана с вземаните от моя съпруг, а и от мен решения в кръга на нашите правомощия и задължения по служба.

- Елена Русева Арнаукова - посочва за свързано лице дъщеря Лилия Р. Арнаукова, ЕГН xxxxxxxxxx, която е студентка II курс Право в СУ"Климент

Охридски”, считано от 31.08.2011 г. е започнала работа по xxxxxx трудов договор xxxх като технически сътрудник в Адвокатско дружество „Гугушев и сие” гр. София

- Светлана Ангелова Станева - не посочва размера на банковия си кредит
- Нина Иванова Кузманова - посочва за свързано лице „*****” ЕООД -гр. Пловдив, със седалище и адрес на управление гр. Пловдив, бул.*****№ ***, на което едноличен собственик на капитала и управител е съпругът М. К. К.
- Дафина Николаева Арабаджиева - не посочва размера на банковия си кредит

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

Коментар по темата: Съдията от Пловдивския окръжен съд Христо Симидчиев и шефът на Басейнова дирекция - Пловдив Атанаска Тунтова са сред 11-те висши държавни служители, проверявани от данъчните. Проверките са в резултат на открити нарушения, за които Сметната палата е сезирала Националната агенция по приходите, уточни нейният говорител Росен Бъчваров. Сред проверяваните висши чиновници има и действащ заместник-министър и заместник областен управител. Шефката на Басейнова дирекция - Пловдив Атанаска Тунтова е отказала да коментира проверката преди да е приключила официално. Тя определила като недостойно огласяването ѝ преди окончателните резултати. Тунтова уточнила, че това е шестата инспекция, която ѝ правят данъчните. Този път обследваният период започвал още от 1998-ма година. Съдията от Пловдивския окръжен съд Христо Симидчиев не бил открит за коментар. Той става обект на акцията на данъчните заради 12 700 лева, които е пропуснал да декларира. Неговият началник - Председателят на Окръжния съд Сотир Цацаров разказва, че е научил за проверката от медиите. При разговор със съдия Симидчиев, се констатира, че не става дума за пари в брой, а за разлика между покупна и продажна цена на имоти. Че проверката на данъчните органи е приключила с ревизионен акт и че той е заплатил задълженията си по този ревизионен акт. Задължение на всеки съдия е да декларира имотното си състояние, както всяка година, както и да представя декларация, свързана с конфликт на интереси. От НАП обявиха, че ако след приключването на ревизиите, се открият сериозни нарушения с данни за престъпление, сигналите ще бъдат изпратени към Прокуратурата.¹

В. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ ЕЛЕКТРОННА ПРОГРАМА

В Окръжен съд-Пловдив се използва програмата „Law Choice” за разпределение на делата от различните съдебни състави на случаен принцип. При прилагането на процедурата винаги се съставя протокол. Общият протокол от разпределението на всички дела и тези за всеки отделен процес се разпечатват от различни съдии. Беше направена демонстрация, по време на която се убедихме, че всяка техническа манипулация на избора се отразява в архива на програмата. Следователно всяка преднамерена намеса в случайното разпределение на съдебните дела подлежи на проверка и установяване. В Окръжен съд - Пловдив има Правила за прилагане на принципа за случаен подбор на делата, утвърдени със заповед № РД-68/25.07.2011 г. на Председателя. Те обхващат цялостния процес от момента на постъпване на книгата, по които се образуват делата; искания направени до съда в досъдебното производство и книгата, по които се образуват фирмени дела, до архивиране на информацията. За поддръжката на електронния архив са отговорни определени специалисти. Достъп до програмата чрез собствени уникални пароли имат само Председателят на Окръжен съд и заместникът му. Интегрираният модул в деловодния софтуер осигурява прозрачността на разпределение на делата, като позволява всяко дело да се провери как е разпределено и дали всички съдии са участвали при автоматичния избор.

¹ <http://bntplovdiv.com/news/crime/control/4840-smetnata-palata-e-otkrila-nesaotvetstviya-v-danachnite-deklaratzii-na-plovdivski-sadiya-i-shefa-na-basejnova-direkctiya.html>

Коментар по темата: „Изложеното в обстоятелствената част на акта, налага изводи за създадена изключително добра организация при разпределението на делата на случаен принцип, създадена от председателя на Окръжен съд - Пловдив. Създадени са точни, подробни и ясни правила, регламентиращи процедурата за извършването на разпределение и определяне на съдиите-докладчици, които създават условия за прозрачност по отношение спазване на принципа, установен с разпоредбата на чл. 9 от Закона за съдебната власт. Налице е целенасочен подход на ръководството на Окръжен съд - Пловдив за отговорно и ангажирано предприемане на адекватни действия за осигуряване прилагането на разпоредбата на чл. 9 от Закона за съдебната власт. Разписаният, посредством Вътрешните правила, утвърдени със Заповед № РД-68/25.07-2011 г. на председателя ред, обхваща цялостния процес от момента на постъпване на книгата, по които се образуват дела; исканията, направени до съда в досъдебното производство и книгата, по които се образуват фирмени дела, до архивиране на информацията. Детайлно е указан всеки един етап от разпределението на делата, образувани пред Окръжен съд - Пловдив, лицата, разполагащи с права да извършват разпределението и достъп до системата, посредством която се извършва разпределението. Нещо повече, изброително са посочени случаите, в които се налага отклонение от абсолютното спазване на принципа за случаен подбор при избор на съдии-докладчици, на които се разпределят делата за разглеждане. Следва да се отбележи, че настоящите констатации напълно кореспондират с положителните изводи за организацията на административната дейност на Окръжен съд - Пловдив, създадена от председателя, направени в Акт за резултати от извършена проверка на Инспектората на Висшия съдебен съвет, съставен на основание Заповед №232/31.08.2009 г. на главния инспектор. Предприетите от председателя на Окръжен съд - Пловдив действия за конкретизиране на правилата, когато се налага замяна на вече разпределено дело и определен докладчик, се явяват и отговор на констатациите, направени от ИВСС с посочения акт, за честа смяна на съдиите-докладчици по делата, като не се отразяват основанията за промяната в съдебните състави. При нуждата да бъде оптимизирана дейността на съдилищата, видно е, че принципът за случайния подбор при избор на съдебни състави не следва и не може да бъде абсолютизиран, доколкото при спазването му трябва да бъдат съобразявани и допълнителни обстоятелства: отводи на съдебни състави, отсъствия на съдии, както и случаите на дежурства и съблюдаване на кратките процесуални срокове за произнасяне, характерни за определени съдебни производства. Отделно от това, обаче, организацията, създадена в Окръжен съд - Пловдив, за разпределението на делата на случаен принцип, поставя въпроса относно възможността тя да бъде приложена в същия вид в съдилища със значително по-малък брой съдии, където трябва да бъдат отчитани други специфики.“¹

С. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ИНТЕРНЕТ-СТРАНИЦАТА НА ОКРЪЖЕН СЪД - ПЛОВДИВ

На интернет-страницата на Окръжен съд - Пловдив са представени Вътрешните правила за публикуване на съдебните актове. На страницата на Окръжен съд - Пловдив редовно се публикуват постановените съдебни актове. Гражданите имат достъп до публикуваните решения посредством изградена търсачка по зададени критерии. Секцията „Съдебни актове“ предоставя търсене по вид, дата и номер на делото.

Окръжен съд - Пловдив

● Решение гр. № 378/07.03.2012 г. на Окръжен съд - Пловдив при съдия Станислав Георгиев и членове на състава - Емилия Брусева и Димитрина Тенева по въззивно гражданско дело № 5/2012 г., производство по реда на чл. 258 - 273 от ГПК.

- имената на секретаря са с инициали;
- имената на адвоката по една от страните в процеса са с инициали;

¹ Акт на ИВСС по разпределението на делата на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение за резултати от извършена тематична проверка в Окръжен съд - Пловдив, стр. 6-7; <http://www.inspectoratvss.bg/bg/acts/>

- o спазени са изискванията на 33ЛД.
- Решение № 446/16.03.2012 г. на Окръжен съд - Пловдив при съдия Величка Белева и членове на състава - Пламен Чакалов и Радостина Стефанова по гражданско дело гр.д. № 2/12 г., производство на осн. чл.258 и сл. от ГПК.
 - o имената на секретаря са с инициали;
 - o спазени са изискванията на 33ЛД.
- Решение № 348/01.03.2012г., на Окръжен съд - Пловдив при съдия Виолета Шипоклиева и членове на състава - Фаня Рабчева и Анна Иванова по гражданско дело №7/ 2012г., производство по чл.258, ал.1 и сл. ГПК.
 - o имената на секретаря са с инициали.;
 - o имената на адвоката по една от страните в процеса са с инициали.
- Решение № 197/06.02.2012 г. на Окръжен съд - Пловдив на съдия Радослав Радев, членове на състава - Надежда Дзивкова и Николай Стоянов по гражданско дело .№ 17/2012 г., производство е по реда на чл. 317 във вр. с чл. 310 ГПК.
 - o имената на секретаря са с инициали;
 - o използват се инициали при град Пловдив - „град П.“;
 - o имената на адвоката по една от страните в процеса са с инициали.
- Произволно избрано решение, което не се разчита в половината си съдържание:

“...ри секретаря Г. З., като разгледа докладвано от съдия Иванова Въззивно Гр. дело № 34 по описа за 2011 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производство по чл. 258 от ГПК. Образувано е по жалба от адв. С. А. в кач. му на пълн. на Б. К. М. против Решение № 2934/14.09.2010 г. на Пловдивския районен съд, 11 гр. състав, опстановено по Гр. дело № 18355/2009 г., с което е отхвърлен иска му срещу МИнистерство на отбраната на Република България...”

“...РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 2934/14.09.2010 г. на Пловдивския районен съд, 11 гр. състав, постановено по Гр. дело № 18355/2009 г. гр., с.

ОСЪЖДА Б.К.М. с егн: ***** *** да заплати на Министерство на отбраната на Република България, с адрес гр. София, ул.”***** сумата 500 лв. - направени разноски пред ПОС за юрисконсулско възнаграждение.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в 1-месечен срок от съобщаване за изготвянето му на страните...”¹

D. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страницата на Окръжен съд - Пловдив: <http://www.os-plovdiv.com>

Интернет-страницата на Окръжен съд - Пловдив е с добър графичен дизайн и удобна за ползване. Менютата са изнесени в лявата страна, подредени както следва: Съдът; Съдебна палата; Съдебна администрация; График на делата; Съдебни актове; Районни съдилища; Вещи лица; Стажант-юристи; Пресслужба; Съобщения; Вие и съдът; декларации по ЗПРКИ и Връзки. Под снимката е добавен брояч за посещенията на сайта. Препоръчваме оптимизиране на използваната цвятова гама и пространственото разпределение.

¹ http://www.os-plovdiv.com/resheni/g_2011_34.HTM

Е. СЪДЪТ И ГРАЖДАНИТЕ

Спазване на непрекъснато работно време на съдебните канцеларии; обслужване на граждани; състояние, архитектурна среда и достъпност на съдебната сграда, включително и съдебните зали; наличие на информационен център, информационни табели и достъпни тоалетни за граждани; наличие на стаи за адвокати и прокурори; наличие на служители за връзки с обществеността.

Два от входовете на съдебната палата в Пловдив са снабдени с рампи и широки врати за хора с увреждания, които се придвижват със специални технически средства. Тъй като сградите, в които се помещават Окръжен и Районен съд имат топла връзка помежду си на ниво партер, няма пречка хора в инвалидни колички да се придвижват и до сградата на Районен съд. Отделно и в двете сгради има асансьори, които допълнително улесняват придвижването до всеки един от етажите. Установено бе, че канцелариите са с недостатъчно пространство, което затруднява от една страна работата на деловодителите и от друга на гражданите. На официалните входове на Окръжен и Районен съд - Пловдив са поставени електронни LCD монитори с информация за графика на съдебните заседания и съдиите-докладчици по делата. Тоалетната е на първия етаж в сградата на съда. Тя е достъпна за граждани след заплащане на 0.30 лв. Трябва да се обърне внимание обаче, че за така заплатената сума не се издава касов бон. Разположението на залите и деловодствата е посочено на специални табла на всеки етаж. Установи се, че има различие между информацията отразена на таблата и действителното нахождение на съответните канцеларии. Служителите от съдебната администрация носят баджове с имената си. Непрекъснатото работно време в съдебната администрация се спазва. Информацията за съдебните такси е обявена на касите на обслужващата съда банка, а също и на интернет-страницата на Районен съд. В съдебната сграда в град Пловдив има център, който дава информация на гражданите за видовете съдебни услуги. Съдът разполага със система за видеоконферентна връзка в съдебната зала. Безпроблемно функционира изградената вътрешна мрежа за връзка между залите, деловодствата, съдебните секретари и съдии. Като деловодна програма се ползва продуктът "Съдебно деловодство", предоставен безвъзмездно от "Информационно обслужване" АД и внедрен още през 2000г. Програмата се актуализира ежегодно при промени в процесуалните закони и правилата за деловодна работа. През 2011 г. е сключен договор за ежемесечното ѝ абонаментно поддържане от „Информационно обслужване“ АД - клон Пловдив. Банковите комисии за превод на съдебните такси начислявани от някои банки в съдебен район Пловдив достигат размери от 3.50 лева за един превод.

Коментар по темата: Дипломатът е на посещение в града и в програмата му са предвидени срещи с председателя на Окръжния съд Сотир Цацаров и с директора на Областната дирекция на МВР старши комисар Тодор Чонов. Разговорите на Уорлик с Цацаров и Чонов са по искане на дипломата. С председателя на съда се обсъждат реформата в съдебната система, проектът за изменение на Закона за съдебната власт, конституирането на новия Висш съдебен съвет. Темата на разговора със старши комисар Чонов са проблемите на организираната престъпност. И двете срещи са закрити за медиите. Поисках среща със съдия Цацаров, защото в пловдивския съд се правят много полезни неща и се предприемат мерки за подобряване на съдебната система, коментира посланик Уорлик. Цацаров уточни, че благодарение на личните усилия на дипломат №1 на САЩ у нас през март т.г. е проведен форум на съдилища от цялата страна, на който са обсъдени стъпките за промени в избирането на членове на Висшия съдебен съвет, измененията в Закона за съдебната власт, касаещи атестациите на съдиите и назначаването на следователите, промените в Закона за класифицираната информация и за използването на специални разузнавателни средства и др. На този форум е било решено да се направят стъпки за плащане на съдебните такси без банкова комисии. Министерството на финансите вече е дало зелена светлина за безкасово плащане. До края на седмицата представителите

Г. ПОДБОР И ДЕЙНОСТ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

Съдебните заседатели в Окръжен съд - Пловдив се определят за участия в съдебните състави на случаен принцип чрез програмата Law Choice. Според нас това е добра практика, като се има предвид, че съдията и съдебният заседател са равнопоставени. Средната възраст на съдебните заседатели е 40 години, като има специално звено от заседатели с педагогическо образование за разглеждане на дела срещу непълнолетни. Съществуват Вътрешни правила за дейността на съдебните заседатели, които лимитират възможностите за неравномерна натовареност на заседателите. В интернет-страниците на Окръжен и Районен съд - Пловдив не са публикувани поименните списъци на съдебните заседатели и Правилата за дейността им. Наблюдава се масово напускане на съдебни заседатели в Пловдив. Липсата на мотивация у гражданите да участват като съдебни заседатели в наказателния процес е проблем за съдебната система.

2.8 РЕЗУЛТАТИ ОТ НАБЛЮДЕНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД - ПЛОВДИВ

А. ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ И НАЛИЧИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ НА СЪДИИ, ПРОКУРОРИ И СЪДЕБНИ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Закон за предотвратяване и установяване на конфликти на интереси

В интернет-страницата на Висшия съдебен съвет бяха проучени декларациите на съдиите, работещи в наблюдаваните съдилища.

Районен съд - Пловдив

- Боян Димитров Кюртов - не посочва размера на банковия си кредит; посочва за свързани лица: Росица Тодорова Кюртова - съпруга, държавен съдебен изпълнител при СИС РС - Пловдив, Бони Панайотов Събев - братовчед, адвокат.

- Миглена Илиева Площакова - посочва за свързани лица: Димитър Петков Площак - съпруг - юрист на "Алфа Банк", клон България; Розалия Ангелова Площакова - свекърва - адвокат, Пловдивска адвокатска колегия. В последваща декларация посочва парично задължение без уточнен размер към „Алфа Банк“, клон България, произтичащо от договор за жилищен ипотечен кредит за служители на банката.

- Владимир Стоянов Вълчев - съпруга Йорданка Рангелова Тилова- Вълчева - прокурор в Районна прокуратура - град Пловдив.

- Десислава Пламенова Порязова - посочва за свързани лица: Пламен Милев Порязов - баща, съдружник в "Балкан" ООД - Пловдив.

- Веселина Тодорова Печилкова - посочва за свързани лица: Богданка Георгиева Печилкова /родител/ - адвокат; „Тоди“ ООД гр. Смолян, съдружници в което са Богданка Георгиева Печилкова /родител/ и Тодор Димитров Печилков /родител/; Тодор Иванов Луков /първи братовчед/ - частен съдебен изпълнител; Добромир Иванов Даскалов / втори братовчед/ - помощник - частен съдебен изпълнител.

- Кръстина Любенова Димитрова - съпругът ѝ Георги Димитров Димитров заема длъжност съдия в Районен съд - гр. Карлово.

¹ <http://www.blitz.bg/news/article/141677>

- Иван Александров Анастасов - съпруга Милена Иванова Анастасова работи като юрисконсулт в Областно пътно управление- гр. Пловдив.
- Елена Димитрова Герцова - посочва за свързани лица: а) Фердинанд Стоименов Милев - сътрудник по охрана в ГД "Охрана", ОЗ "Охрана" - Пловдив, лице, намиращо се във фактическо съжителство; б) Мадлена Димитрова Ерусалимова - собственик на ЕТ "Роял Дент - Мадлена Ерусалимова" - гр. София, сестра.
- Екатерина Стефанова Роглекова - посочва за свързани лица: Иван Филипов Роглеков - съпруг - собственик на ЕТ "Иван Роглеков" ; Надежда Стефанова Трифонова - Велева - съдия в Апелативен съд София, сестра; Николай Любомиров Велев - съпруг на Надежда Велева - адвокат в САК; Георги Милков Мумджиев първи братовчед - адвокат в ПАК, член на УС на Пловдивски граждански клуб и съдружник във фирма "РТ +" ООД Пловдив.
- Диана Илиева Костадинова - посочва за свързани лица: 1. Владимир Вакрилов Петров - полицаи в РУ на МВР - гр. Асеновград, лице, намиращо се във фактическо съжителство; 2. Атанаска Петрова Костадинова - управител на "Маркстрат" ЕООД - гр. Асеновград, майка; 3. Иван Илиев Костадинов - член на управителния съвет на "Петрол" АД - София, брат.
- Светлана Николова Неделева-Таскова - посочва за свързани лица: Стойчо Тасков, вкл. в качеството му на ЕТ "Стойчо Тасков - С и Т" - гр. Пловдив; Никола Неделев, вкл. в качеството му на ЕТ "Никола Неделев" - гр. Пловдив; Правда Неделева; Ана Братванова; Нестор Тасков; Бранимир Неделев; Владимир Неделев, вкл. в качеството му на ЕТ "Тесини - Владимир Неделев"- гр. Пловдив; Евгения Неделева; Елена Неделева, вкл. в качеството ѝ на ЕТ "Оазис - Елена Неделева" - гр. Пловдив; съдружник в "Е енд Ес 2007"ООД - гр. Пловдив и управляващ Сдружение "Веселие" - гр. Пловдив; Венцислав Свещаров, вкл. в качеството му на едноличен собственик и управител на "Ви Трейд" ЕООД - гр. Пловдив; Стойко Тасков; Пана Таскова; Христина К. Ангелова; Георги Тасков; Николина Таскова; Тодор Тасков; Анна Неделева.
- Иван Георгиев Калибацев - посочва за свързани лица: Мария Иванова Калибацева - родител, собственик на ЕТ "Мария Калибацева" гр. Петрич, Борис Иванов Калибацев, роднина по сребрена линия трета степен, акционер и управител в следните дружества: "Пловдивска консерва" АД гр. Пловдив, "Филикон 97" АД гр.Пловдив, "Фил 2000" АД гр. Пловдив, "БИМ 04" АД гр. Пловдив, "Фемина Експерт" АД гр. София; Иван Борисов Калибацев - роднина по сребрена линия от четвърта степен - управител и акционер в "БИМ 04" АД гр. Пловдив.
- Иван Минчев Минчев - посочва за свързани лица: М. А. М. - съпруга - КОДФ в РС гр. П - ДСИ.
- Н. Н. В. - не посочва банката, към която има кредити.
- Недялка Димитрова Свиркова - не посочва размерите на банковите си кредити.
- Биляна Томова Вранчева - не посочва размера на кредита си и банката, на която го дължи.
- Георги Янчев Карастоянов - не посочва размера на банковия си кредит; посочва за свързани лица: Светла Нешева Карастоянова - съпруга.
- Живка Димитрова Кандузова - не посочва размерите на банковите си кредити.
- М. А. А. - посочва за свързани лица: съпруга К.П.А. - нотариус, майка А. Г. А. - адвокат.
- З. И. В - посочва за свързани лица: А. Т. Б., адвокат, фактическо съжителство.
- М.Г.Н.-Р. - не посочва размера на банковия си кредит.
- Виделина Пенчева Очева - посочва за свързани лица: Гена Йорданова Очева; Яна Пенчева Очева; Рангел Йорданов Драганов; Виделина Рангелова Драганова, вкл. в качеството ѝ на ЕТ "Виан - Виделина Драганова"; Йорданка

Рангелова Драганова; Гълъбина Иванова Атанасова, вкл. в качеството ѝ на ЕТ "Гълъбина Атанасова"; Мария Иванова Делипавлова и Янка Борисова Витева.

- Милена Атанасова Георгиева - посочва за свързани лица: А.И.Х. - СД "Х - б. Х с-ие"; "Б." ООД; И. А.Х. - "Б. 1" ООД; Т. С. Х.- "Т." ООД; Б. И. Х. - СД "Х - б. Х с-ие"; "Б." ООД; И. Б. Х. - "Б." ООД, "Б. 96" ООД; Д. Б. О. - "Б. 96" ООД, "Ф." ООД; В. Б. С. - "Б. 96" ООД, "Д." ЕООД, ЕТ "С.- В. С."

- Десислава Чавдарова Кацарова - Христозова - посочва за свързани лица: Евгения Гълъбова Кацарова - адвокат при АК - гр. София, Чавдар Георгиев Мандраджиев - управител на "Херикс" ООД - гр. Пловдив, ЕТ "Аспект - Йорданка Христозова - Мандраджиева" - гр. Пловдив - Йорданка Пейчева Христозова - Мандраджиева, Фондация "Алтернативи за култура и образование" - гр. Пловдив - управител Йорданка Христозова - Мандраджиева; Адвокат Михаил Красимиров Антонов при АК - гр. София, Адвокатско съдружие "Радослав Тонев и съдружници" - АК - гр. София - Радослав Тонев, Красимир Антонов и Василена Бахчеванова; Владимир Стоянов Влаев - управител на "Бултрейд 94" ООД - гр. Пловдив; Владимир Стоянов Влаев и Радка Делчева Влаева - съдружници в "Мултитрейд 2000" ООД - гр. Пловдив.

- Румен Бончев Попов - посочва за свързани лица: Стефан Бончев Попов - брат, Главен експерт РРД.

- Веселин Димитров Хаджиев - посочва за свързани лица: Силвия Андреева Хаджиева - съпруга, нотариус.

- Стефка Тодорова Михова - посочва за свързани лица: Цветанка Тод. Михова, майка, съдия в ПАС; Стоян Тодоров Михов-брат, мл. адвокат в АК-Пазарджик.

- Татяна Иванова Маслинкова - посочва за свързани лица: С. Е. Т. - съдебен заседател в Районен съд гр. Пловдив и майка на лицето, с което живее във фактическо съжителство Е. В. Т.

- Велина Ем. Антонова - посочва за свързани лица: В. Хронева (сребрена родственица от четвърта степен).

2. Кодекс за етичното поведение на българските магистрати

Коментар по темата: Районният съд и Районната прокуратура в Пловдив се извиниха на журналистите, на които бяха обявени публично имената и личните данни по време на наказателно дело, съобщиха от пресентъра на институцията. В официалното изявление до медиите като използват случая да изкажат уважението си към дейността на медиите, допринасящи за повишаването на прозрачността на правораздаването, ръководителите на Районния съд и Районна прокуратура поднасят своите извинения към журналистите, а също и на останалите присъстващи в залата. Магистратите гарантират, че за в бъдеще подобен род действия няма да бъдат допуснати. При извършената проверка е установено, че на 20 февруари 2012 г. в Пловдивския районен съд е било разгледано дело за вземане на мярка за неотклонение „Задържане под стража“ по отношение на 3 лица, обвинени за придобиване и укриване на лек автомобил, за който са предполагали, че е придобит от друго чрез престъпление - кражба. По време на съдебното заседание от прокурора е било направено искане за удостоверяване самоличността на присъстващите в залата лица. Действията му са били продиктувани единствено от желанието да бъде обезпечено по най-добрия начин разследването по делото, което е било в начална фаза с оглед на факта, че част от присъстващите в залата биха могли в по-късен етап да бъдат разпитани като свидетели. С оглед на гарантирането на реда в залата е възможно да бъде направена проверка на присъстващите. При извършване на исканата от прокурора проверка, съдът публично е оповестил лични данни / имена и ЕГН / на всички намиращи се на съдебното заседание, включително и на присъстващите журналисти.¹

¹ http://www.plovdivutre.bg/krimi/29976-plovdivskite_magistrati_se_izviniha_na_zhurnalistite_za_iznesenite_danni

В. ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ НА ИНТЕРНЕТ-СТРАНИЦАТА НА РАЙОНЕН СЪД - ПЛОВДИВ

Районен съд - Пловдив

● Решение 2079/22.05.2012г. на Районен съд - Пловдив на съдия Павел Павлов и секретар Величка Динкова по гражданско дело номер 1135. Иск с правно основание чл.422 във връзка с чл.415 и чл.124, ал.1 от ГПК.

- използват се инициали при град Пловдив - „град П.“;
- имената на адвоката на една от страните в процеса са с инициали.

● Решение от 02.05.2012 година на Районен съд - Пловдив на съдия Александър Точевски и секретар Диана Димитрова по гражданско дело № 2227 по описа на съда за 2012 г. Предявен е иск с правна квалификация по чл. 422, вр. чл. 124 ал. 1 от ГПК и чл. 79 и чл. 86 от ЗЗД.

- имената на юрисконсулта на юридическото лице, страна в процеса са с инициали;
- прави впечатление разликата в инициалите на юрисконсулта на юридическото лице в съдебния акт - в диспозитива е посочен „... представлявано от Л. Л. П., чрез пълномощника си юрисконсулт Ц. Х. Й...“, а в мотивите: „представлявано от Л. Л. П., чрез пълномощника си юрисконсулт Д. И. В...“¹ „...“, като във втория абзац на последния текст отново е споменат юрисконсултът с инициалите Ц. Х. Й.

● Решение № 2098 от 22.05.2012 година на Районен съд - Пловдив на съдия Александър Точевски и секретар Диана Димитрова по гражданско дело № 24661 по описа на съда за 2012 г. Предявен е иск с правна квалификация по чл. 79 от ЗЗД.

- спазени са всички изисквания на ЗЗД, не са открити пропуски и технически грешки.

● Решение № 1949/16.05.2012 г. на Районен съд - Пловдив на съдия Александър Точевски и секретар Диана Димитрова по гражданско дело № 22305 по описа на съда за 2012 г. Предявени са искове с правна квалификация по чл. 318 ал. 1, вр. чл. 327 ал. 1 от ТЗ и чл. 86 от ЗЗД

- имената на адвоката по една от страните в процеса са с инициали.

● Решение от 26.04.2012 г. на Районен съд - Пловдив на съдия Христо Симитчиев и секретар Малина Петрова по гражданско дело № 10950 по описа за 2011г. Предявени са искове с правна квалификация чл.240, ал.1 от ЗЗД във връзка с чл.79 ЗЗД и чл.86 ЗЗД.

- спазени са всички изисквания на ЗЗД, не са открити пропуски и технически грешки.

С. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

1. Съдържание и форма на интернет-страницата на Районен съд - Пловдив:
<http://www.rs-plovdiv.com>

Достъпът до интернет-страницата на Районен съд - Пловдив се осъществява чрез бутон „Вход“. Препоръката ни е сайта да се отваря директно. В интерфейса на сайта е заложено на червения цвят. Препоръчваме оптимизиране дизайна от гледна точка на цветовата гама. Менютата са изнесени от лявата страна на страницата. В средата е описано как се осъществява достъпа до публикуваните съдебни актове, съгласно чл. 64 от ЗСВ. Под посочените Указания откриваме благодарствено писмо, раздел с историческа справка за съда, който в момента не е

¹ <http://www.rs-plovdiv.com/reshenia/052012/0405g/2227-12.htm>

актуален и раздел със структура на магистратурата. В раздел Структура е изнесена графика, която стои непопълнена, посочени са имената на Председателя на съда, с неговите заместници, броят съдебни служители и съдебният район. Менютата в лявата страна на сайта са: Начало; Съдът; Съдебна палата; Съдебна администрация; Отчетен доклад; График на заседания; Съдебни актове; Изпращане на съобщения и призовки чрез електронен пощенски адрес; Съобщения; Вещи лица; Пресслужба; Процедури; Полезно; Вие и съдът; Връзки; Мнения/предложения; Работни места; Държавен съдебен изпълнител; Консултативен форум на районните съдилища; Карта на сайта. Под тях е поместен линк, който отваря ново писмо с връзка към Районен съд - Пловдив. Поместен е и електронен брояч за посещенията в сайта.

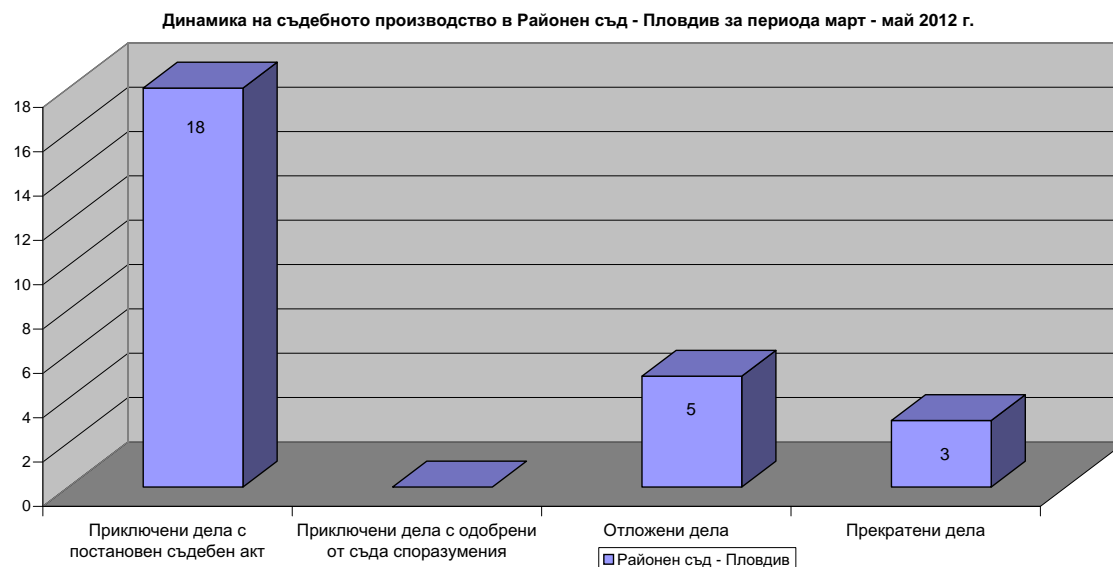
D. ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦА

Отношението на съдиите към непълнолетни лица, призовани в съдебната зала е професионално. При наблюдението на дело по ЗЗДет направи впечатление позитивното и предразполагащо поведение на съдията, което създаде благоприятна обстановка за детето. Въпросите бяха задавани на разбираем и приемлив за детето език и тон. Магистратите спазват етичните и професионални норми в съдебния процес при присъствието на непълнолетни лица.

Коментар по темата: Работна среща-обучение на тема "Участие на децата в правни процедури" Комплексът за социални услуги за деца и семейства /КСУДС/ организира работна среща-обучение на тема "Участие на децата в правни процедури", което ще се състои днес, 16.05.2012 г., от 10 до 16 часа в Центъра за обществена подкрепа, ул. "Неофит Бозвели" № 38. На работната среща ще присъстват специалисти от Окръжен съд и прокуратура, Районен съд Пловдив, Районна прокуратура - Пловдив, Карлово, Асеновград и Първомай, Районен съд - Карлово, Асеновград и Първомай, ОД на МВР - Пловдив, ОСО към Окръжна прокуратура - Пловдив, Регионална дирекция "Социално подпомагане", Дирекция "Социално подпомагане" и доставчици на услуги. Срещата ще бъде водена от Надя Стойкова, изпълнителен директор на Сдружение "Институт по социални дейности и практики" и г-н Георги Кацаров, административен ръководител на Районна прокуратура - Пазарджик. Целта на срещата е да се постави началото на широко междуинституционално сътрудничество в работата с деца, жертви/свидетели на насилие и гарантиране правата на децата, участващи в съдебни производства. Срещата ще бъде открита от Георги Титюков, зам.-кмет "Спорт, младежки дейности и социална политика" Община Пловдив. В изпълнение на своята мисия КСУДС се стреми да развива услуги в съответствие със съвременните тенденции, гарантиращи правата на децата и повишаване на тяхното благосъстояние. В тази връзка бе изградено Специализирано помещение за изслушване на деца /"Синя стая"/ в сградата на Център за обществена подкрепа на ул. "Неофит Бозвели" №38. "Синята стая" е специално оборудвана за изслушване и разпити на деца, участници в съдебни и досъдебни производства със съответните аудио и видео технически средства. Въвеждането на практика за използване на "Синята стая" цели да се намали риска от бъдещо травмиране на детето, жертва/свидетел на насилие при участието му в правни процедури, както и да създаде достъпност и устойчивост на щадяща за детето услуга предоставяна в сигурна среда. Работната среща-обучение е първа стъпка към създаването на партньорство и въвеждането на нов подход към детето, жертва/свидетел, участник в съдебното производство. Предстои обучение на специалисти за изслушване на детето от съдия и подписване на работно споразумение между община Пловдив, в качеството ѝ на доставчик на услуги в КСУДС Пловдив и представители на съд, прокуратура, ОД на МВР, РДСП като ползватели на "Синята стая".

Коментар по темата: Районен съд - Пловдив - Необходимо е завишаване на санкциите за някои посегателства срещу личността на малолетните и непълнолетните, като например за склоняване на малолетно лице да участва или да наблюдава сексуални сцени (по чл. 155б НК), за склоняване малолетно или непълнолетно лице да встъпи в брак или да заживее съпругески с друго, насилствено или срещу откуп (по чл. 177, ал. 2, по чл. 178, по чл. 182а и по чл. 192 НК) и за изтезание и неполагане на грижи за подрастващите (по чл. 182 и по чл. 187 НК). В противен случай съчетано с института на съкратеното съдебно

Е. ДИНАМИКА НА СЪДЕБНОТО ПРОИЗВОДСТВО - НАБЛЮДАВАНИ ДЕЛА

В Районен съд - Пловдив от наблюдаваните общо 26 дела , малко повече от половината (18 дела) са приключени със съдебен акт. От останалите 8 дела, 5 са приключени със постигнати споразумения или спогодби между страните и 3 дела са отложени.

¹ Отчетен доклад за 2011г. на Районен съд - Пловдив - <http://www.rs-plovdiv.com/doklad.html>

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Наблюдаващият екип констатира, че е налице видим напредък в работата на съдилищата в областите, свързани с повишаването на отчетността, прозрачността и достъпността на правосъдието спрямо гражданите и обществото.

Има разбиране от страна на магистратите и по проблемите, свързани с детското и младежко правосъдие. Мониторингът показва, че съдийските колегии се стремят да усъвършенстват практиките си по тази тема в рамките на съществуващите норми .

Липсва напредък в усилията на съдебната гилдия по отношение на контролът и качеството на етиката, морала и съблюдаване професионалните и лични отношения за предпазване от попадане в конфликти на интереси. Направеното до момента не отговаря на обществените очаквания, въпреки наличието на добри правила (ЗПУКИ и КЕПБМ).

Имат по-скоро формално действие механизмите за контрол върху етичното поведение на магистратите, които Законът за предотвратяване и установяване конфликти на интереси се очакваше да засили. Задължените да попълват декларации за обвързаността си съдии го правят по начин, който дори не прикрива нежеланието на съсловието да няма истинска прозрачност. Изобилстват декларации с инициали, без обявени източници на кредитиране, всички качени на сайта на ВСС, но отсъстващи от интернет-страниците на съдилищата, където съответните магистрати живеят и правораздават.

Отчетените от наблюдението негативни практики, не са изключения в настоящото проучване. Целта на анализа е изразяване на гражданската позиция за тревожни тенденции в съдебната система и сътрудничество при полагане на усилия за преустановяването им и въвеждането на нови добри практики.

Екипът по проекта благодари на административните ръководства на наблюдаваните съдилища за оказаното съдействие по време на мониторинга и смята за важно да отбележи, че практиките в доклада не са изключения, отчетени само в настоящото проучване. Те са характерни за почти всички съдилища в страната и са част от несъвършенствата на съдебната система у нас като цяло. Очакванията на обществото за същинска реформа в правоприлагането и поставянето върховенството на закона над всички обаче налагат съдът да бъде подложен на граждански натиск за промяна.

Проектът “Правосъдие близо до хората: втора фаза” е ефективен начин за влияние, който Националната мрежа за гражданско наблюдение на съда използва.

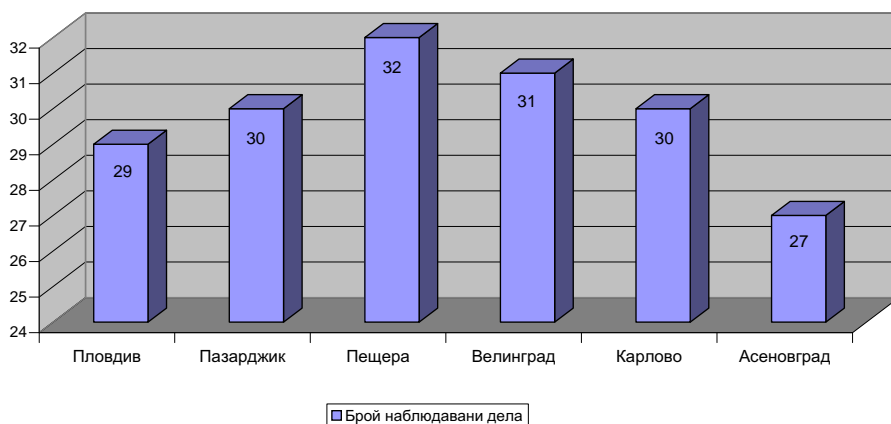
ИЗДАДЕНИ ДОКЛАДИ ЗА ГРАЖДАНСКО НАБЛЮДЕНИЕ НА СЪДА

- ▶ *Доклад за наблюдение на съдебни дела за домашно насилие над жени, 2005 г.:* www.court1-rz.hit.bg/, рубрика „Отчети” - „Годишен”
- ▶ *Първи доклад за напредъка на съда с фокус уязвими групи, 2006 г.:* www.court2-rz.hit.bg/, рубрика „Бюлетин”
- ▶ *Втори доклад за напредъка на съда при прилагане на законите, 2007 г.:* www.court3-rz.hit.bg/, рубрика „Бюлетин” - „Отчети” - Краен аналитичен доклад
- ▶ *Трети доклад за напредъка на съда с фокус достъп до правосъдие на уязвими групи, 2006 г.:* www.court4-rz.hit.bg/, рубрика „Бюлетин”
- ▶ *Четвърти доклад за публичния образ на съда в три града, 2009 г.:* www.ngo-rz.org/arhives/gn5.pdf
- ▶ *Пети доклад за дейността на Центъра на НПО в Разград по прилагане на закона за защита срещу домашното насилие, 2010 г.:* www.ngo-rz.org
- ▶ *Шести доклад за гражданско наблюдение на съда в Разград, Шумен, Силистра и Попово, 2010 г.:* www.ngo-rz.org
- ▶ *Седми доклад за гражданско наблюдение на съда в Търговище, Русе, Добрич и Варна, 2010 г.:* www.ngo-rz.org
- ▶ *Осми доклад за гражданско наблюдение на съда във Велико Търново, Кубрат, Ловеч и Разград, 2010 г.:* www.ngo-rz.org
- ▶ *Девети доклад за гражданско наблюдение на съда в Габрово, Левски, Плевен и Червен бряг, 2010-2011 г.:* www.ngo-rz.org
- ▶ *Десети доклад за гражданското наблюдение на съда в Ботевград, Враца, Монтана и Видин, 2011г.:* www.ngo-rz.org
- ▶ *Единадесети доклад за дейността на Центъра на НПО в Разград по прилагане на Закона за защита от домашно насилие, 2011г.:* www.ngo-rz.org
- ▶ *Дванадесети доклад за напредъка на съда в Северна България, 2010г.-2011г.:* www.watch.ngo-rz.org
- ▶ *Тринадесети доклад за гражданско наблюдение на съда в Благоевград, Кюстендил, Дупница, Петрич, Перник и Разлог, 2012г.:* www.watch.ngo-rz.org

IV. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ

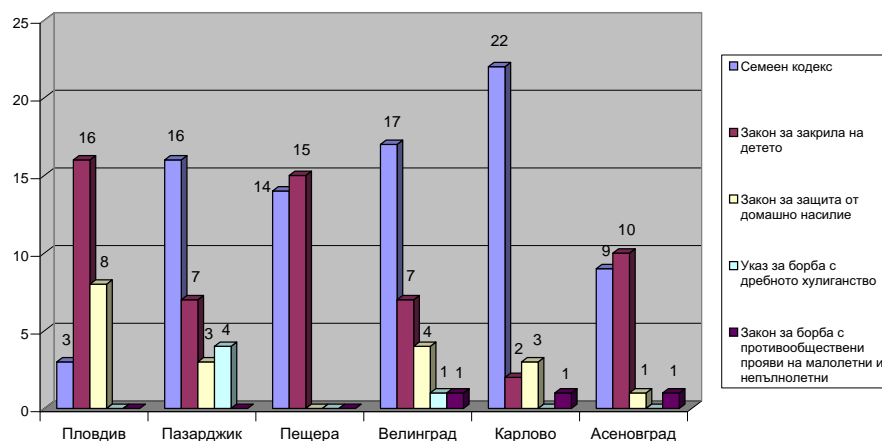
СТАТИСТИКА НА НАБЛЮДАВАНИТЕ СЪДЕБНИ ДЕЛА В ОКРЪЖНИТЕ СЪДИЛИЩА В ПЛОВДИВ, ПАЗАРДЖИК И РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА В АСЕНОВГРАД, ВЕЛИНГРАД, КАРЛОВО, ПАЗАРДЖИК, ПЕЩЕРА И ПЛОВДИВ (МАРТ - МАЙ 2012 г.)

Брой наблюдавани дела за периода март-май 2012 година

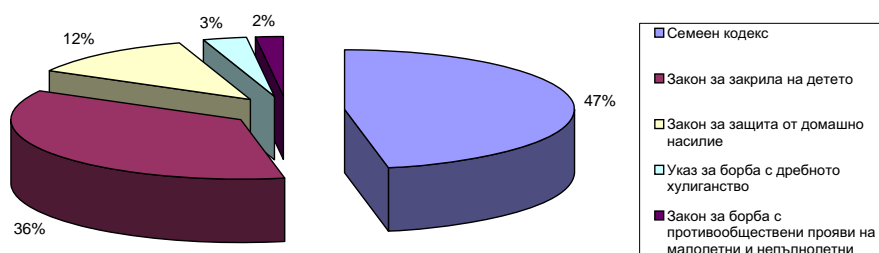
Общо са наблюдавани 179 съдебни дела в 180 съдебни заседания за периода март-май 2012 г.

Наблюдавани съдебни дела по закони през периода март-май 2012 г.

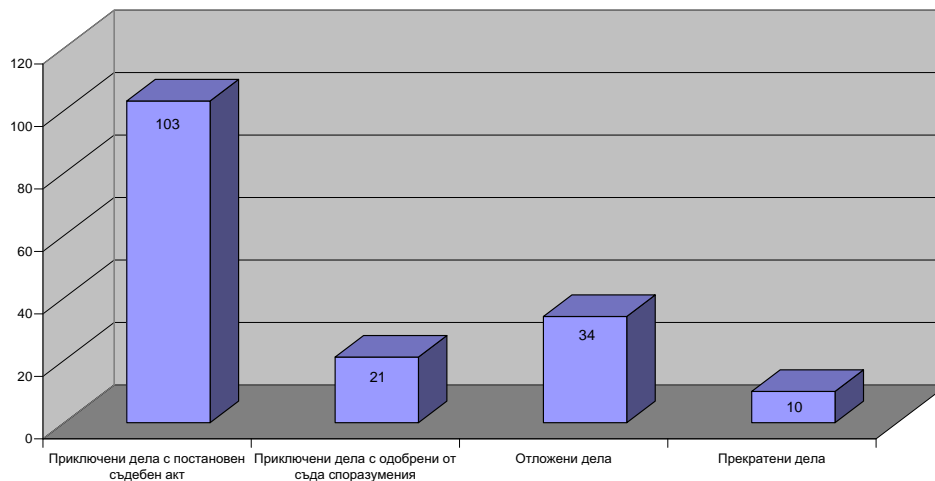
Най-много съдебни дела са наблюдавани по Семейния кодекс, докато в Районен съд - Пловдив, Районен съд - Пещера и Районен съд - Асеновград най-много наблюдавани дела са по Закона за закрила на детето.

Наблюдавани дела по закони в съдилищата в градовете Пловдив, Пазарджик, Пещера, Велинград, Карлово, Асеновград за периода март-май 2012 г.

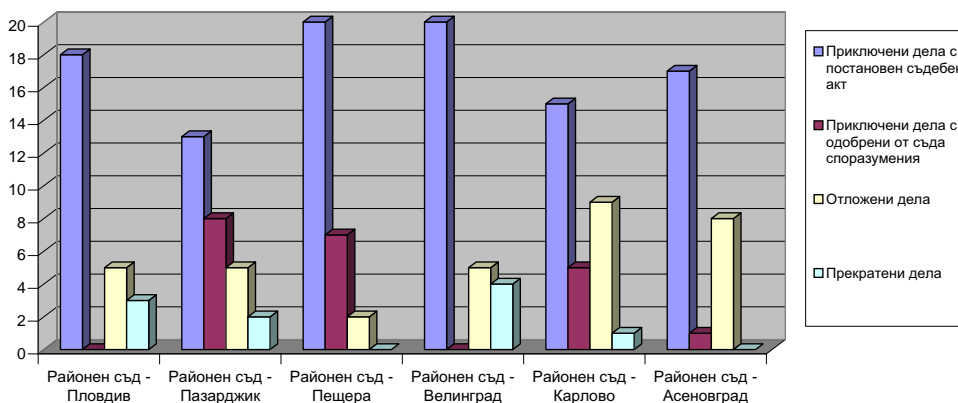
Близо половината (47%) от наблюдаваните дела са по Семейния кодекс. Следва броят (36%) на съдебните дела по Закона за закрила на детето. Голяма част от наблюдаваните дела по ЗЗДН са били наблюдавани в Районен съд - Пловдив и Районен съд - Велинград.

Наблюдавани граждански дела

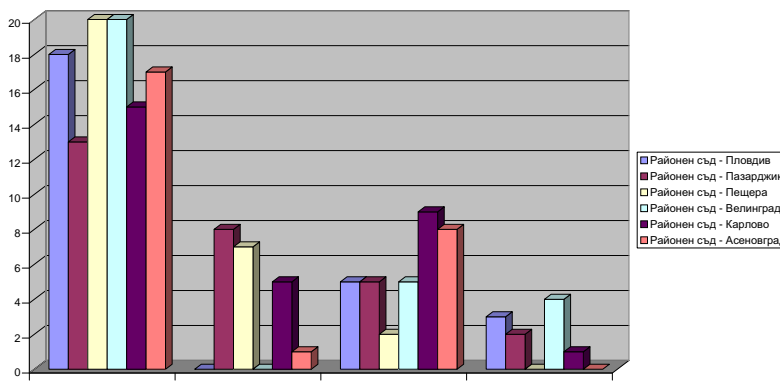
За тримесечния период от избраните съдебни дела за наблюдение над 1/2 (103 дела) са приключени с постановен съдебен акт. Отложените дела са с 2/3 по-малко (34 броя). За тримесечието 21 броя съдебни дела са приключени със одобрени от съда споразумения или спогодби между страните и 10 броя съдебни дела са прекратени.

Динамика на съдебното производство за периода март-май 2012 г.

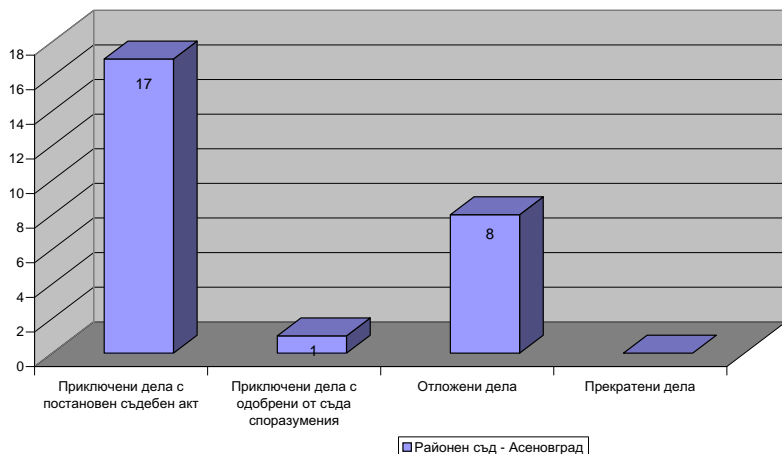
Във всички съдилища от групата повече от половината наблюдавани съдебни дела са приключени с постановен съдебен акт. За едно тримесечие най-голям брой отложени дела са отбелязани в районните съдилища на Карлово и Асеновград. Най-много дела със постигнати споразумения или спогодби между страните са били наблюдавани в районните съдилища на Пазарджик, Пещера и Карлово. Най-много прекратени дела са установени в Районен съд - Велинград.

Динамика на съдебното производство за периода март-май 2012 г.

Най-много приключени дела със съдебен акт са наблюдавани в районните съдилища в Пещера и Велинград. Най-много отложени дела са наблюдавани в Районен съд - Карлово.

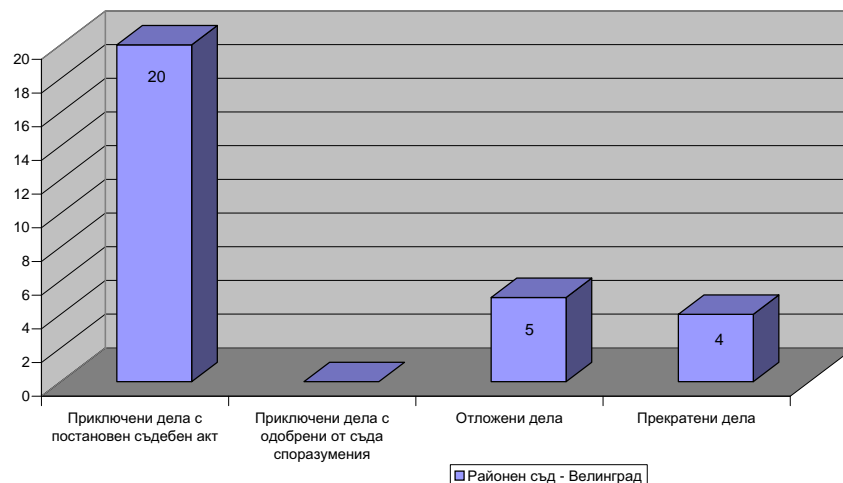
Динамика на съдебното производство в Районен съд - Асеновград за периода март-май 2012 г.

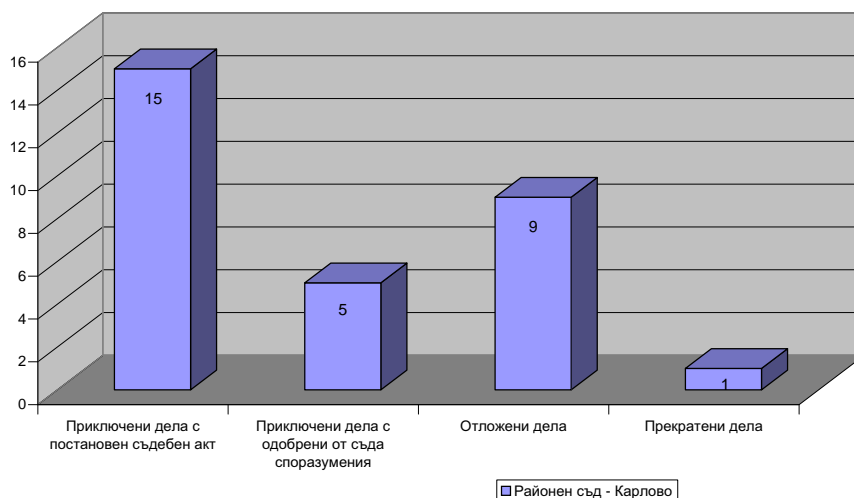
В Районен съд - Асеновград от избраните общо 26 дела, малко над половината (1/2) са приключени със съдебен акт. Няма прекратени дела.

Динамика на съдебното производство в Районен съд - Велинград за периода март-май 2012 г.

В Районен съд - Велинград от избраните общо 29 дела, от които 2/3 са приключени със съдебен акт. Интересно е, че за останалите наблюдавани дела приблизително поравно е броят на отложените и прекратените дела.

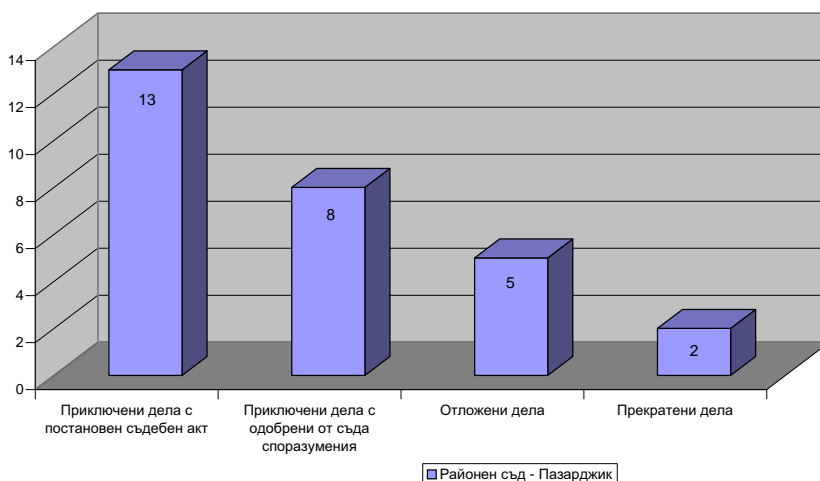

Динамика на съдебното производство в Районен съд - Карлово за периода март-май 2012 г.

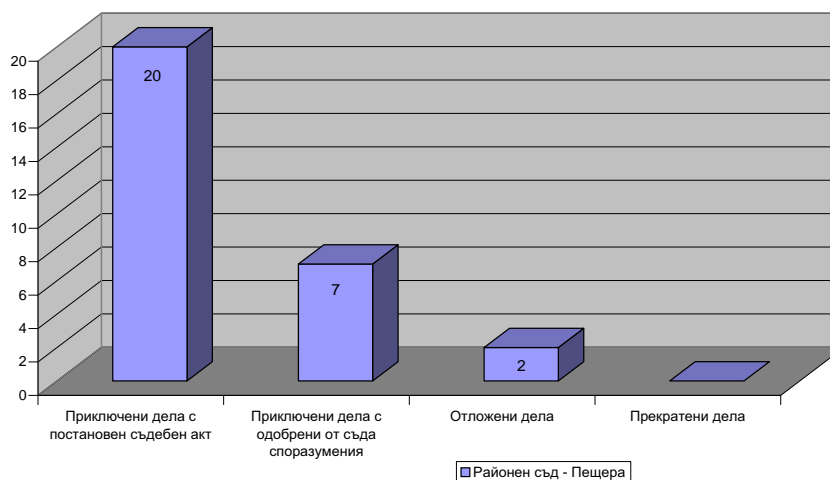
В Районен съд - Карлово от избраните общо 30 дела, точно половината (1/2) са приключени със съдебен акт. От останалите 15 броя дела, 9 са отложени, 5 са приключени със постигнати споразумения или спогодби между страните и 1 дело е прекратено.

Динамика на съдебното производство в Районен съд - Пазарджик за периода март-май 2012 г.

В Районен съд - Пазарджик от избраните общо 28 дела, по-малко от половината (13) са приключени със съдебен акт. От останалите 15 дела, 8 дела са приключени със постигнати споразумения или спогодби между страните, 5 броя дела са отложени и 2 дела са прекратени.

Динамика на съдебното производство в Районен съд - Пещера за периода март-май 2012 г.

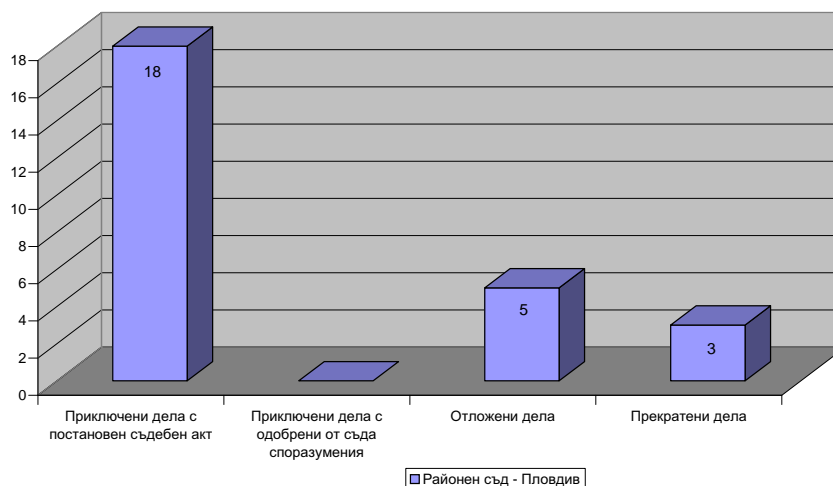

В Районен съд - Пещера от избраните общо 29 дела, около 2/3 (20 дела) са приключени със съдебен акт. От останалите 9 дела, 7 са приключени със постигнати споразумения или спогодби между страните и 2 дела са отложени. Няма прекратени дела.

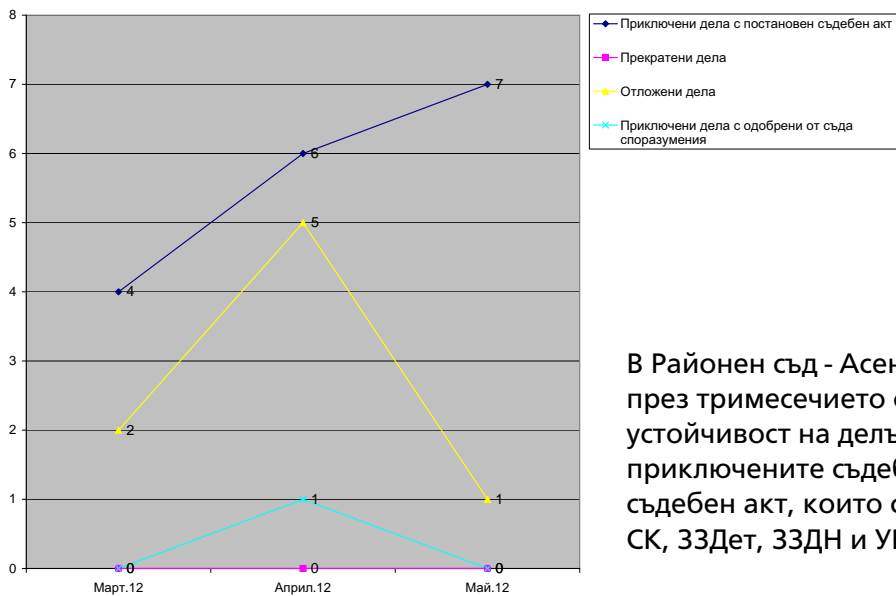
В Районен съд

- Пловдив от избраните общо 26 дела, малко повече от половината (18 дела) са приключени със съдебен акт. От останалите 8 дела, 5 са отложени и 3 дела са прекратени.

Динамика на съдебното производство в Районен съд - Пловдив за периода март-май 2012 г.

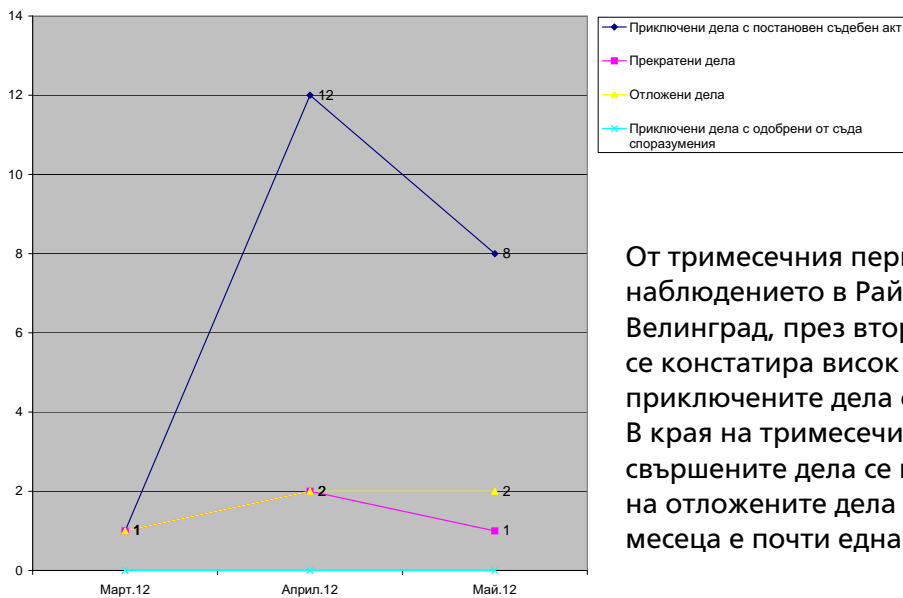

Движение за наблюдаваните дела в Районен съд - Асеновград за периода март-май 2012 г.

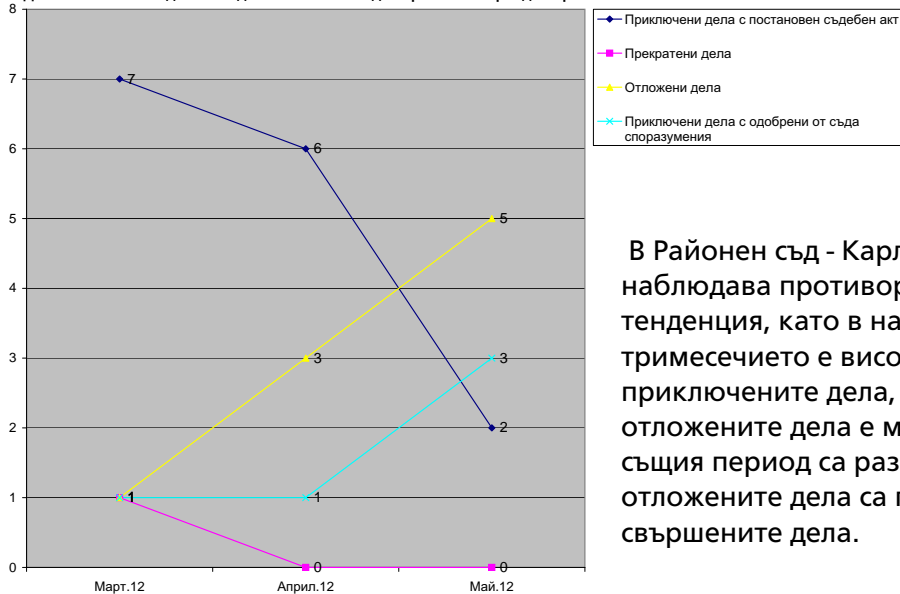
В Районен съд - Асеновград през тримесечието се отбелязва устойчивост на делът на приключените съдебни дела със съдебен акт, които се разглеждат по СК, ЗЗДет, ЗЗДН и УБДХ.

Движение за наблюдаваните дела в Районен съд - Велинград за периода март-май 2012 г.

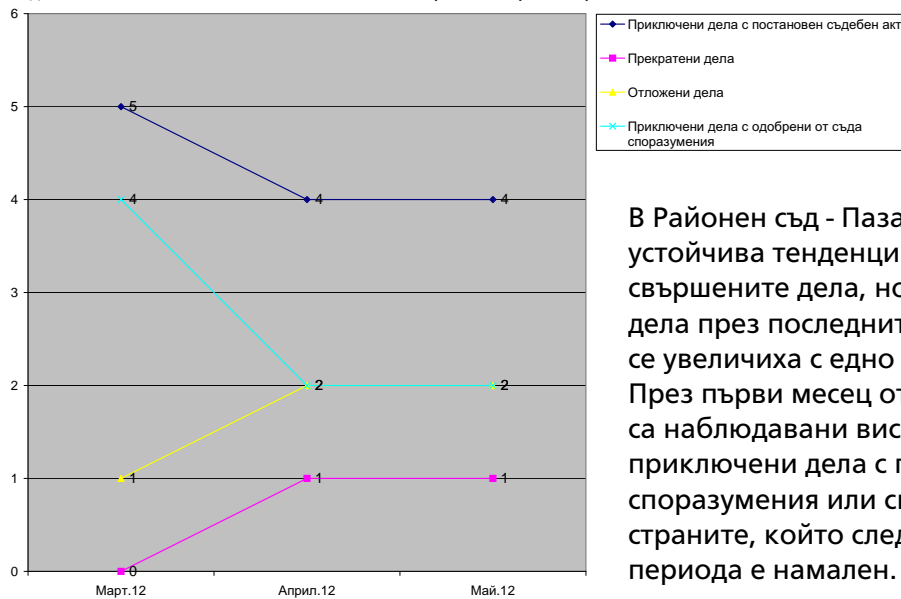
От тримесечния период на наблюдението в Районен съд - Велинград, през втория месец се констатира висок дял на приключените дела със съдебен акт. В края на тримесечието броят на свършените дела се намали. Броят на отложените дела през трите месеца е почти еднакъв.

Движение за наблюдаваните дела в Районен съд - Карлово за периода март-май 2012 г.

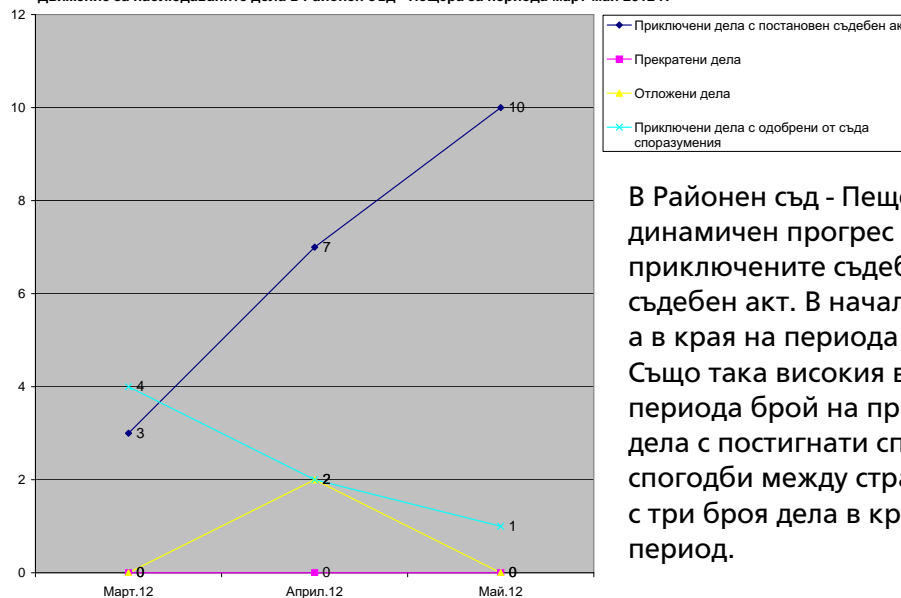
В Районен съд - Карлово се наблюдава противоречива тенденция, като в началото на тримесечието е висок броят на приключените дела, а броят на отложените дела е малък. В края на същия период са разменени местата, отложените дела са повече от свършените дела.

Движение за наблюдаваните дела в Районен съд - Пазарджик за периода март-май 2012 г.

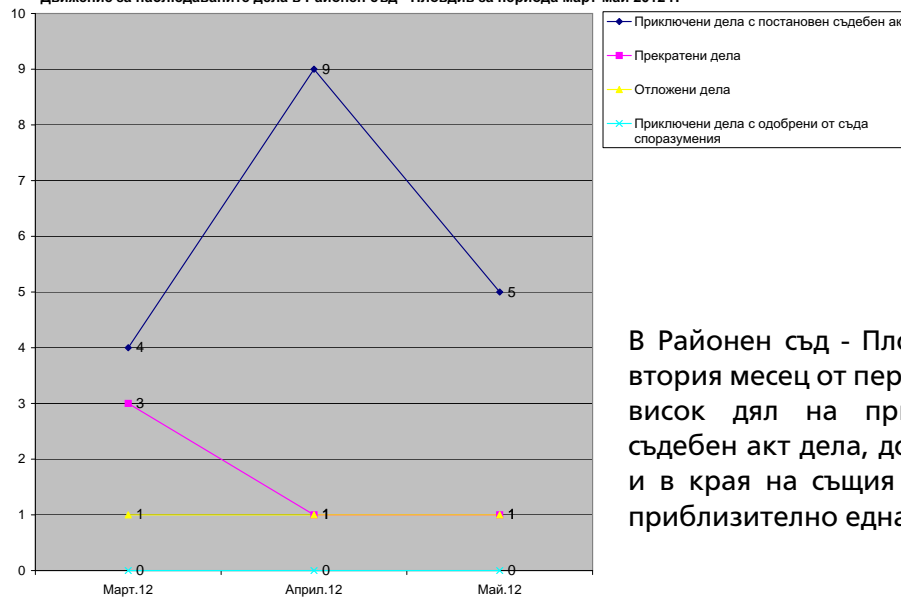
В Районен съд - Пазарджик е устойчива тенденцията на броя на свършените дела, но отложените дела през последните два месеца се увеличиха с едно дело повече. През първи месец от периода са наблюдавани висок брой приключени дела с постигнати споразумения или спогодби между страните, който след това в края на периода е намален.

Движение за наблюдаваните дела в Районен съд - Пещера за периода март-май 2012 г.

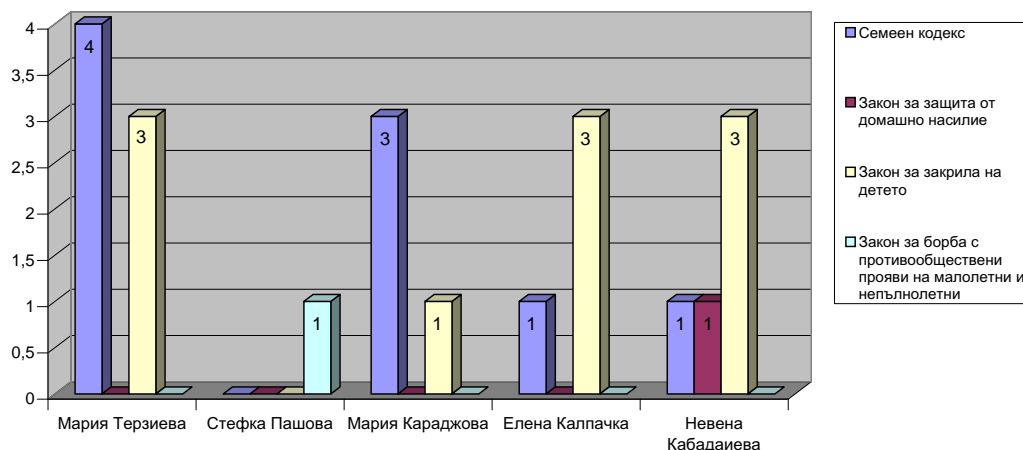
В Районен съд - Пещера се отбелязва динамичен прогрес на броя на приключените съдебни дела със съдебен акт. В началото бяха 3 броя, а в края на периода броят се утрои. Също така високият в началото на периода брой на приключените дела с постигнати споразумения или спогодби между страните се понижи с три броя дела в края на същия период.

Движение за наблюдаваните дела в Районен съд - Пловдив за периода март-май 2012 г.

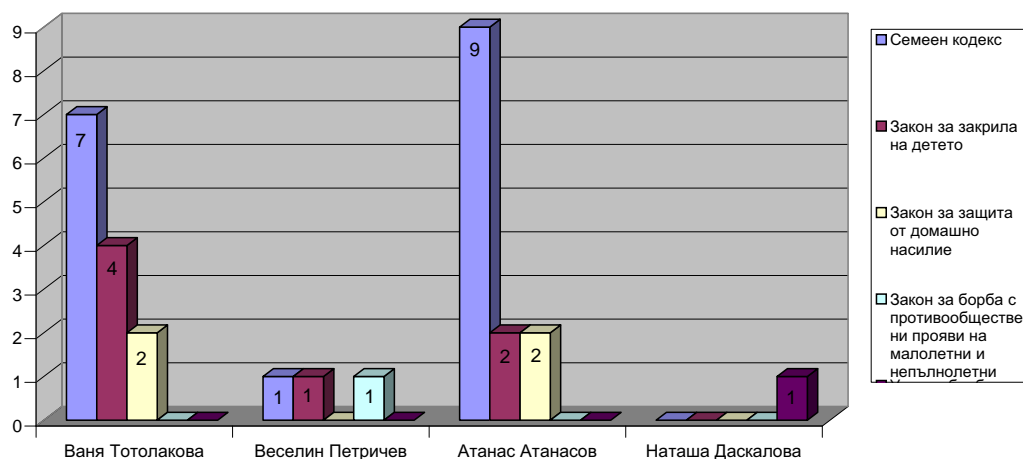
В Районен съд - Пловдив само през втория месец от периода се установи висок дял на приключените със съдебен акт дела, докато в началото и в края на същия период броят е приблизително еднакъв.

Наблюдавани дела при съдии от Районен съд - Асеновград март-май 2012 г.

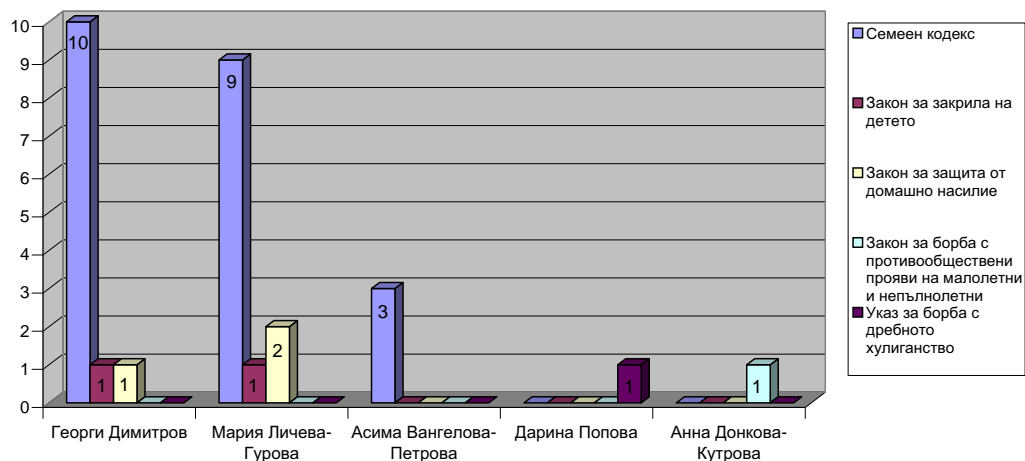
В Районен съд - Асеновград повече от половината дела по Семейния кодекс са наблюдавани при съдии Мария Терзиева и Мария Караджова. По равен брой дела по Закона за закрила на детето са наблюдавани при съдиите Мария Терзиева, Елена Калпачка и Невена Кабадаиева. Всички дела по Закона за защита от домашно насилие са били наблюдавани при съдия Невена Кабадаиева.

Наблюдавани дела при съдии от Районен съд - Велинград март-май 2012 г.

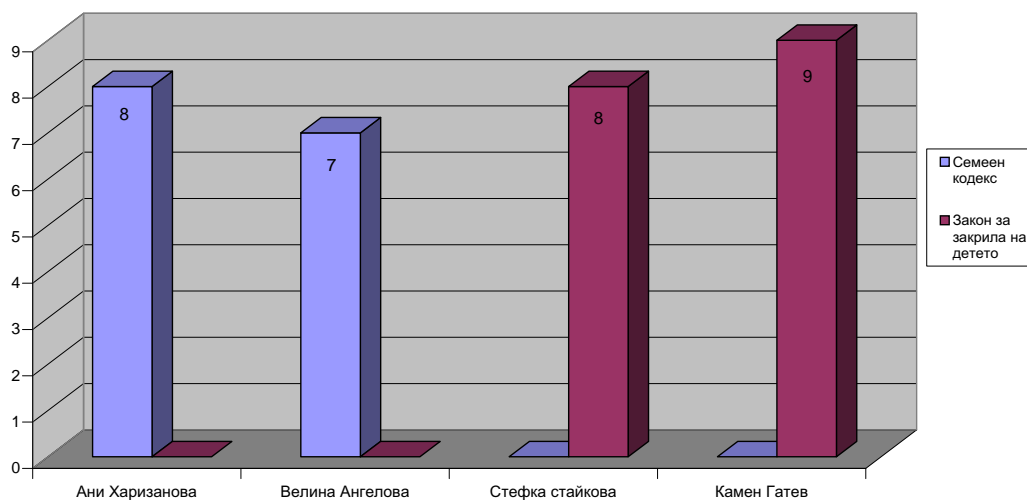
В Районен съд - Велинград всички съдебни дела по Семейния кодекс са наблюдавани при съдиите Ваня Тотолокова и Атанас Атанасов. Най-много дела по Закона за закрила на детето са наблюдавани при съдия Ваня Тотолокова. Също при посочените двама съдии са наблюдавани по-равно дела по Закона за защита от домашно насилие.

Наблюдавани дела при съдии от Районен съд - Карлово март-май 2012 г.

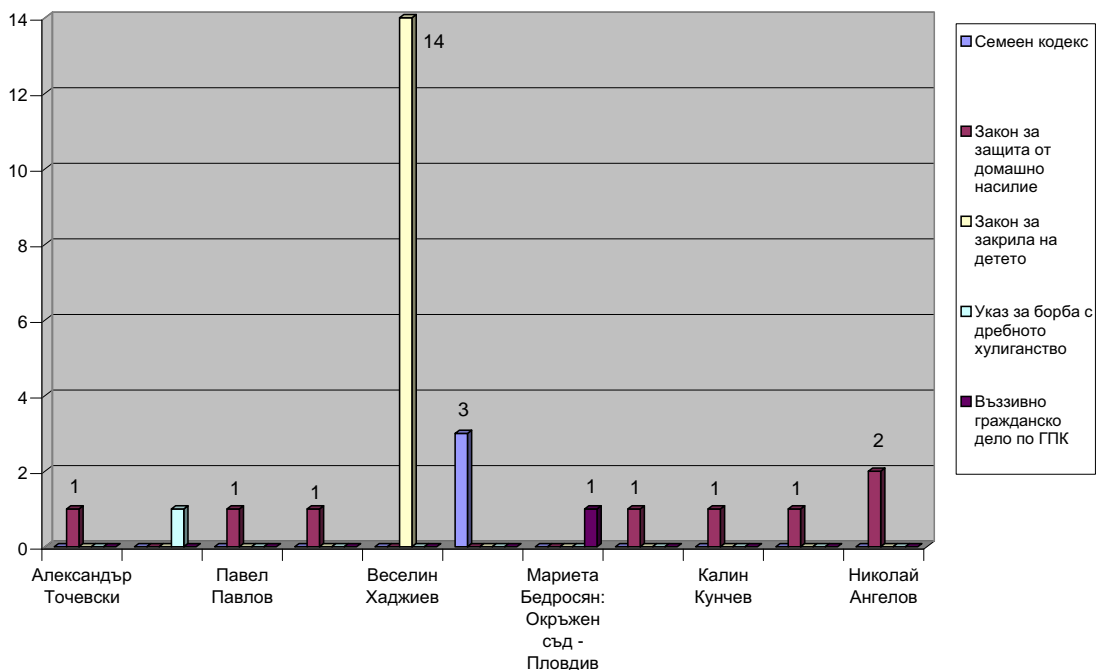
В Районен съд - Карлово най-много съдебни дела по Семейния кодекс са наблюдавани съответно при съдиите Георги Димитров и Мария Личева-Гурова. Също при посочените съдии са наблюдавани съдебни дела по Закона за закрила на детето и по Закона за защита от домашно насилие. Единственото дело по Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни е наблюдавано при съдия Анна Донкова-Кутрова.

Наблюдавани дела при съдии от Районен съд - Пещера март-май 2012 г.

В Районен съд - Пещера всички наблюдавани дела по Семейния кодекс са наблюдавани съответно при съдиите Ани Харизанова и Велина Ангелова. Всички дела по Закона за закрила на детето са наблюдавани съответно при съдиите Стефка Стайкова и Камен Гатев.

Наблюдавани дела при съдии от Районен съд - Пловдив март-май 2012 г.

В Районен съд - Пловдив всички наблюдавани дела по Закона за закрила на детето са наблюдавани при съдия Веселин Хаджиев. Останалите наблюдавани дела са били наблюдавани балансирано средно по един брой сред 9 съдии в Районен съд - Пловдив и един съдия от Окръжен съд - Мариета Бедросян.

V. ПРИЛОЖЕНИЯ

A. ЗА ЕТИЧНОТО ПОВЕДЕНИЕ И КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Коментар по темата: Комисията по професионална етика и превенция на корупцията при ВСС, след като се запозна с видеоматериала "Пияни висши магистрати решават съдбата ни" излъчен в предаването "Разследването" на Нова телевизия и взе предвид становището на Етичната комисия при ВКС във връзка със същото предаване, единодушно прие, че не са налице законовите изисквания за образуване на дисциплинарно производство срещу визираните в предаването магистрати. В Кодекса за етично поведение на българските магистрати употребата на алкохол не е посочена като самостоятелно основание за търсене на дисциплинарна отговорност. В случаите обаче, при които след употреба на алкохол конкретен магистрат има поведение или извърши действия, които очевидно уронват престижа на съдебната власт, предвидената в ЗСВ дисциплинарна отговорност задължително следва да бъде реализирана. Постоянна практика на КПЕПК при ВСС е при наличието на такива данни да се самосезира и, съобразно предоставените ѝ от ЗСВ законови възможности, да предизвика образуването на дисциплинарно производство от съвета. В преобладаващото мнозинство от образуваните дисциплинарни производства ВСС е наложил на провинилите се магистрати различни, предвидени в ЗСВ, дисциплинарни наказания, като някои от тях са били и дисциплинарно уволнени. В конкретния случай липсват данни за прояви, които могат да се квалифицират като нарушение на етичните правила. Опитите за внушение от дикторския текст, придружаващ видеоматериала, че се касае не за обикновена употреба, а за злоупотреба с алкохолни напитки, не се подкрепят от никакви конкретни доказателства. Нещо повече, от видеокадрите е очевидно, че никой от заснетите магистрати няма поведение на човек, който е повлиян от употребения алкохол. Употребата на алкохолни напитки в минимални количества не прави магистрата негоден да изпълнява служебните си задължения. Законодателят е предвидил възможност, след минимална употреба на алкохол, чиято концентрация в кръвта не може да надвишава точно определен размер, да може да бъде упражнявана такава високорискова дейност, каквато е управляването на моторно превозно средство. КПЕПК при ВСС напълно споделя констатациите на Етичната комисия при ВКС, че визираните във видеоматериала магистрати нямат никакво отношение във възникналия между част от персонала на заведението и снимачния екип на НТ конфликт.¹

Коментар по темата: Темида замита най-добре собствените си скандали. Безславно приключи магистратският скандал "Приморско" и сагата "Красьо Черничкия" е на път да стане положителен пример. Върховният административен съд почисти своя представител Николай Урумов и неговата дъщеря Деница по скандала "Приморско", като отмени наказанията и на двамата. "Странно е, че никой не споменава за оставки в разгара на скандала с имотите на магистратски роднини в Приморско. Оставката е елегантният, цивилизованият начин за решаването на проблемите на едно общество, когато те имат персонален измерител. Очевидно, че механизмът за деклариране на имущество не работи." Това са само част от нещата, които говореше главният прокурор Борис Велчев в разгара на скандала около получените като крайно нуждаещи се право на строеж в Приморско магистрати или техни роднини. Не само че нямаше никакви оставки, но от последните дни човек може да остане с впечатлението, че всъщност дори такава случка и такъв скандал изобщо не е имало. На практика и големите хвалби на Висшия съдебен съвет, че правят нещо срещу магистрати, нарушаващи етичните правила и уронващи престижа на съдебната система, бяха разбити на пух и прах. Защото може да нямаше оставки, но пък имаше много санкции по имотния скандал "Приморско", които кадровият орган на съдебната власт наложи. Имаше освобождаване, намаляване на заплати. Но само преди няколко дни Върховният административен съд окончателно отмени всички наказания по този случай. Така или иначе решенията за отмяната на техните наказания са факт, колкото и да прави впечатление, че те излязоха едновременно и на първа, и на втора инстанция и че мотивите към тях и в двата случая са повече от сходни. Всички те приемат, че все ВСС не е посочил с кои свои действия съдиите от ВАС са уронили

¹ <http://www.justice.bg/bg/start.htm> - в рубрика „Превенция на корупцията“ - Становище на Комисия „Професионална етика и превенция на корупцията“ при ВСС, във връзка с материал „Пияни висши магистрати решават съдбата ни“ от предаването „Разследването“, излъчено по „Нова Телевизия“.

престижа на съдебната власт и са нарушили "правилата за благоприличие и почтеност". При всички тези случаи роднини на съдиите бяха получили право на строеж върху имоти в Приморско, след като се бяха адресно регистрирали в морския град (някои от тях дори на един адрес) и са минали по графата крайно нуждаещи се. В случаите с Генков и Урумов ставаше дума за дъщерите, а при Икономов за 80-годишната му майка. Скандалът около магистратските роднини с имоти в Приморско избухна през пролетта на 2010 г. ВСС прие, че те са знаели за това и не са предприели нищо. Тъй като обаче не те са взели правото на строеж, то наказанията бяха толкова малки - само вземане на 25 на сто от заплатата. "Съблюдаването на обществените ценности и морално-етични норми на поведение е дълг на всеки гражданин. Отклонението от тези норми е основание за негативна морална оценка в общочовешки план. Налагането на дисциплинарна санкция обаче не може да се основава на такава оценка, а изисква конкретни нарушения на установени правила на поведение, и то допуснати в служебното качество на лицето, т. е. като магистрат", се казва сега в решението на ВАС, с което пада дори и това малко наказание. Наскоро Върховният административен съд окончателно отмени наказанието, което бе наложено по същия скандал и на председателя на Софийския апелативен съд Веселин Пенгезов. Той бе освободен от ръководния пост, защото и неговата дъщеря бе направила същото, което и роднините на тримата върховни административни съдии. Тя обаче единствена се отказа от въпросното право на строеж. Само преди седмица друг петчленен състав на ВАС окончателно е отменил и наказанието на съдия Деница Урумова, дъщеря на Николай Урумов. Специално нея ВСС дори уволни като младши съдия в Благоевградския окръжен съд. Сега тя обаче бе оправдана, защото била получила парцел, но все още не е била магистрат и е нямало как да наруши Етичния кодекс на магистратите. Не е трудно човек да заключи, че след всички тези решения на ВАС окончателно се слага край на т. нар. скандал "Приморско", и то без нито един наказан магистрат. А може би изобщо не е излишно да се припомнят нещата, които се разиграват през 2004-2005 г.¹

Коментар по темата: В последно време са извършени няколко важни ареста, включително и на един от известните наркотрафиканти Евелин Банев - Брендо. Това показва, че никой не стои над закона. Това заяви посланикът на САЩ в България Джеймс Уорлик при посещението си в Пловдив, събщи Дарик. „Рим не е бил построен за един ден“ - така той коментира напредъка на страната ни в борбата с организираната престъпност. В Пловдив американският посланик се срещна с председателя на Окръжния съд в града Сотир Цацаров. Уорлик оцени високо работата на пловдивските съдии и допълни, че те съдействат много за реформиране на съдебната система в страната. Той обясни, че целта на посещението му в града под тепетата е да се информира какви са последните новини в тази посока. Във връзка с разнопосочните информации за неговото заминаване Уорлик отново подчерта, че не го отзовават предсрочно, това е стандартна процедура за всеки американски посланик и той все още няма официална дата за отпътуването си.²

Коментар по темата: Съдия Величка Цанова атакува избора на Владимира Янева в Страсбург; В жалбата се иска приоритетното разглеждане на делото заради натиска над съдебната власт - Бившият и. д. председател на Софийския градски съд (СГС) и основен конкурент за поста на настоящия му ръководител Владимира Янева - Величка Цанова, е завела дело срещу избора на близката приятелка на вътрешния министър Цветан Цветанов в Европейския съд за правата на човека в Страсбург (ЕСПЧ). "Засегнатото основно право на справедлив процес в случая е свързано с тревожна продължителна тенденция на накърняване на независимостта на съдебната власт в Република България чрез непрозрачни и непредсказуеми назначения на съдии и председатели на съдилища. А изборът на председатели на съдилища е въпрос от съществено значение за цялостното функциониране на системата", се казва в писмо до европейските магистрати на адвокатката на Цанова - Ина Лулчева. С него юристката настоява пред ЕСПЧ жалбата на клиентката ѝ да бъде разгледана приоритетно, като се аргументира с многократните констатации на ЕК за "съмнителните и неубедителни за обществотоназначавания и повишавания в съдебната система, като един от примерите за това е случаят с назначаването на председател на СГС".

Описан е и начинът, по който бе определен 5-членния състав на ВАС, който да разгледа на втора инстанция делото, заведено от Цанова. Въпреки настояването на сайтовете

1 <http://www.segabg.com/article.php?id=603261>

2 <http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1407790>

Mediapool и "Правен свят" и вестниците "Труд", "Дневник" и "Капитал" да бъде осигурена публичност на случайното определяне на всички съдии, четирима членове от състава са "определени по усмотрение на съдиите, които са на административни длъжности във ВАС - председател и заместник-председатели въз основа на неписана фактическа практика, което е в противоречие с изискванията на чл. 9, ал. 1 ЗСВ".

Подробно са описани и основанията на ВАС да отмени първото решение, които се изчерпват единствено с отмяната на текста от ЗСВ за задължението за явно гласуване във ВСС, без изобщо да се коментират всички доводи на съдия Величка Цанова.¹

В. ЗА СЛУЧАЙНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПОСТЪПИЛИ ДЕЛА И ПУБЛИКУВАНЕ НА СЪДЕБНИ АКТОВЕ

Коментар по темата: От тематичната планова проверка на Инспектората на ВСС по разпределението на делата на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение, извършена в Окръжен съд - Пловдив стана ясно, че изложеното в обстоятелствената част на настоящия акт, налага изводи за създадена изключително добра организация при разпределението на делата на случаен принцип, създадена от административния ръководител на Окръжен съд-Пловдив. Създадени са точни, подробни и ясни правила, регламентиращи процедурата за извършването на разпределение и определяне на съдии-докладчици, които създават условия за прозрачност по отношение спазване на принципа, установен с разпоредбата на чл. 9 от Закона за съдебната власт. Налице е целенасочен подход на административния ръководител на Окръжен съд-Пловдив за отговорно и ангажирано предприемане на адекватни действия за осигуряване прилагането на разпоредбата на чл. 9 от Закона за съдебната власт. Разписаният, посредством Вътрешните правила, утвърдени със Заповед № РД-68/25.07.2011 г. на председателя ред, обхваща цялостния процес от момента на постъпване на книгата, по които се образуват дела; исканията, направени до съда в досъдебното производство и книгата, по които се образуват фирмени дела, до архивиране на информацията. Детайлно е указан всеки един етап от разпределението на делата, образувани пред Окръжен съд-Пловдив, лицата, разполагащи с права да извършват разпределението и достъп до системата, посредством която се извършва разпределението. Нещо повече, изброително са посочени случаите, в които се налага отклонение от абсолютното спазване на принципа за случаен подбор при избор на съдии-докладчици, на които се разпределят делата за разглеждане. Следва да се отбележи, че настоящите констатации напълно кореспондират с положителните изводи за организацията на административната дейност на Окръжен съд-Пловдив, създадена от председателя, направени в Акт за резултати от извършена проверка на ИВСС, съставен на основание Заповед № 232/31.08.2009 г. на Главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет. Предприетите от административния ръководител действия за конкретизиране на правилата, когато се налага замяна на вече разпределено дело и определен докладчик, се явяват и отговор на констатациите, направени от ИВСС с посочения акт, за честа смяна на съдиите-докладчици по делата, като не се отразяват основанията за промяната в съдебните състави. При нуждата да бъде оптимизирана дейността на съдилищата, видно е, че принципът за случайния подбор при избор на съдебни състави не следва и не може да бъде абсолютизиран, доколкото при спазването му трябва да бъдат съобразявани и допълнителни обстоятелства: отводи на съдебни състави, отсъствия на съдии, както и случаите на дежурства и съблюдаване на кратките процесуални срокове за произнасяне, характерни за определени съдебни производства. Отделно от това, организацията, създадена в Окръжен съд-Пловдив, за разпределението на делата на случаен принцип, поставя въпроса относно възможността тя да бъде приложена в същия вид в съдилища със значително по-малък брой съдии, където трябва да бъдат отчитани други специфики.²

1 <http://www.mediapool.bg/%D1%81%D1%8A%D0%B4%D0%B8%D1%8F-%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B0-%D1%86%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BA%D1%83%D0%B2%D0%B0-%D0%B8%D0%B7%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%B2%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%B0-%D1%8F%D0%BD%D0%B5%D0%B2%D0%B0-%D0%B2-D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%B1%D1%83%D1%80%D0%B3-news194627.html>

2 Тематичната планова проверка на Инспектората на ВСС по разпределението на делата на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение, извършена в Окръжен съд - Пловдив - <http://www.inspectorat-vss.bg/bg/acts/>

Коментар по темата: ВСС си затваря очите за нарушенията на ръководството на Софийския градски съд Системата за случайно разпределение мистериозно разтоварва и натоварва с работа заместничката на Владимира Янева. Случайното разпределение - в неслучайни ръце. Отчетливата разлика в положението на повишената Крънчева и уволнената Тодорова добива още по-сериозни размери след края на март, когато ВСС избра първата за зам.-председател на СГС. Успоредно с високия пост тя поема разпределението на делата в Наказателното отделение с изключение на дежурствата. До този момент разпределението се извършва всеки ден от различен съдия Случайно или не за близо три месеца - до средата на юни, на Крънчева са били разпределени едва две дела. Едното от които е т. нар. процес "Батко" срещу бившия шеф на пътната агенция Веселин Георгиев, наблюдаван с особен интерес от Брюксел По-интересното е, че това дело е било разпределено на Крънчева от самата нея, след като Владимира Янева взима решение за откомандироване на предишния съдия по делото Весела Дончева, която бе "качена" от Софийския районен съд (СРС) именно за да поеме състава на Георги Колев. Той оглави Върховния административен съд (ВАС) точно преди да приключи това дело. Странни случаи Необяснимият ѝ интерес към някои дела и респективно - липсата на такъв към други, се проявява още веднъж при доста странни обстоятелства преди малко повече от месец. По време на общо събрание на Наказателното отделение в СГС на 20 юни тази година става известна заповед на Янева от 15 май, според която жалбите срещу паричните гаранции вече ще се разпределят не на дежурните съдии, а на всички - чрез системата за тайно разпределение. Естествено, това предизвиква недоумение сред повечето съдии, тъй като според Наказателно-процесуалния кодекс жалбите срещу гаранциите се гледат незабавно след внасянето им. Точно по тази причина практиката на съда винаги е била те да бъдат разпределяни само на дежурните състави, за да е сигурно, че казусът няма да се падне на съдия, който цял ден е в заседание по друго дело, в тайно съвещание за произнасяне на присъда или просто е в болнични или в отпуск.

В крайна сметка заради възраженията на съдиите от Наказателното отделение Крънчева заявява, че тази заповед ще бъде отменена, но междувременно успява да разгледа по "случайното разпределение" искането за намаляване на гаранцията на бившия изпълнителен директор на "Петрол" Цветан Димитров и да я намали от 300 000 на 30 000 лева.

Ако не беше спомената заповед, това дело нямаше да се падне на Крънчева, защото за разлика от останалите наказателни съдии, тя не дава дежурства. Това е и единственото дело, което е успяла да разгледа през последните месеци. Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.¹

С. ЗА ОТЧЕТНОСТ, ПУБЛИЧНОСТ, ПРОЗРАЧНОСТ НА СЪДА

Коментар по темата: Магистратите трябва да бъдат достатъчно независими от външни влияния. Те обаче не живеят във вакуум. Общуват с хора, имат чувства и интереси. И е напълно в реда на нещата да се оттеглят от даден казус, когато преценят, че ще бъдат пристрастни. Или че отстрани ще изглежда така. Правото на отвод е гаранция за вътрешното убеждение на магистратите, което заедно със закона и доказателствата ги води при решаването на делата. Проблемът е, когато зад отводите се крие нежелание да се нагърбят с някой казус, който от т. нар. знакови дела или пък е сложен и ще отнеме много време и усилия. Когато на страните по делата не се отказват дори необоснованите искания за отвод, им се дава възможност сами да си избират съдия.

Примерите:

Преди близо 2 години например почти цялата Наказателна колегия на Софийския градски съд (СГС) си направи отвод от процеса за подкуп срещу съдията от същия съд Петър Сантиров. Мотив им бе познанството със Сантиров. Така от над 30 съдии останаха едва 6. При това четирима от тях вече се бяха произнасяли за ареста на колегата си и това автоматично ги изключи от гледането на процеса по същество. И случайното

1 <http://www.mediapool.bg/%D0%B2%D1%81%D1%81%D1%81%D0%B8-%D0%B7%D0%B0%D1%82%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%8F-%D0%BE%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B7%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D1%80%D1%83%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D1%80%D1%8A%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%BE%D1%84%D0%B8%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%8F-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D1%81%D1%8A%D0%B4-news195222.html>

разпределение на делата вече не е толкова случайно. Интересно ще е развитието и по делото за клевета срещу вътрешния министър Цветан Цветанов, заведено от шефката на Съюза на съдиите Мирослава Тодорова. Върховният касационен съд вече нареди тъжбата ѝ, подадена в Софийския районен съд, да бъде пратена на районните магистрати в Пловдив. Съдиите там могат да намерят оправдание да се оттеглят от деликатния казус с членството си в съюза. Това обаче не би било основателно. Членуването в организацията е доброволно и председателят ѝ няма власт нито за кадровото израстване на членовете ѝ, нито може да влияе върху актовете им.

И другите участници в процеса са усвоили хитрини. Една от най-често ползваните е подаването на сигнал срещу съдията в Инспектората към Висшия съдебен съвет. После искат отвод, защото заради тях магистратът е заплашен от дисциплинарно наказание и това го прави предубеден. Някои от съдиите се оттеглят, защото се притесняват, че дори да се произнесат правилно, страната ще има повод да протестира, че ѝ се отмъщава.

Всичко е въпрос за устойчивост на съдебните кадри. Съдията трябва да е убеден в действията си и да стои на позицията си. Много често сигналите, с които е сезиран Инспекторатът, дори не са от неговата компетентност - оплакват се например от недопуснати доказателства. Това е въпрос, който ще реши горната инстанция. Т. е. съдията дори и формално не е заплашен от наказание по сигнала и трябва да направи елементарна преценка и да не се оттегля. По-трудно преодолим е друг изпитан трик - завеждане на граждански иск срещу съдията. Това дело може дори да остане без движение, като не бъде внесена държавната такса, и никога да не бъде разгледано. Съдията не е задължен да се отведе, но трябва добре да мотивира решението си, за да не изложи на риск крайния си акт. Убеждението на повечето хора е, че щом поискат отвод, съдията или прокурорът е длъжен да се оттегли. Някои стигат дори по-далеч - срещат се с административния ръководител на магистрата и продължават да настояват някой друг да поеме случая им. А шефовете нямат право да се месят в тези решения. Някои съдии използват като повод да се оттеглят указания на Върховния касационен съд, с които не са съгласни. Това не е правилно, обясняват юристи. На практика съдията казва: нека някой друг вместо мен изпълни задължителните указания. И се отървава от делото. За да няма възможност за злоупотреби с отводите, може да се помисли немотивираното оттегляне от делата да бъде основание за търсене на дисциплинарна отговорност. Иначе се стига до отказ от правосъдие.¹

D. ЗА ДЕТСКО ПРАВОСЪДИЕ И ПРАКТИКАТА ПО ПРИЛОЖЕНИЕ НА НАБЛЮДАВАНИТЕ ЗАКОНИ

ОБОБЩЕН АНАЛИЗ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИНСПЕКТОРАТА КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2008-2012 ГОДИНА

По приложението на Закона за закрила на детето в производствата, образувани по СК и противоречивата практика по определяне и събиране на държавни такси по някои от делата, образувани през 2010 г. в районните съдилища в градовете Пещера, Велинград, Пазарджик, Асеновград.²

Има забавяне при изготвяне на мотивите към постановените присъди и решенията от страна на някои състави в районните съдилища в градовете Пловдив, Пазарджик, Карлово.³

Направени са 16 броя инцидентни проверки по самосезиране, по предложение на ВСС, публикации в пресата и др. С по-голямо обществено значение са проверките:

Относно осъдителни решения за ангажиране на отговорността на правозащитните органи по ЗОДОВ, във връзка с решение на ВСС за увеличение на бюджетната сметка на Прокуратурата на Р България за 2008 г. за изплащане на дължими обезщетения по този закон - проверки в Окръжен съд-Пазарджик, Софийски районен съд, Софийски градски съд и Окръжен съд - Пловдив.⁴

1 <http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1252191> - Отводът може и да е отказ от правосъдие

2 Обобщен анализ на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет за периода 2008-2012г., стр.40; <http://www.inspectoratvss.bg/bg/page/16>

3 Пак там, стр.29

4 Пак там, стр.12

Инцидентните проверки са израз на предвидената възможност с нормата чл. 132а, ал.7 от Конституцията за упражняване на принципа на служебното начало. През 2009 г. са извършени 3 инцидентни проверки, две от които по публикации във в. „Труд“.

При трите инцидентни проверки по сигнали на граждани в различни съдебни органи Инспекторатът констатира сериозни нарушения на разумните срокове по движението на делата по причина на процесуалното поведение на вещите лица.

По сигнал по в.гр.д. № 52/2007 г. на Окръжен съд-Пловдив Инспектората на ВСС установява, че към момента на извършване на проверката през 2009 г., две години след образуването на делото, то е отлагано 17 (седемнадесет) пъти за изготвяне на техническа експертиза. Вещите лица са многократно подменяни, като има случаи на повторно назначаване на вече отстранени вещи лица. Допуснато е драстично нарушение на процесуалната дисциплина от страна на вещите лица, което не е санкционирано от съда.

Мотивиран сигнал с точно посочване на действията на съда и техническите експерти е изпратен до председателя на Окръжен съд- Пловдив, по приложението на Наредба № 1 за вещите лица и чл. 197, ал.2 и чл. 198 във вр. с чл. 13 от ГПК.¹

Описаните проверки по движението на делата в Районен съд-Варна, Окръжен съд-Пловдив и Районен съд-Несебър засягат специфичен проблем, с пряко отношение към съдопроизводствената дисциплина и спазването на разумните срокове за разглеждането на съдебните спорове - в случая по граждански дела.

Обстоятелството, че вещите лица не са магистрати, допусканите от тях нарушения на сроковете не се квалифицира и санкционира като дисциплинарно нарушение по смисъла на ЗСВ и тяхното поведение не се подчинява на нормите на Кодекса за етично поведение на българските магистрати, оставя този въпрос встрани от основната дейност на Инспектората. Както и встрани от вниманието на административните ръководители на съдебните органи.

Всъщност, правилното разрешаване на проблема за качеството и сročността при изготвянето на техническите експертизи влияе в много голяма степен на качеството на правораздаването и спазването на разумните срокове на разглеждането на делата. Драстичните нарушения на съдопроизводствената дисциплина, предизвикана привидно единствено от вещите лица и несанкционирани от съдебния състав, могат да бъдат обяснени и с корупционни практики. Посочените три примера са красноречива илюстрация на тези разсъждения.

Предприетите от административните ръководители на съдебните органи дисциплиниращи действия по отношение на посочените вещи лица след сигнализирането на Инспектората сочат, че този процес може да бъде овладян., но трябва да бъде следен от съда и от проверяващия орган.²

Коментар по наблюдаваните закони³: На основание чл.58 от Закона за съдебната власт, приетата годишна програма на Инспектората към Висшия съдебен съвет и заповеди №№ ТП-01-1, ТП-01-2, ТП-01-3, ТП-01-4, ТП-01-5, ТП-01-6, ТП-01-24, ТП-01-25 и ТП-01-35 на Главния инспектор на ИВСС се извърши тематична проверка по прилагане на Закона за закрила на детето в производствата, образувани по Семейния кодекс в районните съдилища и противоречивата практика по определяне и събиране на държавни такси по някои от делата, съответно в Районен съд - Дряново, Районен съд - Трявна, Районен съд - Габрово, Районен съд - Велинград, Районен съд - Пазарджик, Районен съд - Пещера, Районен съд - Асеновград, Районен съд - Девин и Районен съд - Несебър. Проверките са възложени на екипа на инспектор Милка Варнова - Итова, с експерти Мария Тодорова и Диана Иванова, като и на експерт Мая Михайлова (за тематичните проверки в РС-Асеновград и РС-Девин) и са извършени в периодите 07.03.2011 г. - 11.03.2011 г., 21.03.2011 г. - 25.03.2011 г., 30.05.2011 г. -03.06.2011 г. и 12.09.2011 г. - 15.09.2011г. Обхват на проверката - цялостен анализ и оценка на организацията на работата на районните съдилища по прилагане на разпоредбите на чл.15 от Закона за закрила на детето в производствата по Семейния кодекс - чл. 6, ал.2, чл.26, изр.2, чл. 130, ал.3 и ал.4, чл. 127, ал.1, чл.126, ал.2, чл.163, ал.2, чл.49, чл.50, чл.59, ал.9, чл.123, ал.2, чл.127, ал.2,

1 Обобщен анализ на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет за периода 2008-2012г., стр. 22; <http://www.inspectoratvss.bg/bg/page/16>

2 пак там, стр. 30.

3 Годишна планова тематична проверка на ИВССпо прилагане ЗЗрД в производствата образувани по СК и противоречивата практика по определяне и събиране на държавни такси по някои дела за 2011 г., инспектор Милка Итова.

чл.127а, ал.2, чл.128, ал.1, чл. 133 вр. чл.131 и чл. 132, чл. 135, ал.1 и ал.2, чл. 143, ал.2, чл.143, ал.4 и чл.150, образувани, разгледани и приключени в периода от 01.01.2010г. до 30.06.2011г. Анализ и оценка на практиката на районните съдилища по определяне и събиране на държавни такси по делата, образувани по чл.130, ал.3 или ал.4 СК. Цел на проверката - да съдейства за обобщаване, анализиране и уеднаквяване на практиката на районните съдилища по прилагането на разпоредбите на чл.15 от Закона за закрила на детето в производствата по Семейния кодекс, както и на практиката по образуване на делата по чл.130, ал.3/4/ СК и събираните по тези дела държавни такси, в регионален и национален мащаб.Настоящият обобщен анализ се базира на съставените отделни актове за резултати от извършените проверки във всяко едно от изброените по-горе районни съдилища, на съставените актове за резултати от извършени от екипа на инспектор Милка Варнова - Итова през 2010г. планови комплексни проверки в други районни съдилища, както и на събраната дистанционно от всички районни съдилища в страната информация по организацията на дейността им по образуване на делата по чл.130, ал.3 и 4 СК и събираните по тези дела държавни такси.

1. Прилагане на разпоредбите на чл.15 от Закона за закрила на детето в образуваните пред районните съдилища производства по Семейния кодекс.

В Закона за закрила на детето е уредено участието в процедури на детето, чиито права и интереси се засягат, а така също участието в процедури, засягащи права или интереси на деца, на компетентните органи за закрила на детето. Съгласно разпоредбата на чл.15, ал.1 от Закона за закрила на детето, във всяко административно или съдебно производство, по което се засягат права или интереси на дете, то задължително се изслушва, ако е навършило 10-годишна възраст, освен ако това би навредило на неговите интереси. Когато детето не е навършило 10-годишна възраст, то може да бъде изслушано в зависимост от степента на неговото развитие. Решението за изслушване се мотивира /чл.15, ал.2 ЗЗДт/. Може да бъде направен основателен извод, че следва да се мотивира и решението на съдебния или административен орган, когато навършилото 10-годишна възраст дете не се изслушва поради възможна увреда на интересите му от това изслушване. Законът императивно задължава съда, преди изслушване на детето, да осигури необходимата информация, помагаща му да формира мнението си, както и да уведоми детето за евентуалните последици от неговите желания, от поддържаното от него мнение, както и за всяко свое решение - чл.15, ал.3 ЗЗДт. Съдът осигурява подходяща обстановка за изслушване на детето, съобразена с неговата възраст. При изслушването и консултирането на детето, задължително присъства социален работник от дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето, а при необходимост - и друг специалист. По разпореждане на съда, изслушването на детето се извършва и в присъствието на родител, настойник, попечител, друго лице, което полага грижи за детето, или друг близък, когато детето познава, с изключение на случаите, когато това не отговаря на интереса на детето. Съгласно разпоредбата на чл.15, ал.8 ЗЗДт детето има право на правна помощ и жалба във всички производства, засягащи неговите права или интереси. Специализиран орган за провеждане на политиката за закрила на детето в общината е дирекция „Социално подпомагане“ /Д“СП“/, в която е създаден отдел за закрила на детето/О“ЗД“/. Функциите на Д“СП“ са уредени с разпоредбата на чл.21 ЗЗДт. Съгласно т.14 на чл.21 ЗЗДт, Д“СП“ предявява искове за лишаване или ограничаване на родителски права в интерес на детето или встъпва като страна във вече заведени производства. Съгласно чл.124, ал.3 СК, на дирекцията са предоставени представителни функции в процеса по решаване на спора в районния съд при съществуващо разногласие по съществени въпроси между навършилото 14-годишна възраст дете и родителят му. Съгласно разпоредбата на чл.15, ал.6 ЗЗДт, по всяко дело съдът уведомява Д“СП“ по настоящия адрес на детето, като за уведомлението се прилагат разпоредбите на ГПК. Д“СП“ изпраща представител, който изразява становище, а при невъзможност предоставя доклад. Безспорно е, че тази разпоредба на закона е императивна. В тези случаи Д“СП“ изготвя писмени доклади и становища, като преди представянето на искания орган /съда/ с доклада се запознават родителите, настойниците, попечителите или другите лица, които полагат грижа за детето, както и детето, навършило 14 години, ако това не би навредило на неговия интерес. Лицата, които изпълняват функциите на представител по смисъла на чл.15, ал.6 ЗЗДт се определят от директора на Д“СП“. При извършените проверки се констатира, че различните районни съдилища или различните съдебни състави, разглеждащи делата по Семейния кодекс, в които се засягат права и интереси на малолетни и непълнолетни деца, избират различен подход и механизъм при

прилагането на нормите от Закона за закрила на детето /чл.15, ал.1 и чл.15, ал.6 ЗЗДт/, с оглед прилагането и тълкуването и на съществуващите сходни разпоредби в СК / чл.49, ал.5, чл.51, ал.2, чл.59, ал.1 - глава Пета „Прекратяване на брака“; чл.127, ал.3, чл.133 и чл.138 - глава Девета „Отношения между родители и деца“/ или предвид съществуващите процедурни правила относно вида на производството, начина и сроковете на разглеждане и приключване на определен вид дела.

1.Искови производства.

А. Искове производства по прекратяване на брака и мерките по упражняване на родителските права и във връзка с отношенията между родители и деца след прекратяване на брака - чл.49 и чл.50 СК, чл.59, ал.9 СК:

При извършените проверки в различни районни съдилища на страната се констатира твърде разнородна практика по прилагане на разпоредбите на чл.15, ал.1 и чл.15, ал.6 ЗЗДт в делата за развод поради разстройство на брака и развод по взаимно съгласие. Различна е практиката не само на съдилищата, но и на отделните съдебни състави от един районен съд, разглеждащи този вид дела. При уредбата на развода поради разстройство на брака и на развода по взаимно съгласие по СК, законодателят е вменил задължение на съда да провери дали са защитени интересите на децата преди да пристъпи към утвърждаване на споразумението на съпрузите по чл.49, ал.4 и по чл.51, ал.1 СК. В тези случаи, предвид разпоредбите на чл.49, ал.5 и чл.51, ал.2 СК, съдът може да поиска становище от Д"СП".

Съгласно разпоредбата на чл.59, ал.2 СК, когато не се постигне споразумението по ал.1, съдът служебно постановява при кого от родителите да живеят децата, на кого от тях се предоставя упражняването на родителските права, определя мерките относно упражняването на тези права, както и режима на лични отношения между децата и родителите и издръжката на децата. Тези въпроси съдът решава, след като прецени всички обстоятелства, с оглед интересите на децата, като възпитателските качества на родителите, полаганите до момента грижи и отношение към децата, желанието на родителите, привързаността на децата към родителите, пола и възрастта на децата, възможността за помощ от трети лица-близки на родителите, социалното обкръжение и материалните възможности. В чл.59, ал.6 СК изрично е предвидено, че съдът изслушва родителите, както и децата при условията на чл.15 от Закона за закрила на детето и взема становище от Д"СП".

В Районен съд - Велинград всички съдебни състави, разглеждащи дела за развод с правно основание чл.49 СК, уведомяват компетентната Дирекция "Социално подпомагане" за образуваното производство и изискват доклад със становище относно защита интересите на родените от брака малолетни и непълнолетни деца. В производствата по чл.50 СК едни състави уведомяват компетентната Дирекция "Социално подпомагане" а други - не. Констатирано бе също, че по част от делата за развод, навършилите 10-годишна възраст деца не са изслушвани.

В Районен съд - Пазарджик компетентната Дирекция "Социално подпомагане" е уведомявана за образуваните по чл.49 СК производства, когато от брака, чието прекратяване се иска, има родени малолетни или непълнолетни деца. Констатирано е по едно от проверените дела, че съдът е изслушал навършилото 10-годишна възраст дете, въпреки отсъствието на социален работник от компетентната Дирекция "Социално подпомагане" като е мотивирал действията си с факта, че детето е навършило 16 години и не е необходимо изслушването му да се извърши непременно в присъствие на детски психолог, предвид разпоредбата на чл.15, ал.1 ЗЗДт. По делата за развод с правно основание чл.50 СК компетентната Д"СП" не е уведомявана и навършилите 10-годишна възраст деца не са изслушвани.

По образуваните в Районен съд - Пещера дела за развод по взаимно съгласие - чл.50 СК двата състава, разглеждащи гражданските дела, са установили различна практика. Единият съдебен състав уведомява съответната дирекция по всички дела за образуваното дело и изисква социален доклад, когато от брака има родени непълнолетни или малолетни деца, независимо от постигнатото между съпрузите - родители споразумение по чл.51 СК, спазвайки стриктно разпоредбата на чл.15, ал.6 от Закона за закрила на детето. Същевременно, другият състав не уведомява, не призовава и не изисква социален доклад и становище от компетентната дирекция по делата за развод по взаимно съгласие. Не е противоречива практиката на двата състава във връзка с приложението на разпоредбата на чл.15, ал.6 от Закона за закрила на детето по делата за развод с правно основание на иска чл.49 СК. По всички дела компетентната дирекция е уведомявана и

се изисква социален доклад със становище във връзка с упражняване на родителските права, грижите и отношенията на родителите с децата. Не по всички дела за развод, поради дълбоко и непоправимо разстройство на брака, се изслушват навършилите десетгодишна възраст деца, като съдът не излага мотиви за това, с оглед разпоредбата на чл.15, ал.1 от Закона за закрила на детето. Констатирани са случаи, при които детето е изслушано в залата по време на о.с.з., без да присъства социален работник по време на изслушването му. Следва да се отбележи, че съдът във всички случаи е уведомявал и указвал на дирекцията, че следва за насроченото с.з. да осигури социален работник, но когато при редовно уведомяване и призоваване не се е явявал, съдът е пристъпвал към изслушване на детето и в отсъствие на социален работник.

По отношение приложението на разпоредбите на чл. 15, ал. 1 и ал. 6 ЗЗДт в производствата за развод по взаимно съгласие - чл. 50 СК, в Районен съд - Асеновград практиката е почти еднозначна. По тези дела Дирекция "Социално подпомагане" не се уведомява и навършилите 10-годишна възраст деца не се изслушват. При проверката на едно от делата е констатирано изключение - Дирекция "Социално подпомагане" е уведомена и е изискан социален доклад, но навършилото 10-годишна възраст дете не е изслушано. По образуваните граждански дела за развод по чл. 49 СК практиката на разглеждащите и решаващи делата съдебни състави в Районен съд - Асеновград е противоречива. По три от проверените дела Дирекция "Социално подпомагане" не е уведомена за образуваното производство и не са изслушани навършилите 10-годишна възраст деца, а по други две проверени дела Дирекция "Социално подпомагане" е уведомена и е изискан социален доклад. Навършилите 10-годишна възраст деца не са изслушани, като по едно от проверените дела с определението си по чл.140 ГПК съдът е предвидил изслушване на детето, но го е отменил поради постигнато между страните споразумение по чл.51 СК. Не може да се направи категоричен извод за въведен в практиката допълнителен критерий относно преценката за прилагане на разпоредбите по чл.15, ал. 1 и ал.6 ЗЗДт.

Различието в установените практики се определя основно от това, дали с решението ще се утвърждава постигнатото по чл. 49, ал. 4, респ. по чл. 51, ал. 1 СК между съпрузите споразумение, вкл. относно родителските права, или с решението съдът ще се произнася служебно по тези въпроси, предвид разпоредбата на чл. 59, ал.2 СК. Съдиите се позовават на разпоредбите на чл. 49, ал. 5 СК и на чл. 51, ал.2 СК, които наистина нямат задължителен характер и дават възможност на съда за преценка в кои случаи при постигнато общо съгласие между родителите да поиска и вземе становището на съответната Д"СП". Само при участие на Дирекция "Социално подпомагане" по тези дела, съдът би могъл да узнае и за възможни предприети вече защитни мерки по ЗЗДт по отношение на децата. Императивно определените с разпоредбата на чл. 15 ЗЗДт задължения на съда и на Дирекция "Социално подпомагане" са различни. Задължението на съда е да уведоми съответната компетентна Дирекция "Социално подпомагане" за образуваното производство, по което се засягат права и интереси на детето. Да изрази становище чрез представител в открито съдебно заседание по производството или да представи социален доклад със становище по делото, е задължение на съответната дирекция. В тази връзка считаме, че няма противоречие между нормите на чл. 15, ал. 6 ЗЗДт и цитираните по-горе норми от СК. Съгласно ал.6 на чл.59 СК съдът изслушва родителите, както и децата при условията на чл. 15 от ЗЗДт, взема становище от Дирекция "Социално подпомагане". Чрез тази разпоредба законът е вманил в задължение на съда да вземе и становище от компетентната дирекция, а не само да я уведоми за образуваното дело, съгласно чл. 15, ал. 6 ЗЗДт. Следователно, в хода на извършените тематични проверки в районните съдилища бе установена противоречива практика на съдиите, разглеждащи дела по предявени искове с правно основание чл. 59, ал. 9 СК:

- по някои от проверените дела, съдът призовава съответната Дирекция "Социално подпомагане" по образуваното дело за изготвяне на социален доклад по реда на чл.15, ал.6 ЗЗДт, като изпраща и препис от исквата молба, изрично уведомява Дирекция "Социално подпомагане", когато е необходимо да осигури социален работник, в чието присъствие да бъде извършено допуснатото от съда изслушване на навършилото 10-годишна възраст дете;
- по други дела, дори при направено изрично искане от страна в производството за възлагане изготвянето на социален доклад от компетентната Дирекция "Социално подпомагане", съдът не уведомява Дирекция "Социално подпомагане", и не възлага доклад по реда на чл.15, ал.6 ЗЗДт. Според съда при постигнато между страните

споразумение социален доклад на Дирекция "Социално подпомагане" не е необходим, ето защо в случаите на постигната между спорещите родители спогодба, детето не е изслушвано и изготвеният и постъпил в съда социален доклад на Дирекция "Социално подпомагане" не е приеман с определение. Налага се извод, че по тези дела, решаващ критерий относно прилагането на разпоредбите на чл.15 ЗЗДт не е преценката относно засягането на правата и интересите на детето, а дали страните спорят или не по мерките, относно упражняването на родителските права.

Изслушването на навършилите 10-годишна възраст деца в производствата по делата по чл.49, 50 и 59, ал.9 СК, съгласно разпоредбата на чл.15, ал.1 ЗЗДет е задължително, освен когато би навредило техните интереси. Би следвало, при недопускане в цитираните производства изслушването на навършили 10-годишна възраст деца, съдът да се мотивира как и по какъв начин изслушването би навредило на интересите на детето. Няма дадена в закона възможност на съда за преценка и тълкуване, предвид императивния характер на разпоредбите / ал.3, 4 и 5 на чл.15 ЗЗДет/, относно изслушването на детето пред социален работник от компетентната Дирекция "Социално подпомагане", както и по реда, условията и изискванията за извършване на самото изслушване. При направените проверки бе констатирано, че в много малка част от районните съдилища е създадено и оборудвано специално помещение, където децата да бъдат изслушвани при задължителното присъствие на посочените в закона лица.

С оглед изложеното, в хода на извършените от Инспектората на Висшия съдебен съвет тематични проверки в районните съдилища се налага изводът, че при вземане на решение по делата съдиите се обосновават със социалния доклад (или становището), изготвен от компетентната Дирекция „Социално подпомагане“, като източник на обективна информация относно фактите и обстоятелствата, които са относими към преценката защитени ли са правата и законните интереси на детето за всеки конкретен случай. Особено значимо е становището на Дирекция "Социално подпомагане" в случаите, при които съдът се произнася в закрито заседание само въз основа на представените от молителите доказателства. Както бе отбелязано по-горе, голяма част от делата по чл.130 ал.3 от Семейния кодекс са образувани по искания за теглене на различни по размер суми от детски влог, често пъти -за минимални суми. Това обременява както съда с неприсъщи за него функции, но така също и създава напрежение у гражданите. Идеята на законодателя е да се охраняват чрез съда интересите на децата, не и да се създават затруднения на родителите и децата. Този проблем би могъл да бъде разрешен чрез законодателни промени в Семейния кодекс, като се предвиди или минимален размер на сумата, за чието теглене от детския влог се изисква разрешение по закон от районния съд и се даде възможност на родителите да охраняват интереса на детето, или пък разрешението до този минимален праг да се дава от Дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето, а не от районния съд. С оглед изготвения обобщен анализ и направени изводи, на основание чл.54, ал.1, т.7 ЗСВ, Инспекторатът към ВСС изпраща сигнал до Министерство на правосъдието за обсъждане на законодателна промяна в разпоредбата на чл.130, ал.3 от Семейния кодекс, касаеща режима на разрешение на действията «теглене на суми от детски влог» и по-конкретно - определяне на минимален праг при запазване на компетентността на районния съд по настоящ адрес на малолетния или непълнолетния или промяна на компетентния орган. Съобразно разпоредбата на чл.54, ал.1, т.7 ЗСВ, Инспекторатът към ВСС сигнализира Министерство на правосъдието и Висшия съдебен съвет, във връзка с подготвяните изменения в Тарифата за държавните такси, събирани от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс, относно държавните такси, събирани по частните граждански дела, образувани по молби за разрешение за теглене на суми от детски влог.¹

Коментар по темата: Докладът на Инспектората на ВСС от тематичната проверка за прилагането на ЗДДет показва, че са нужни промени в съществуващите практики по информирането на гражданите за дължимите държавни такси по процесите, свързани с интереси на деца. Считаме, че информация за техния вид и размер задължително трябва да присъства на интернет-страницата на съдилищата, както и подробни указания къде и как те се внасят, като се опишат и разходите за банкови преводи, в случаите когато това се налага.

¹ Годишна планова тематична проверка на ИВССпо прилагане ЗЗрД в производствата образувани по СК и противоречивата практика по определяне и събиране на държавни такси по някои дела за 2011 г., инспектор Милка Итова.

Коментар за държавните такси, събирани по Семейния кодекс¹:

В производствата по чл.130, ал.3 СК, образувани по молби за издаване на разрешение от районния съд за разпореждане със суми от детски влог, се събира такса в размер на 25/двадесет и пет/ лева за образуване на делото, съгласно чл.16 от Тарифата, както и такса в размер на 5/пет/ лева при издаване на съдебно удостоверение на основание даденото от съда разрешение, съгласно чл.23, т.1 от Тарифата. По тези дела съдът се произнася с определение, поради което е длъжен да образува частно гражданско дело по молбата по чл.130, ал.3 СК и да събира съответните такси.

По значителна част от образуваните частни граждански дела от този вид, исканите разрешения касаят теглене на минимални суми от 50 лева до 200 лева от детския влог и са свързани с недостиг на средства за покриване на основни нужди и потребности на семейството и на децата. Изискването за заплащане на държавни такси в тези случаи, допълнително обременява и без това тежкото икономическо състояние на хората, решили се да теглят суми или да закрият детските влогове, сумите по които най-често са набирани от самите родители, или съгласно определени изисквания, касаещи начина на плащане, се сформират от наследствени пенсии и издръжки.

В някои от съдилищата вместо дела, по молбите за разрешение за теглене на суми от детски влог, се образуват преписки, по които не се събират държавни такси. За да спестят на гражданите поне разходите по превод на сумите за заплащане на дължими такси, таксите по чл. 16 и чл. 23, т. 1 от Тарифата се събират в касата на районния съд, вместо в банка, а вместо да се издава съдебно удостоверение за даденото разрешение, се издава заверен препис от определението, което се таксува по-малко от пет лева, съгласно чл. 23, т. 2 от Тарифата. В Районен съд - Асеновград не се събира държавна такса за образуване на дело при депозирана молба за разрешение за теглене на средства от детски влог, а се събира единствено държавна такса за издаване на съдебно удостоверение, тъй като са масови случаите, при които исканото разрешение е за теглене на суми в размер от 50 лева до 100 лева.

Както бе отразено по-горе, голяма част от делата по чл.130 СК са образувани по искания за теглене на различни по размер суми от детски влог, често пъти - за минимални суми. Това обременява дейността на съда с неприсъщи социални функции. Радикално този проблем би могъл да бъде разрешен чрез законодателни промени в Семейния кодекс - чл. 130, ал. 3 . Би било добре да се предвиди или минимален размер на сумата, за чието теглене от детския влог се изисква разрешение по закон от районния съд, като се даде възможност или на родителите да охраняват детския интерес, или пък разрешението до този минимален праг да се дава от Дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето, а не от районния съд. Би могло да се обсъди и вариант разрешението за теглене на суми от детски влог да се дават изцяло от съответната Дирекция "Социално подпомагане".
На база на изготвения обобщен анализ и направени изводи, на основание чл. 54, ал. 1, т. 7 ЗСВ, Инспекторатът към ВСС изпраща сигнал до Министерство на правосъдието за обсъждане на законодателна промяна в разпоредбата на чл.130, ал. 3 от Семейния кодекс, касаеща режима на разрешение на действията «теглене на суми от детски влог» и по-конкретно - определяне на минимален праг при запазване на компетентността на районния съд по настоящ адрес на малолетния или непълнолетния или промяна на компетентния орган. Съобразно разпоредбата на чл. 54, ал. 1, т. 7 ЗСВ, Инспекторатът към ВСС сигнализира Министерство на правосъдието и Висшия съдебен съвет, във връзка с подготвяните изменения в Тарифата за държавните такси, събирани от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс, относно държавните такси, събирани по частните граждански дела, образувани по молби за разрешение за теглене на суми от детски влог.

Коментар за „сини стаи“ за изслушване на непълнолетни и малолетни²:

Галина Тонева: Специални стаи за разпити на деца ги пазят от стрес, но броят им не е достатъчен.

С Галина Тонева, заместник главен прокурор разговаря Аделина Георгиева:

Г-жо Тонева, каква е основната цел на мерките, които вземате срещу престъпността при малолетни и непълнолетни? Основната цел е да се работи за превенцията и да се избягват ситуацияите, при които деца извършват или стават жертви на престъпления. Това

1 Писмо на Милка Варнова-Итова инспектор в ИВСС до Министъра на правосъдието и Представяващия ВСС по повод извършена тематична проверка.

2 <http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1391467>

е амбициозна задача. Досега няма общество, което да е постигнало напълно тази цел, но важното е да обединим усилия и да работим в тази посока.

Тези дни бе проведена първа по рода си среща между държавни институции, работещи по проблема, и неправителствени организации. За какво се разбрахте? Срегнахме се държавни институции и неправителствени организации, за да се опознаем, да обсъдим проблемите, с които работи всеки от нас, да обменим информация и идеи за подобряване работата с децата и младежите. Надяваме се да сработи един механизъм на координация на всички държавни институции и неправителствени организации, работещи в сферата на младежкото правосъдие и превенцията за деца, жертви на престъпления. Зам.-министърът на правосъдието доц. Велина Тодорова пое присърце създаването на такова координиращо звено. Мястото му наистина е в Министерството на правосъдието, защото това е ведомството, което разполага със законодателна инициатива, има общ поглед върху правосъдието и работата на гражданското общество по темата. То е автор на Стратегията за продължаване на съдебната реформа, част от която е идеята за създаване на съдилища за непълнолетни. Желанието ни е да работим всеобхватно по темата за младежкото правосъдие и превенция.

Съдилищата за непълнолетни ли са част от промените, които трябва да бъдат приети? Те са част от Стратегията за продължаване на съдебната реформа. Тя не може да се реализира толкова бързо и ще трябва по-дълъг период за осъществяването ѝ, но на настоящия етап ще се концентрираме върху използване на опита, който всяка институция или организация има в своята сфера. Като представител на прокуратурата заявих нашето желание да получаваме информация за разработваните проекти, проучвания, анализи и изследвания на всяка организация, за да можем всички да се възползваме от тези резултати. А не всеки на парче да се бори, за да се преоткриват установени истини и възможности за решаване на проблемите.

Нужни ли са конкретни законодателни промени? Рано е да говорим за законодателни промени, това бе първата ни съвместна среща. Вероятно до септември ще бъде готова програмата, засягаща младежкото правосъдие и превенцията. Тогава ще можем да дадем нашите препоръки и на нова среща ще обсъдим готови идеи. Те ще бъдат насочени към необходимостта за преосмисляне на институциите, в които непълнолетни изтърпяват наказания, за работата с децата, които са пострадали, с техните семейства, за подобряване координацията на местно равнище между всички органи, които имат отношение към проблемите на детската престъпност и превенция. Прокуратурата и съдът са крайна мярка. Искане ми се наказателното правосъдие да е последната крачка по отношение на деца правонарушители. Възможно е да се прилагат други възпитателни мерки - да се залага повече на възпитанието, на образованието, на създаването на среда, в която те да не се учат на лошо поведение. Това ще е задължение и на органите на местната власт, в които са включени и отделите за закрила на детето, и местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, и отделите по социално подпомагане, по здравеопазване и т.н. Промените, които са нужни, не са само законодателни, но и организационни, и структурни - за гарантиране на взаимодействието. Знаят ли съдии и прокурори как да работят с деца? Стана ясно, че магистратите ще се обучават по швейцарски проект как да правят това. Проектът е насочен към младежкото правосъдие и вероятно ще започне да се реализира от септември. Негов бенефициент е Министерството на правосъдието, което трябва да разработи механизми и стандарти за правосъдие, в което съдии, прокурори, разследващи органи ще бъдат обучавани по нови стандарти. Работата с деца е много специфична. Неслучайно ние структурирахме мрежа от прокурори, които да работят по тези дела. Сред магистратите като цяло няма много желаещи да се специализират в тази сфера. Тази дейност изисква освен да бъдеш добър юрист, да притежаваш и много други качества - да бъдеш педагог, психолог, да познаваш детската психика и да можеш да предразположиш децата, независимо дали са жертви, свидетели или извършители на престъпления, за да могат те да ти се доверят, да си споделят проблемите. В голяма степен е вярна констатацията, че поведението на деца, извършители на престъпление, често е провокирано от това, че те самите са били жертви на насилие.

МЕСТНИ ПАРТНЬОРИ

Велинград: Сдружение “Агенция за Регионално Развитие - Велинград / Център за Бизнес и Информация” е създадена на 29.09.2000 г. Тя е продължение на съвместен проект на Община Велинград и Програмата на ООН за развитие “Възможности 21 век”, за подпомагане на средния и дребен бизнес. Основните цели на агенцията са: подпомагане, насърчаване и стимулиране на местната икономика, чрез предоставяне на пакет от услуги включващ, бизнес обучение, юридически, финансови и маркетингови консултации, информация, административна помощ и др.

Карлово: Сдружение “Център по правата на човека Васил Левски - Карлово”. Мисията на организацията е да се намали човешкото страдание в регион Карлово. Целите пред сдружението са мониторинг за спазване на правата на човека, провъзгласени в международните договори и конвенции.

Пазарджик: Сдружение “Фокус – Европейски център за развитие” има за цел защита правото на човека да живее в благоприятна околна среда, идеите за активно младежко участие в обществения живот и утвърждаване на принципите на гражданското общество и демокрацията.

Пещера: “СНЦ Бизнес Център – Пещера” предлага широк спектър от информационни, финансови и офис услуги, консултации, пазарна информация, обучения, финансов лизинг.

Пловдив: Фондация “Национален алианс за работа с доброволци” /НАРД/ е учредена в Пловдив през май 2000 година. Мисията на НАРД е да възроди доброволческите традиции в България и да промени нагласите на общността към доброволния труд чрез организирането на различни инициативи, въвличащи максимален брой хора от общността и популяризиращи ценностите на доброволството.

Национална НПО мрежа за гражданско наблюдение на съдебната власт е уникално гражданско обединение за подкрепа на съдебната реформа в България. В мрежата участват над 50 местни граждански организации с опит в демократичните реформи. Всички организациите вярват в една прозрачна и ефективна съдебна система в България, ползваща се с обществено доверие.

Националната мрежа е създадена през 2007 г. от Центъра на НПО в Разград, който претендира да е лидер в областта на гражданското наблюдение на съдебната система.

Целта на мрежата е да развива и поддържа високи професионални стандарти в сферата на гражданското наблюдение на съда в България. Националната НПО мрежа популяризира добрите практики за партньорство със съда и разпространява полезна информация:

www.watch.ngo-rz.org

AMERICA FOR BULGARIA
FOUNDATION
Фондация Америка за България

Проектът се финансира от Фондация “Америка за България”